

Naročnina mesečno
25 Din, za inozem-
stvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Čet. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inserate;
Sarajevo št. 7563,
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

SCLOVENECC

Pot do gospodarske osamosvojitve

Ko kako tovarno zaprejo ali vsaj začasno usta-
vijo obrat, ko tujec v obleki mojstra opusje našega
delavca, tako da pride zadeva pred sodišče, ali ko
na pr. ostanemo brez benzina, se za hip ustavimo
pri problemu naše industrije, kak samostojen list
tupalam zapiše tudi krepko besedo — kako malo
je listov, ki bi si upali o tem vprašanju odkrito pi-
sati! — potem pa gremo mirno naprej in niti ne
skušamo zdraviti to hudo rano.

O važnosti industrije za narod in državo je pač
v letu 1902 škoda izgubljati besede. Politčno svo-
boden narod ostane hlapec, ako je gospodarsko pod-
vržen tujcu, in država brez lastne industrije pod-
leže v času plinov, letal in tankov nasprotniku, in-
dustrijsko bolje preskrbljenemu, čeprav gredo tje-
ni sinovi na boljše, kakor se spodobi junakom. Kaj
čuda potem, ako si ob vsakem dogodku v naši in-
dustriji zastavimo vprašanje, čigava je prav za prav
ta naša »domača« industrija in ali smo se v zadnjih
štirindvajsetih letih, odkar imamo lastno državo, po-
maknili kaj naprej naproti gospodarski osamosvo-
jitvi. Hvala Bogu, da ni odgovor na to vprašanje
povsem negativen, čeprav ni zadovoljiv. Brezdvom-
no zaznamuje res domača industrija precejšen na-
predek, posebno v tistih vejah narodnega gospodar-
stva, za katere je po naravi in naši zemlji dana
možnost ugodnega razvoja, in tam, kjer je domača
industrija slonela na marljivosti in štedljivosti na-
ših dobrih gospodarjev, ki so gradili počasi od kama-
na do kamna. V ostalem pa žalibog moramo ugo-
toviti, da so propadli po večini vsi poskusi, da bi si
na osnovi širšega sodelovanja med našimi kapitali-
sti, ki naj bi se izražalo v delniških družbah, po-
stavili na noge veliko, res domačo industrijo.

Da so se začela rušiti mlada podjetja v času,
ko izginjajo industrije na zapadu in severu, ki
imata že za seboj dolgoletno tradicijo in kapital, ni
nič čudnega; vendar je gotovo, da ima naša in-
dustrija tudi organske napake in da se prav radi tega
toliko bolj ruši ob sporadičnih zunanjih udarcih se-
danje krize, ki je gotovo prehodnega značaja. Ko
smo postavljali na noge lastno industrijo, nam je
manjkalo izkustva in potrpljenja. Preaglo smo gra-
dili in navadno že ob prvem mrzlem vetru zagnali
kladivo stran, če ni bilo takoj zaželjenega dobička.
Malo izkustva, malo kapitala in malo strokovno iz-
vežbane inteligence, to so bile največje naše po-
manjkljivosti.

Državna trgovinska politika bi bila morala iti
dosledno za tem, da v resnici domače gospodarske
sile podpre pred inozemskim velekapitalom, ki je
naslanjajoč se na kartele s takšno lahkotno prodril k
nam, in da pospeši zbiranje malega kapitala okoli
našega združništva, ki je narodu in zemlji najbliž-
je, to je res naše. V resnici smo se zadovoljili z
navidezno »nacionalizacijo« že obstoječih inozem-
skih podjetij in novih, ki se ustvarjajo, namesto da
bi gradili od tal navzgor.

Kako se je nacionalizacija izvršila, se prav na-
zorno pokaže od časa do časa, ko tujec ustavi svoj
obrat in pred besnim domačim delavstvom potegne
iz listnice seznam slamatih mož, živih Jugoslova-
nov, češ, ti so priča, da je on nedolžen. Za malo
denarja so tuji kapitalisti lahko našli takšne ljudi
za upravne svete in zbrali po zakonu določeno ve-
čino. Evropski in celo svetovni koncerni so tem na-
cionaliziranim podjetjem v Jugoslaviji, ki niso v
resnici nič drugega kakor njihove podružnice, vzdeli
lepe jugoslovanske naslove, ki morajo vsi začeti z
»jugo-«. Njihovim podružnicam, ki so pravno sa-
mostojna jugoslovanska podjetja, ni bilo težko izpo-
slovati dovoljenj za carine prost uvoz surovin, ki so
bile včasih nekaj več kakor surovine, in se na drugi
strani zavarovali pred konkurenco s carinami, ki so
v resnici namenjene pravi domači industriji. Mar-
sikatere blago bi si konsument lahko nabavil po
zmernejši ceni, marsikatera res domača industrija
bi si lahko preskrbela blago, ki ga nujno rabi za
svoj obrat, po nižji ceni, ako bi ne bilo carin, ki v
resnici ščitijo industrijo, last inozemcev, čeprav so
bile postavljene v podporo domače industrije. Brez-
dvomno je tu potrebna revizija naše carinske poli-
tike in odločna preiskava od podjetja do podjetja,
ki naj ugotovi, čigav je prav za prav obrat in ali
je narodu in državi res koristen, da zasluži ugod-
nosti domačega podjetja.

Inozemski karteli in inozemski podjetniki sploh
so s tem, da so postavili pri nas svoje podružnice,
imeli še nov dobiček. Ne samo, da so se njihova
podjetja znašla na s carino zavarovanem in »devi-
škem« tržišču, temveč v Jugoslaviji so lahko de-
lala z manjšimi obratnimi stroški, ker je pri nas
delovna moč silno poceni v primeri z drugimi dr-
žavami. Milijoni in milijoni gredo iz teh tovarov
zopet v inozemstvo in ti milijoni niso samo plod
suzlega kapitala, temveč tudi srag jugoslovanskega
delavstva. S težavo se naše delavstvo prvine v
»sprednje, ker mu zapirajo pot mojstri in ravnatelji
tujega pokolenja. Dogaja se tudi, da občujejo z njim
v tujem jeziku in da se ponašajo kot kulturnosni
na Balkanu, namesto, da bi spoštovali narodna ču-
stva našega delavstva. Občevalni jezik v njihovih
obratih je navadno tuj in v tujem jeziku je pisana
reklama na njihovih proizvodih, ki jih prodajajo
pri nas. Kakor da bi bili mi brezčutna in neorga-
nizirana masa, recimo kolonija, ne narod v lastni
državi. Tudi v tem pogledu bi bilo potrebno na-
praviti nekaj reda. Marsikateri naš inteligent je
danes na cesti, ki bi lahko našel kruh v teh »jugo-
slovanskih« podjetjih, ako bi se v nje vpeljal naš
jezik.

Hvalevredno je, da se v zadnjem času oglašajo
zahteve po reviziji teh navidezno jugoslovanskih
podjetij in po spoštovanju našega jezika tudi iz pre-
stolnice, da se inozemski podjetniki ne bodo mogli

Ali bo zmagal teror ali zakon?

Radikalno krilo hitlerjevcev proti katoliškemu centru

Hitlerjevci hočejo vzeti v zakup vso državo

Berlin, 5. avg. Voditelji narodnih socialistov
Hitler, Göring, Röhm in Frank so se 3. avgusta v
Monakovem razgovarjali z odposlancem državnega
kanceljarja von Papena, baronom von Alvensleben-
om, glede sodelovanja narodno socialistične stranke
pri vladi.

Ceprav uradni krogi o poteku teh pogajanj
molčijo, se izve, da narodni socialisti zahtevajo zase
najvažnejša ministrska mesta. Ministrstvo za notra-
nje zadeve naj prevzame Göring, gospodarsko mi-
nistrstvo Strasser, pravosodno ministrstvo Frank,
delavsko ministrstvo pa polkovnik Hierl. V sluča-
ju, če bi se udeležil vlade tudi centrum, bi mu na-
rodni socialisti priznali ministrstvo pošte...

General Schleicher naj bi postal vojni minister,
državni kancelar Papen, ki naj bi sprejel tudi zuna-
nje ministrstvo, naj za čas še ostane, pozneje pa bi ga
nadomestil Hitler. V dogledni bodočnosti pa naj
bi Hitler kandidiral za predsednika republike. Na-
rodni socialisti zahtevajo tudi državne komisarije za
Bavarsko, Württemberg in Baden.

Zahteve narodnih socialistov so take, da jih
ne more sprejeti ne centrum ne vlada, da bi ta
rada spravila narodne socialiste do važnih mest v
državni upravi. Vlada aristokratov pa nikoli ne bo
privolila, če ne bo prisiljena, v to, da bi predse-
dne republike ali kancelarstvo imel v rokah kakšen
narodni socialist. Tudi ministrstvo za notranje za-
deve je nemogoče izročiti Hitlerjevemu pristaši, ker
bi se avtoriteta države zelo omajala, ako bi dobili
policijo v roke ljudje, ki so zagrešili in še nade-
lujejo najhujše teroristične akte.

Zahteva po postavitvi državnega komisarijata v
katoliških deželah pa pomeni naravnost bojno na-
poved deželam, ki bi na to odgovorile s skrajnim
odporom. Splošno mnenje je, da narodni socialisti
stavljajo tako visoke in neizpolnjive zahteve zato,
da bi pri pogajanjih čim več zase izmešetarili.

Radikalni fašisti proti vplivu katoličanov na vlado

Kar se tiče vprašanja udeležbe centruma pri
vladi, se zdi, da centrum načeloma ne odklanja so-
delovanja z narodno socialistično stranko, da pa
stavlja kot pogoj, da narodni socialisti priznajo
ustavo, se odpovedo vsaki težnji po diktaturi in pre-
vzamejo vseskozi odgovornost za vlado. Kar se na-
rodnih socialistov tiče, se levo krilo, ki ga vodi
berlinski voditelj narodnih socialistov Göbbels, od-
ločno bori proti temu, da bi se katoliški centrum
priprustil k vladi. Göbbels imenuje v »Angriff«
centrum protidržavno stranko, ki da je bistvena
ovira na poti k narodni restavraciji. Centrumaš so
»hlapeci Rimac«, s katerimi je mogoča samo borba
do zadnjega. Predsednik narodno socialističnih po-
slancev v pruskem deželnem zboru, Kube, je celo
nezadovoljen s von Papenom, ki ga imenuje »prikri-
tega centrumaša« in »aristokratskega birokrata«, ki
ne spada na tako mesto v »državi Friderika Veli-
kega«.

Hitler in njegovi najbližji prijatelji pa so pri-
pravljeni h koalaciji s centrumom, se pa nahajajo
pod močnim pritiskom radikalcev, tako da je Hitler
sam v intervjuju v listu »News Chronicle« izjavil,
da koalicijska narodno socialistična stranka s centrumom
ne pride v poštev, ker gre sedaj za to, da fašizem
prevzame vso oblast v državi.

Napetost v Hitlerjevi stranki

V narodni socialistični stranki vlada sploh ve-
lika napetost, odkar so se izvršile volitve v parla-
ment. Voditelji stranke so obljubili lokalnim vodi-
teljem, da bo stranka takoj po volitvah prevzela dik-
taturu nad Nemčijo. To je tudi vzrok, da je prišlo
do znanih terorističnih aktov v Königsbergu. Na
podlagi tega so napadalne čete v Königsbergu bile
že ob 6 zjutraj pripravljene, da aretirajo vse vodi-
telje komunistov in drugih strank, ki so na pro-
skripijski listi fašistične stranke. Sebe, ko je iz
Berlina prišlo povelje, da s to stvarjo ne bo nič,
so voditelji ustavili svojo akcijo. Sedaj lokalni vodi-
telji pritiskajo na vodstvo stranke, da naj prevzame
oblast in da naj ne paktira z vlado, ki hoče na-
rodne socialiste imeti na vajetih. Kakor znano, za-
htevajo lokalni voditelji tudi, da se naj njihove na-
padalne čete uvrstijo v policijo in v Reichwehr.

več izgovarjati, da niso tam doli za takšne malen-
kosti tako občutljivi.

Iz vrst naših gospodarskih krogov in iz vsega
naroda pa mora iti borba za gospodarsko osamosvo-
jitev naprej. Žalibog, da je denarna stiska prisilila
naše banke, na katerih je slonel večji del naše
narodne industrije, k umiku z industrijskega pod-
ročja, in da se čedalje bolj omejujejo na strogo kre-
ditne posle. To je brezdvomno samo prehodna kri-
za, zato se že danes pripravljamo za boljše čase.
Poleg kapitala potrebujemo več strokovno izsolane
inteligence, ki bo naše gospodarstvo res lahko vo-
dila, in tudi strokovno izobraženega delavstva; prav
tega delavstva nam primanjkuje, zato bi morali
naše obrtne in praktične nadaljevalne šole čim bolj
izpopolniti in pomnožiti, da si po českem zgledu
ustvarimo naraščaj izsolanega delavstva in mojstrov.
Poleg tega je potrebno, da podpremo naše delav-
stvo v njegovem stremeljenju do uveljavljenja pri
podjetjih in po sodelovanju na dobičku. —ski.

Von Papen ohleva

Kako zelo se vlada ozira na narodne socialiste,
dokazuje dejstvo, da še dosedaj ni podvzela nobe-
nih posebnih ukrepov proti terorističnim dejanjem
narodnih socialistov, ki po vsej deželi streljajo svoje
nasprotnike, požigajo domove in mečejo bombe,
dasi je pruski državni komisar Bracht napovedal že
pred dnevi drakonike korake proti vsakemu tero-
rističnemu poizkusu. Državna vlada namerava samó
posebna sodišča proti ljudem, ki so zakrivila tero-
ristične akte, ne misli pa uvesti za taka dejanja
smrtne kazni, kakor se je govorilo. Tudi ne misli
proglasiti izjemnega stanja v krajih, kjer je teror
posebno velik.

To oklevanje vlade zbuja v večini prebivalstva
veliko ogorčenje. Posebno so ogorčeni na Bavar-
skem in glasilu bavarske deželne vlade »Baierische
Staatszeitung« hudo napada von Papena, ki je od-
redil notranje premirje, pusti pa, da stranke obra-
navajo svoje zadeve med seboj z orožjem v roki.
Na mesto, da bi vlada notranji mir ščitila z ener-
gičnimi odredbami, pa okleva iz ozirov na teroriste.
Vlada je odgovorna za vsako kapljo krvi, ki se pre-
lije, in bo morala narodu odgovarjati za državljansko
vojno, katero tolerira.

Vlada nastopi proti lašističnemu terorju?

Berlin, 5. avg. tg. Državno pravosodno mini-
strstvo je pripravilo z asilno naredbo predpise za
pobijanje političnega terorja in je treba samo še
Hindenburgovega podpisa. Pri tem si prizadevajo,
da bi se izvršile nekatere formalno-pravne izpre-
membe, da bi se mogle tudi hujše kazenske stvari
razsojati hitro in energično, ker se hitri sodni po-
stopki pri veliki večini od sedaj ni mogel uporab-
ljati. Sestavo sodišč nameravajo preurediti tako,
da bi poleg poklicnih sodnikov sodili tudi laiški
sodniki. Obenem nameravajo tudi poostrižiti določbe
za veleizdajo, požig, poškodovanje železnice, nasilna
dejanja pri zbiranju ljudi in odpor pri vstajah.

Nemški »Reichsbanner« je po svojih predse-
dnih poslancema Köllermannu in Lemmerju odlo-
žil protest pri državnem notranjem ministru zaradi
krvavega terorja proti pristašem »Reichsbannerja«.
Iz tega protesta je razvidno, da so imeli pristaši
»Reichsbannerja« od onega časa, ko je bil zopet

dovoljen nastop napadalnih oddelkov narodnih so-
cialistov, 15 smrtnih žrtev in 104 večinoma nevarno
ranjenih pristašev. Tudi odbor socialno-demokrati-
ske stranke je protestiral proti terorju v Vzhodni
Prusiji, Schleswig-Holsteinu, Sleziji itd.

Komisariat pruske vlade je sklenil, da se v
načelu ukine vse one odredbe, ki so bile podpi-
sane proti uradnikom in nameščencem zaradi nji-
hove pripadnosti k narodnim socialistom. Pri tem
gre za odločitev, ki je zelo važna v finančnem oziru
in z ozirom na politične pravice državnih urad-
nikov.

Berlin, 5. avg. ž. Zaradi vedno večjega terorja
narodnih socialistov bo državni predsednik izdal
posebno naredbo proti vsakemu terorju. Kakor jav-
lja »Telegraph Union«, bo vlada morala kaznovati
teroriste celo s smrtjo. Vlada je sklenila, da bo na
vsak način vzpostavila red, čeprav z najostrejšimi
sredstvi.

Atentati in uboji se nadaljujejo

V vzhodni Prusiji pa se nadaljujejo napadi na
atentati. V Königsbergu je preteklo noč skupina 40
oseb napadla dva policijska stražnika. Policija je
prišla pet napadalcev. V Lötzenu je bil izvršen
bombni atentat na podružnico državne banke. Na-
pravljena je bila velika stvarna škoda. V Lycku pa
je bilo izvršenih več bombnih napadov na razne
trgovine in neko lekarno. V Elbingu so komunisti
napadli dva narodna socialista in ju hudo poško-
dovali. V Königsbergu je policija dosedaj aretirala
osem narodnih socialistov, ki so se udeležili dne
1. avgusta napada na poslopje socialno demokratičnih
strokovnih organizacij.

Berlin, 5. avg. AA. Atentati teroristov se še
vedno nadaljujejo po raznih nemških mestih. Tako
so večeraj neznani teroristi zažgali dom socialistične
mladine v Monakovem, v Ebenhausnu pa so hit-
lerjevci spustili v zrak dom krajevnega odbora ba-
varske ljudske stranke.

Berlin, 5. avg. ž. Kakor javljajo iz Chemnitza,
je prišlo v zadnji noči v kavarni, kjer se zbirajo
navadno narodni socialisti, do ostrega spopada, v
katerem so uporabljeni hitlerjevci puške. Narodni
socialisti so izzivali dva inozemca, ki ju ni nihče
poznal. Narodni socialisti so streljali in hudo ranili
enega tujca.

Svečan pogreb dr. Seipla

Pri veliki pogrebni svečanosti je sodeloval ves Dunaj

Dunaj, 5. avg. tg. Z najelovsenejšim državnim
pogrebom sta se danes avstrijska država in avstrij-
ski narod zahvalila bivšemu zveznemu kancelerju
dr. Seiplu za njegove velike zasluge. Oba dni, ko
je bilo truplo položeno na oder v veliki dvorani
vojaške kaznine na Schwarzenbergplatzu, se je po-
slojilo od pokojnika v nepretrganih vrstah nad 60
tisoč ljudi. Davi je bil ves prvi dunajski okraj radi
pogreba zaprt za promet. Časno stražo je tvorilo
3000 moč avstrijske vojske raznih vrst orožja. Po-
greba so se udeležila razna duhovniška društva in
vsa dunajska duhovščina v ornatu. Katoliški dijaki
in žalne zastave z vseh hiš so že na zunaj označe-
vali splošno žalovanje vsega dunajskega prebival-
stva. Ob 8 zjutraj je stolni kapitel cerkve sv. Ste-
fana z generalnim vikarjem dunajske nadškofije,
škofom dr. Kampratom odšel v slovesnem sprevo-
du proti vojaški kazni, kjer je škof dr. Kamprat
prvič blagoslovil truplo pokojnika, dočim se je v
imenu krščansko-socialne stranke poslovil od po-
kojnika vojni minister in načelnik stranke Vaugoin.
Nato so truplo prepeljali v cerkev sv. Stefana. Sle-
dilo je 6 tvoj v venci in cvetjem, »ogromen venec

zveznega predsednika Miklasa pa sta nosila dva
služabnika neposredno za krsto. Pred vozovi je ko-
rakala duhovščina in študenti. Za vozom pa so ko-
rakali najprej sorodniki, potem pa zvezni predse-
dnik Miklas, zvezni kancelar dr. Dollfuss, vsi člani
vlade, diplomatski zbor, najuglednejši katoliški
državnik skoraj iz vseh držav Evrope, dočim je ne-
pregledna množica v tistem sožalju tvorila nepre-
trgan špalir. V stolnici sv. Stefana je opravil re-
quiem papeški nuncij dr. Sibilla. Potem pa so pre-
peljali krsto pred parlament, kjer so jo postavili
na katafalk in se je predsednik republike Miklas
zahvalil pokojniku v imenu avstrijskega naroda in
se poslovil od njega, ki je bil izrazita osebnost ne
samo kot človek, temveč tudi kot duhovnik, uče-
njak, državnik ter bil sploh velik Evropejec, ki je
dokazal svetu, da nikjer ne mislijo bolj evropski,
kakor v nemški Avstriji. Nato sta govorila še zvez-
ni kancelar dr. Dollfuss in predsednik avstrijskega
narodnega sveta. Končno so prepeljali truplo na
dunajsko centralno pokopališče in ga pokopali v
častnem grobu dunajskega mesta.

Osem milijard deficita v francoskem proračunu

Pariz, 5. avgusta. Na seji ministrskega sveta
te dni se je pod predsedstvom Herriota debati-
ralo o uravnovešenu proračunu za leto 1932-33.
Med raznimi odredbami, ki naj sanirajo državne
financie, je najvažnejši načrt konverzije državne-
ga dolga. Nadalje se je sklenilo, da se mora v vsa-
kem resoru prihraniti 5%. Vendar te odredbe naj-
brže še ne bodo zadostovale, da se rastoči de-
ficit pokrije. Leto 1933 utegne fiktivni deficit na-
rasti na 8 milijard frankov. Skupna proračunska
številka Francije, ki je znašala l. 1913 5 milijard
frankov, je narasla leta 1921 na 42 milijard, leta
1931 na 50 milijard in pol in je danes dosegla v
prvih 9 mesecih tekočega proračunskega leta 1932
41 milijard.

Parlament bo postavljen pred nalogo, da luk-
njo 8 milijard na kakšen način zamaši. Prihranek
v vladnih resorih utegne dati 2 milijardi, konver-
zija dolgov pa nekaj nad 1 milijardo, torej je tre-
ba pokriti manjši 5 milijard, po vsej priliki pa 6,
ker bodo stroški najbrže višji, nego so proraču-
nani. Mogle bi se reducirati plače drž. uradnikov
in nameščencev, toda več članov kabineta je od-
ločno proti temu, ker smatra, da bi slabo pla-
čano uradništvo le še povečalo težavni položaj dr-
žavnih financ, ki so odvisne od dobre uprave in
pošteno plačanega uradništva. Redukcija uradni-
skih plač pa tudi ni popularna. Zato se levo kri-
lo vladajoče stranke pridružuje predlogu sociali-
stov, ki zahtevajo davek na velika premoženja in

na dobičke bank in koncernov. Ta zadeva pa je
jako kočljiva, ker radikalna stranka zastopa ne
samo malo, ampak tudi veliko buržuazijo, ki o
davkih na bogate žepe noče ničesar slišati. Zaradi
tega je vpliv desničarskih strank in sredinskih
strank, ki so proti obdavčenju velikih bogastev, na
Herriota vedno večji, narašča pa tudi napetost
med desnim krilom vladajoče stranke in njeno
levico.

Znižani vojni rok na Poljskem

Varšava, 5. avgusta. tg. Poljsko vojni mini-
strstvo pripravlja načrt zakona, s katerim namer-
avajo skrajšati od 2 let na 15 mesecev aktivno
službo pri vojski za vse pešce, ki so bili že prej
člani vojske formiranih mladinskih društev. Za
druge vrste orožja pa bo ostala še naprej doseda-
nja službena doba. Povod za tak zakon je dala
potreba varčevanja.

Brezposelnost v Ameriki

Washington, 5. avgusta. ž. Število nezaposle-
nih v Združenih državah znaša po poročilu pred-
sednika Zveze ameriških strokovnih organizacij
Greana 11.238.000 in se je od zadnjega meseca
povečalo za 1.336.000.

Dunajska vremenska napoved. V nedeljo bo
najbrže tudi v severnih Alpah lepše vreme.

Boji in zmage večnostne ideje

Zgodovina nas uči živeti. To je že star rek, a še zmerom velja. Čeprav gredo mnogi brez koristi mimo njega. Pa ne samo svetna zgodovina, tudi cerkvena zgodovina nas marsikomu uči, saj je vse življenje cerkve od njenih prvih začetkov pa do danes sama veličastna povestnica bojev in zmag. Boji od zunaj, boji od znotraj in venomer se nad njo izpolnjuje besede njenega Ustanovitelj, ki je rekel: »Če so mene preganjali, bodo tudi vas!« In to se ponavlja stoletja za stoletjem, dan za dnem. Posebno vidni so trije boji, ki jih je bojevala cerkev s svojimi zunanjimi sovražniki, in sicer najprej z rimskim orlom, nato s polumesecem in danes s sovjetsko zvezdo.

Križ proti rimskemu orlu! Kakšen velikanski, nadčloveški boj se je bil med krščanstvom in rimskim paganstvom, ki je ob nastopu evangelija obsegalo ves tedaj znani svet! Tri sto let sta si stala nasproti križ, znamenje krščanske ljubezni, odpustanja in žrtve, pa rimski orol, znamenje ošabne oblastnosti, samovolje in samopašnosti. Prvič sta se srečala rimski orol in križ tedaj, ko je rimski cesarski namestnik Poncij Pilat dal Kristusa pribiti na križ in s tem pred vsem svetom označil njegov nauk kot nezmisljen in neupameten. In Pilat je mislil, da je s tem v kali zatrl čudaško navdušenje neznanega Izraelca, pa se je bržko prevaril: rimskemu orlu je postavil nasproti križ, znamenje nedopovedljive, božanske moči! Slabotni in sramotni križ je postal bojni prapor Kristusovih mladičev, ki so z njim zmagovali, čeprav je njihova mučeniška kri močila rimsko zemljo. Začela se je strašna, krvava borba med križem in rimskim orlom: sto let, dve sto let, tri sto let... Vedno globlje je rimski orol zadiral svoje kremplje v skrivnostno Kristusovo Telo, ki je krvavelo... Križ pa je stal, tiho in mirno, a neomajno trdnol! In konec? Po tristoletnem sreditu in krvavem preganjanju pa se je rimski orol utrudil in krotak ko golob se je vsedel k vzhodu križa: to se je zgodilo tedaj, ko je rimski cesar Konstantin Veliki pokleknil pred krom in ga prosil, naj ga krsti. Pogleda: Neron, Domijan, Trajan in vse do Dioklecijana, ko je zadivljalo deseto, najhujše, a obenem zadnje preganjanje krščanstva. Na stolne življenj je padlo vsak dan, krščanski hramovi so se rušili v prah in cela mesta so bila uničena. Vsi so bili prepričani, da bje križu zadnja ura in da bo krščanska misel zdaj zdaj zginila s sveta. Toda to so bili zadnji sunki paganstva, ki se je že zvjalo v smrtih križ, zakaj ni minilo deset let, pa je bilo krščanstvo svobodno (313. l.), in čez nekaj desetletij je postalo državna vera! Kdo bi bil to verjel pod Dioklecijanom? Samo oni, ki pozna Kristusove besede: »Ne bojte se, jaz sem svet premagal! in ki veruje, da te besede veljajo do konca dni.

Po spravi med križem in rimskim orlom se je krščanstvo oddahnilo in vsaj na zunanjo uživalo mir nekaj stoletij, čeprav so se v tem času vršili hudi notranji boji z različnimi krivoverci. Evangelij se je širil, zlasti na zahodu, in tudi notranje se je cerkev močno utrdila. Tedaj pa se pojavi nov zunanji sovražnik, ki je bil boj z njim mnogo daljši in nič manj nevaren in krvav kakor s prvim.

Križ proti polumesecu! Krščanstvo v boju z islamom! Okoli l. 600 po Kristusu se je dvignil v Arabiji Mohamed, ki je prav letos minilo 1300 let od njegove smrti. Svoji novi veri, ki je zmes judovskih, paganskih in krščanskih nazorov, je dal pečat borbene religije, ki je z ognjem in mečem širila svoje meje. Začela se je več ko tisoč let trajajoča borba, kjer ni šlo za kakšne malenkosti, ampak za to, ali boži znamenje zapada križ ali polumesec! V kratkem času je postala plen islama rsa severna Afrika s cvetočimi cerkvenimi občinami, krščanske katedrale so se rušile v prah ali

pa spreminjale v mohamedanske mešaje. Pri Gibraltarški ožini so bojevitve horde divjih Arabcev prešle na evropsko tla, si osvojile Španijo in Portugalsko in v začetku 8. stoletja stale v južni Franciji. Ustavili jih je Karel Martel, a njihova moč se ni bila strla. Prodrali so v Malo Azijo, si osvojili Sveto deželo (križarske vojne), zavzeli Carigrad in se polastili vsega Balkanskega polotoka. Pa jim še vedno ni bilo zadosti, dokler ni njihove moči zlomila združena krščanska vojska, ki jih je l. 1683 silajno polotokla pred dunajskim obzidjem. S to bitko, ki jo je odločil poljski kralj Jan Sobieski, je začel polumesec bledeti, križ pa je zasijal v novi, še svetlejši luči. Fr. Terseglav pravi: »Med nebom in zemljo«, str. 16), da si danes usodnih posledic islamske nevarnosti v vsej njihovi dalekosežnosti ne moremo prav niti predstavljati. In v resnici je šlo za bito ali ne biti našega kontinenta, ali zmagala kultura ali barbarstvo, krščanstvo ali islam, Evropa ali Azija. Zmagalo je krščanstvo, zmagal je križ, ki je bilo o njem rečeno: »V tem znamenju boš zmagal!«

Tako smo prišli do tretje dobe, v kateri ima cerkev hude borbe, namreč do boja med križem in sovjetsko zvezdo. Vsi imamo to srečo ali pa nesrečo — zakaj vojni časi so zmerom veliki časi! — da se ta boj vrši pred našimi očmi in da tako rekoč sami lahko sodelujemo. Toda, nikar ne mislimo, da se je ta boj vnel šele po svetovni vojni ali po ruski revoluciji. Ne, ta boj izvira vsaj že iz 18. stoletja, od prosvetljenstva, preko francoske revolucije in raznih kulturnih bojev, pripravljal se je pa od humanizma dalje. In še ene stvari ne smemo prezreti: ta boj je tako resen, silen in odločilen, kot ni bil morda nobeden pred njim; zakaj danes ne gre za to, da bi Evropo vnovič rešili azijskega barbarstva, marveč danes gre za vse večje stvari: ali bo poslej na zemlji, na vesoljni zemlji, še stalo znamenje križa ali sovjetske zvezde, ali bo vladal Krist ali Antikrist! Najbolj značilno je namreč pri boljševizmu, da preganja in zatira sploh vsako vero, da dela vse iz osnovnega sovražstva do Boga! In v tem presega vse prejšnje sovražnike krščanstva, presega rimsko paganstvo in fanatični islam, in borbo za vsakdanji kruh združuje z borbo proti Bogu. Prav to je strašno, najstrašnejše pri boljševizmu!

In kakšen bo konec tega boja? Kdo bo zmagal?

Za nas ni nobenega dvoma: iz vseh dosedanjih bojev, ki jih ni bilo malo in ki tudi niso bili malenkostni — danes smo se ozrli samo na tri najvidnejše, a nikakor ne edine — je prišla cerkev z zmagoslavjem vncem. Tudi iz boja z boljševizmom se bo vrnila s palmo zmage. Cerkev je skrivnostno Kristusovo Telo; in kakor je trpel Kristus na svojem fizičnem telesu, tako trpi danes na svojem skrivnostnem Telesu. Zakaj prvo in zakaj drugo? To je skrivnost trpljenja in nespamet križa, ki ga na tem svetu ne bomo domeli. Tudi moč in ideologija boljševizma nam je znana. O tem je »Slovenec« že mnogokrat pisal, posebno dobri so bili Muckermannovi članki, ki je posegel v globino tega novega pokreta in ga razgalil pred nami. In lepo primeroma rabi Muckermann, ko govori o notranji moči krščanstva in boljševizma. Takole pravi: »Katolicizem je kakor veličastna procesija sv. Rešnjega Telesa, ki koraka skozi stoletja. Lahko zdrvi avtomobil — temu primerja besni boljševizem — z neprimerno naglicem mimo in pusti procesijo daleč za seboj. Toda blazen lov za rekordom se je polastil gospodarja avtomobila in že leži razbit ob kraju ceste. Procesija ga bo došla in prešla prav radi tega, ker hodi počasi.« Tudi iz teme, ki jo boljševizem in njemu sorodni elementi razgrinjajo po zemlji, bo vstalo svetlo, sončno jutro in križ bo zabllestel v novem sijaju in blesteč, blesteč, blesteč...

Cudežni ozdravljenji v Lurdu

London, 5. avgusta. AA. Reuter poroča iz Lurda, da sta dve romarki v znamenito lurdeško jamo nenadoma ozdraveli. Ena je Angležinja Mary Kellett, ki se dva in dvajset mesecev ni mogla premakniti, druga pa Francozinja Helaise Trano, ki je bila petnaest let hromna in so zdravniki rekli, da je neozdravljiva.

Vrstni red na olimpijadi

Los Angeles, 5. avgusta. AA. Po najnovejših rezultatih je vrstni red na olimpijadi zastopanih držav tale:

Daleč pred vsemi je USA z 274 in pol točk, za njo Francija z 89 točkami in Italija s 77 in pol točk.

Velika Britanija je na šestem mestu (54 in pol), Kanada na osmem (58), Japonska na devetem (51), Irska na enajstem (25), Avstralija na sedemnajstem (10), Južna Afrika na osemnajstem (7), Nova Zelandija na dva in dvajsetem (3).

Avstrija bo izgnala nemirne tujece

Dunaj, 5. avg. AA. Uradno poročajo, da je generalna direkcija javne varnosti izdala naredbo, po kateri je treba vsakega tujca, ki bi nastopil na kateremkoli zborovanju ali kje drugod in izžival demonstracije ali pozival na nasilje proti strankarskim nasprotnikom, izgnati iz Avstrije.

Enako se bo ravnalo z vsakim tujcem, ki bi v svojih govorih napadal državne ustanove v Avstriji ali pa jih kakorkoli kritikoval.

Sedaj pa bo šlo zares!

Washington, 5. avg. Z. Kakor javljajo iz Assunziona so v paragujskem mestu Pamose ustanovile ženske svoj bataljon. Zenske so oborožene z velikimi noži. Prisegle so, da toliko časa ne bodo uporabljale ne pudra, ne drugih olupčevalnih sredstev, dokler ne bo Granchaco svoboden.

Razsodišče v južno-ameriškem sporu

La Paz, 5. avg. Z. Bolivjska vlada je sprejela z gotovo omejitvijo predlog državnice panameriške zveze, da se ustavi vojaščina proti Paragvaju in na ta način omogoči delovanje posebnega razsodišča, ki bo posredovalo v tem konfliktu zaradi področja na Granchacu. Bolivjska vlada pa vztrajno odbija predlog, naj se njene čete pomaknejo v položaj od 1. julija. Paragujska vlada je že pred nekoliko dnevi sprejela posredovalni predlog.

Newyork, 5. avgusta. tg. Bolivija je izjavila, da je pripravljena ustaviti sovražnost, pri čemer pa ima ostati sedanja frontna črta. Paragvaj je ta predlog sprejel. Ker je začelo deževati, je trajno deževje najbrže pospešilo željo po miru.

Tihotapci s špansko valuto

Madrid, 5. avgusta. AA. Že več dni se širijo vesti, da je prestolniška policija odkrila veliko organizacijo, ki se je ukvarjala z izvozom španske valute.

V zvezi s tem list »Informacion« poroča, da je policija aretirala nekega portugalskega državljana Carlosa Almeida ki je prethotapil velikanske množine španske pesete v Francijo. List pravi, da bo Almeida moral plačati državi več ko 27 milijonov peset globe.

Velikanski požar v Chikagu

Chicago, 5. avgusta. AA. Včeraj je izbruhnil požar v industrijskem predelu mesta. Ogenj je upepel do tal cela dva bloka hiš. Zgorela je tudi ena izmed največjih ameriških tovarn za konzerve; pri tem je poginilo okoli 500 svinj.

Škodo cenijo na 6 milijonov dolarjev.

Kaj je povzročilo ogenj, ki je vrgel na cesto tudi veliko število delavcev, se še ne ve.

Piccard je pripravljen

Zürich, 5. avg. Z. Prof. Piccard je danes izjavil časnikarjem, da se upa dvigniti 17.000 metrov v stratosfero. Vse priprave za polet so končane. Učelnjak upa, da bo lahko startal v ponedeljek. Dvignil se bo zgodaj zjutraj in se vrnil zvečer, tako da bo ostal v zraku ves dan.

Izvrševanje zakona o mamilih

Belgrad, 5. avgusta. AA. Za izvrševanje zakona o mamilih je minister za finance predpisal dopolnilo navodil št. 43.297 z dne 21. decembra 1931. Navodila se takole dopolnijo:

V smislu čl. 5 teh navodil bodo carinarne zahtevale, da se da pri deklariranju pri uvozu in izvozu mamil, kemikalij, zdravil, zdravilnih specijalitit itd. izjava, ali deklarirano blago vsebuje mamila ali pa jih ne vsebuje. Pri pregledu dotičnega blaga po čl. 6 omenjenih navodil se bo kontrolirala tudi točnost te izjave.

Če pregled dožene, da vsebuje prijavljeno blago mamila, v izjavi pa to ni navedeno, bodo carinarne uvedle kazenski postopek po čl. 23 zakona o mamilih.

Kateri izdelki se smatrajo za mamila, je določeno v čl. 1 in 2 zakona o mamilih. Za pregled deklaracij po čl. 6 navodil določeni kemik bo v vsakem primeru ugotovil točnost prijave in izjave v deklaraciji. Razen tega bo s svojim podpisom v deklaraciji še posebej ugotovil, ali ni prijavljeno blago vsebovalo mamil.

Carinarne bodo morale gledati na to, da se v vsem ravnajo po danih navodilih in po tej odredbi, kadar gre za uvoz ali izvoz mamil, da se tako vsak uvoz ali izvoz mamil, ki niso opremljena s potrebnimi dovoljenji ali pa drugače nasprotujejo tem navodilom, prepreči.

Prestopki carinskih organov kakor tudi nezadostna paznja v katerikoli pogledu se bodo najstrožje prekontrolirali vorič kemika.

Borah svari državnike, naj se ne igrajo

Washington, 5. avg. Senator Borah se je zopet oglasil v zadevi gospodarske krize in svetovne gospodarske konference, ki je napovedana to zimo v Londonu. Senator Borah je imel namreč v Minneapolisu govor, v katerem je grajal, da je angleška vlada v sporazumu z Ameriko določila program svetovne gospodarske konference, tako da bosta vprašanji reparacij in vojnih dolgov iz diskusije izključeni in da bo konferenca debatirala samo o tarifah in o vprašanju valute.

Borah je izjavil, da bi taka konferenca ne rodila nobenega rezultata, ker ni mogoče ničesar sklepati glede tarif in valute, ako se prej ne razčisti vprašanje reparacij, oziroma brisanja vojnih dolgov Evrope v Ameriki. Tisti Američani — je dejal Borah — ki menijo, da bo v slučaju, če se držajo vojni dolgov, nosila finančno breme vojne odslej Amerika, se motijo. V resnici Amerika že sedaj plačuje stroške za svetovno vojno, kar se vidi na njeni padajoči prosperiteti, saj je izvoz USA od leta 1929 dalje padel že za eno tretjino. Če bomo tako plačevali naprej za minulo svetovno vojno, potem bo Amerika v 6 mesecih bankrotna. Število brezposelnih ne bo padlo, ampak bo še nadalje rastle.

Seveda Amerika ne bo držala evropskih dolgov, ako evropske države ne bodo držale primerne dela svojega vojnega proračuna. Amerika se ne more in ne sme več desinteresirati na evropskih vprašanjih, ker je v nevarnosti njeno gospodarstvo. Gospodarska kriza se bo mogla premagati samo, če se vprašanje reparacij in dolgov radikal-

no reši s polnim črtanjem. Bil bi največji fiasko za ves svet, če bi se svetovna gospodarska konferenca v Londonu končala z negativnim rezultatom, kar bo neizogibno, če bi se iz diskusije izločili najvažnejši problemi in če bi se diskutiralo samo o odpravi carin in o srebrni valuti, kakor to nekateri zahtevajo. To bi bila naravnost otročja igra, pred katero Borah svari Ameriko in Evropo.

✱

Velike nevihte v Primorju

Split, 5. avgusta. Z. Včeraj je po vsem Primorju divjala nevihta. Ponekod je napravila toča veliko škodo, posebna v bosanski pokrajini. Pri Livnem je ubila strela dva moža, eno ženo in dva konja. V bližini je toča uničila vse poljske pridelke. Posebno pogubna je bila toča od Lukšča do Trogirja.

Banjaluka, 5. avgusta. Z. Snoči je po vsej vrhaski banovini divjala velikanska nevihta. Posebno je trpel Doboj in bližnja okolica. Toča je padala pol ure.

Nova Gradinka, 5. avgusta. Z. Ponoči med drugo in tretjo uro se je nad Novo Gradinko utrgal oblak. Padala je toča, velika kakor lesniki. Posebno so trpeli vinogradi.

✱

Zagreb, 5. avgusta. Z. V svojem stanovanju v Deželičevi ulici se je danes dopoldne ustrelil profesor učiteljstva Gjeorje Vučetič. Ostal je na mestu mrtve. Ubil se je radi težke živčne bolezni in od strahu, da ne bi zmorel.

Srebro se taja, petrolej gori

Amerika v krizi

Povodenj pšenice in bombaža. — Klavnica v Chicagu. — Bankrot fordizma. — Mehikanska tragedija. — Zaton filmske industrije.

Chicago si je nedavno zgradil velikansko palačo za 20 milijonov dolarjev, ki bi naj bila palača žitne borze. Toda kakor pravi pregovor: »Ko je hiša zgrajena, pride smrt, tako je ob otvorenju borzi prišla popolna smrt žitne trgovine. V dveh letih je žitni odtok padel za dve tretjini in dasi se cene padle za eno polovico, pride ameriško žito na angleški trg v Liverpool še zmiraj za 10 centov dražje nego žito iz evropskega vzhoda. Ameriška žitna skladišča so polna in ogromne zaloge žita je treba hraniti na najbolj iznajdljive načine. Poplava pšenice zmiraj bolj narašča osebit od l. 1930 naprej, odkar Rusija prinaša desetino svoje žetve na trg. Če se ruska »petletka« posreči, bo zlo še večje. Položaj farmerjev se zmiraj slabša. Predsednik Hoover je že l. 1929 pričel s pomožno akcijo, toda že dve leti pozneje je moral ta akcija bila opuščena vsled popolne brezupnosti položaja. Z ozirom na to se v gospodarstvu farmerjev pojavljajo značilne izpremembe: bencinski traktor izginja iz obrata in nadomešča ga zopet konj in stari priprosti plug. Hrane za živino je dovolj, dočim manjka denar za bencin.

Tudi za bombaž manjka kupeev. Država je hotela pomagati s podporo 100 milijonov dolarjev, toda vkljub temu je cena s 16, padla najprej na 9 in nato na 6 centov za pfund. Ker je notranji trg tako padel, so poskušali dvigniti kupno moč inozemskega trga. Nemčiji so ponudili 2 milijardi mark kredita po 4,5% in s tem razširili notranjo pomožno akcijo tudi na inozemstvo. Po braziljskem vzgledu požiganja kave tako tudi Amerika uvaja politiko omejitve setve in se je za l. 1932 predlagalo, da se bombaž sploh nič več ne prideluje. 4 do 5 milijonov ton bombaža naj se takoj uniči. Južne države se še nekoliko branijo, toda vendar ameriški vzgled prihaja do tega paradoksa, da je treba poljske pridelke uničiti, da se umiri glad in revščina.

Na čelu ameriške živilske industrije stoji mesna industrija s 3 in pol milijardami dolarjev obrata. Osredotočena je ta industrija v velikanskih klavnih v Chicagu. Nedavno še vodilna svetovna klavnica, je začela vidno toniti s samomorom »svinjskega kralja Swifta«. Sedaj se je nenadoma opazilo, da je higijska plat čikaških klavnic pomanjkljiva in vsa najbolj obupna reklama ne more preprečiti ogromnega odpustanja delavstva.

Oblačilna industrija je odpustila 40% svojega delavstva in čevljarica industrija dela le še z eno četrtino produkcijske možnosti.

Ves ideal ameriške »prosperity« pa je bil osredotočen na uspeh in življenje avtomobilske industrije. Država je podpirala avtomobilsko industrijo s tem, da je v zadnjih desetih letih zgradila za 50 milijard dolarjev avtomobilskih cest. V vodstvu borbe proti gospodarski krizi je stala ravno na čelu avtomobilske industrije in v tej borbi je Ford veljal za evangelista novega gospodarskega kapitalizma. V začetku Ford sploh ni hotel vzeti krize za usoden slučaj, zato ni zmanjšal plač, ampak je le obratni teden zmanjšal na petdeset, štirindev in trideven. Nato je moral začeti zapirati posamezne delavnice in nenadoma je bilo v Detroitu 75.000 brezposelnih. Od l. 1929 do 1932 je produkcija padla za polovico, da se je cena standard-voza znižala od 575 na 320 dolarjev. Ta silni padec je pa pokazal še ostale težave Fordovega sistema. Ker delavci, ki je bil odpuščeni od obrata, s tem še ni bil rešen sistema Fordovega dela. Ford sam ni mogel več delovnega procesa prilčiti novi konjunkturi in Ford sam je nenadoma obstal pred zaključkom: vse li nič. In konec je bil tri-

dneven delovni teden. Nekoč je Ford še hotel privzeti produkciranje lahkih letal po 500 dolarjev komad; sedaj izdeluje velikanska poštna letala po 50.000 dolarjev komad.

Zojem Mehika znači v gospodarski geografiji: dežela srebra in petroleja. Mehika je dežela srebra, ki je bilo odkrito šele takrat, ko so se zlatahlepi Španci umaknili iz Mehike. Glavni odjemalci mehiškega srebra so bili Angleži in akcije mehiškega srebra so v zadnjih letih pred krizo narasle za 160 kratno svojo vrednost. Tri milijone funtov sterlingov srebra je bilo letno izvoženih iz Mehike. — Toda nastopil je tudi tu polom. Vsi mehiški srebrni rudniki so morali biti prodani za vsoto 150.000 dolarjev. Od leta 1921 do 1930 je cena srebra pala za polovico. Zdaj se gradi upanje na miru na Kitajskem in v Indiji, ki sta s svojo srebrno valuto glavni odjemalki mehiškega srebra.

Isto velja za mehiški petrolej. Tudi tukaj so v črpanju najprej vodili Angleži, toda kmalu so se pridružili Amerikanci in nad Mehiko in njenimi vladami je zaplesal krogotok ameriških ali evropskih milijard. Goreti so morale stalne notranje politične revolucije, da se je petrolej lahko varno stekal po Rockefellerjevih in Deterdingovih milijard. ceveh. Vrelec Tampiko je dajal 20.000 ton petroleja in nek drugi celo 30.000 ton. Leta 1931 pa je produkcija petroleja padla na eno šestino stalne produkcije in Mehiko puste tuji milijardski strežniki počasi hirati ob neizmernih bogastvih. Tampiko je svoje ime izpremenil v »tampoco — tako malo«. Vrelec se pokrivajo, barake zapirajo in vse čaka na boljše čase.

Malo različenšje znake krize nosi na sebi filmska industrija. Pred zvočnim filmom in še pred leti krize je ameriška filmska industrija imela skorajda monopol vse svetovne filmske produkcije, ker je sama proizvajala 97% vseh filmov. Da se je ta razvoj začel zavirati, je obstojal vzrok pred vsem v organizaciji ameriške filmske industrije in nagli pohod zvočnega filma. Središče produkcije nemih filmov je bil Hollywood, kjer je v slikoviti Kaliforniji, v pustinji, nastalo to filmsko mesto z nad 20.000 filmskimi umetniki. Nastop zvočnega filma je to ameriško filmsko centralo razbil na dvoje, ker so filmska podjetja vsled pomanjkanja »zvočnih« umetnikov v Hollywoodu morala prenesti ali zgraditi nove ateljeje v Newyorku. Razen tega je pa še ta koncentracija filmskih umetnikov v Hollywoodu silno slabo uplivala na umetnost. razvoj ameriškega filma. ker je Hollywood zadnje čase postal prava ječa industrijskega umetnosti. Oživljenje raznih narodnih filmskih industrij vsled razširitve zvočnega filma je še pospešilo zlom ameriškega filmskega monopola, kar se je že v bilanci zadnjega leta pokazalo v tem, da je izvoz ameriških filmov v Evropo za 25% nazadoval.

Kako zelo je ameriške kroge preplavila sila sodobne gospodarske krize, nazorno dokazujejo te izjave: v oktobru 1929 je Rockefeller menil: »Prepričan sem, da bo splošen položaj ugoden. Pred nekaj dnevi sem s svojim sinom nakupil popolnoma sigurne akcije.« Novembra 1929 je Hearst omenil: »Da damo javnosti zopet zaupanje, bi bilo treba imeti le eno pomirjevalno izjavo ameriškega zveznega predsednika.« In še isti dan mu je Hoover odgovoril: »Dvom nad bodočnostjo, nad močjo in napredkom ameriškega gospodarstva je blaznost.« Maja 1931 je izjavil St. Peabody, predsednik dirkaškega društva: »Velika udeležba ljudstva na konjskih dirkah je dokaz izboljšanja gospodarske situacije v Ameriki.« Na vse to je pa julija Schwab, predsednik jeklenega trsta izjavil: »Keep smiling — treba se je le lepo smehljati.«

V nedeljo, 7. t. m., vsi trgovci na veliko trgovsko zborovanje v Mariboru. Zborovanja se udeležijo minister za trgovino in industrijo g. IVAN MOHORIČ

Zadnja pot zlatomašnika g. Jos. Sinka

Sv. Lovrene v Slov. goricah, 4. avgusta.

Bliskovito naglo se je po Slovenskih goricah in po širni Sloveniji raznesla žalostna vest, da je zvest njen sin g. Josip Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, 1. avgusta za vedno zatisnil svoje trudne zemeljske oči. Globoka žalost je legla na njegovo župnijo, kjer je 44 let kot dušni pastir deloval za dušni in telesni blagor svojih ovčic. Oba dneva, ko je ležal na mrtvaškem odru, je domače ljudstvo, staro in mlado, v procesijah od ranega jutra do pozne noči hodilo ga kropiti in moliti za njegov dušni blagor.

Za četrtlet ob pol 10 je bil določen pogreb. Zgodaj jutraj so se začele zbirati množice ljudstva iz domače in sosednjih župnij, več tisoč se jih je zbralo kljub slabemu vremenu, deževalo je kar naprej. Njegovi duhovni sobratje so prišli od blizu in daleč, domačini, njegovi kaplani in prijatelji, vseh skupaj 39, da sprejmejo blagega g. zlatomašnika na njegovi zadnji poti. Z nepopisnim vzradočenjem je vsa zbrana množica sprejela vest, da je prišel na pogreb tudi g. dr. Anton Korošec, ministrski predsednik v p., ožji rojak in daljni sorodnik rajnega. On je ob asistenci g. konz. svetnika Ivana Šketa, župnika pri Sv. Marjeti nižje Ptuj, in domačina g. Josipa Toplaka, kaplana v Rečici ob Savinji, vodil pogreb iz župnišča v cerkev med špalirjem otrok, cerkvenih in drugih organizacij, opravil v cerkvi mrtvaški obred in sv. mašo. Pred sv. mašo je stopil na prižnico mil. g. Ivan Zagar, prošt in dekan ptujski, in v lepo ubranih besedah orisal življenjsko pot rajnega, ga ganljivo naslikal kot moža neumorne dela v vinogradu Gospodovem, poudarjal njegove vrline, zlasti njegovo veliko ljubezen do faranov in se od njega poslovlil v imenu duhovnih sobratov in domačih vernikov; glasno ihtenje je napolnilo cerkev, skoraj vsakemu so prišle solze v oči, tako težko je bilo slovo od blagega, očetovsko skrbnega dušnega pastirja. Posvetnega premoženja ni zapustil, ker je vse razdelil med revne in potrebne, reven zapuščal ta svet, pa tem bolj bogat na dobrih delih. Med sv. mašo je dolga vrsta vernikov prešla sv. obhajilo in ga darovala za dušni blagor rajnega, ki je zadnja leta, ko ni mogel več delovati, le še molil za svoje ovčice.

Po sv. maši se je razvil dolg spreved na domače pokopališče: moške, fantovska kongregacija, šolska mladina z učiteljskim, Marijin vrt, ognjegašč, ki so skrbeli za vzoren red, belo oblečene deklice, dekliška Marijina družba, pevci, ki so lepo prepevali med sv. mašo in zapeli več nagrobnic, duhovščina, krsta, žene. Ob grobu je opravil molitve g. prošt Zagar, g. Vesenjaki, minister v p. se je v imenu javnih delavcev rajnemu zahvalil za njegovo plodovito delo zunaj cerkve na krščansko-prosvetnem, narodnem in gospodarskem polju in pozval navzoče, naj ohranijo krščanskega duha kot dragocen spomin na rajnega. Pogreba se je udeležil tudi bivši župan ptujski g. M. Brenčič.

In legel je v grob, k večnemu počitku, vzoren duhovnik; 59 let je deloval v vinogradu Gospodovem, goreč dušni pastir, zaveden Slovenec, vsestransko delaven, poosebljena miroljubnost in ljubezen. Ni ga več med nami, toda njegov duh bo živel med ljudstvom naprej! Slava mu! Bog mu bodi bogat plačnik!

Čudna pota strele

Štirje požari

Ptuj, 5. avgusta.

V sredo okoli 5 je udarila med hudo nevihto, ki je prišla nad Ptuj in ves ptujski okraj, strela v hlev posestnice Marije Turin pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V hipu so bila vsa gospodarska poslopja v plamenu. Zgorelo je nad 600 kg sena. Gasilec se je posrečilo rešiti le stanovanjsko poslopje in omejitvi ogenj, da se ni razširil na sosedna poslopja. Posrečilo se je rešiti vso živino. Škoda znaša nad 30.000 Din, ki je pa le deloma krita z zavarovalnino. Nad 3000 Din škode ima tudi trgovec Berenič, ki je imel pri Turinovi shranjen cement in druge stvari, katere je ogenj uničil.

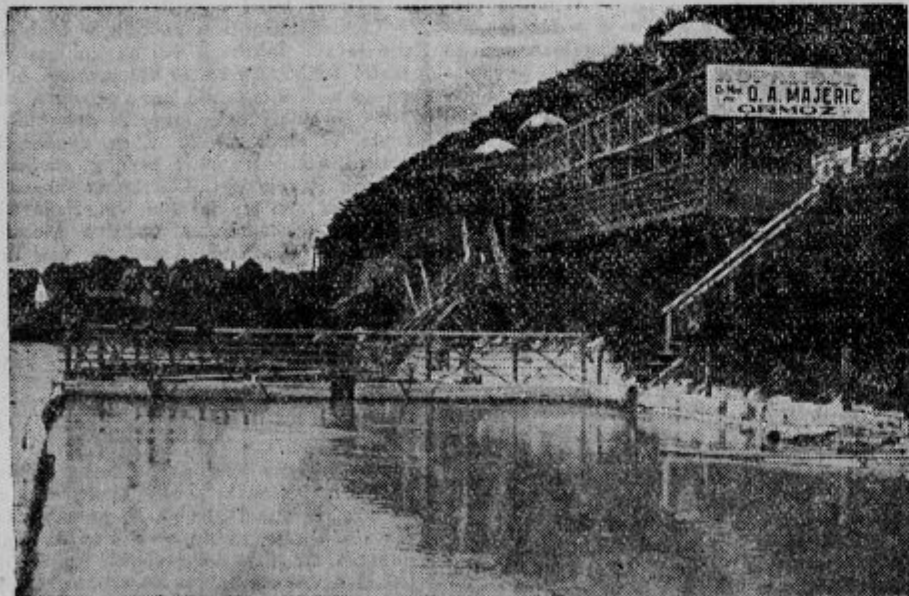
Nevihta in strela tudi nista prizanesla posestniku Stefanu Vuku v Dragonji vasi. Strela je udarila skozi okno, švignila naravnost proti razpelo, ki je viselo na steni. Razpelo pa je ostalo popolnoma nepoškodovano, navzlic temu, da je zgorel ob njem viseči venec. Velika sreča je bila tudi, da so vsi domači, ki so bili v trenutku silne nevihte zbrani v sobi, ostali nepoškodovani. Strela je nato udarila v kuhinjo in odtod v kletne prostore. Zarila se je globoko v zemljo.

Prizadela je nevihta tudi posestnika Jožeta Kidriča v Spodnjih Pleterjih. Strela je udarila v živinski hlev, toda ni pri tem zapustila nikakršnih usodnih sledov. Le pritisk je bil tako močan, da je ubil v hlevu kravo.

Požar je izbruhnil tudi pri posestniku Antonu Turkušu v Dolni, in sicer je zgorela slamnata streha stanovanjske hiše. Ogenj pa se je hipoma razširil tudi na gospodarska poslopja v bližini, tako da je pogorelo vse, celo pohištvo in nekaj obleke, ničesar ni bilo mogoče rešiti. Samo živino so rešili. Škoda znaša nad 80.000 Din, ki je krita z zavarovalnino približno do 20.000 Din. Ogenj je nastal najbrže radi tega, ker se je radi velike vročine vnel lesen dimnik. Gašenje pa je oviralo pomanjkanje vode. K sreči je stala hiša na samotnem kraju in ni bilo nevarnosti za sosedna poslopja.

Tudi Ormož je dobil moderno kopališče

Znani ormoški zdravnik g. dr. Otmar Majerlč je zgradil Ormožu moderno sportno kopališče

Ormož, 5. avgusta.

Se se godijo čuda na svetlu! Kljub silni poplavi nezaupanja in brezupnosti se še najdejo med nami ljudje, ki skozi vse prodro, da še nastopijo z zgledi podjetnosti in optimizma. Dr. Majerlč, ki si je v Ormožu zgradil že lani sanatorij za zdravljenje z visokofrekvenčnim tokom, je že lani na tem polju izvršil čudež. Bolniki, ki so prišli na vozovih in ki brez opore niso mogli hoditi, so po kratkem zdravljenju odšli skoraj da ozdravljeni od svojih nadlog iz Ormoža.

S tem, da je dr. Majerlč zgradil ob Dravi moderno kopališče, ni dvignil s tem le vrednosti svojega sanatorija, ampak je s tem tudi dvignil tujsko-prometno vrednost Ormoža in njegove okolice. Ze lankoletni gostje niso mogli prehladiti s lepotami Ormoža in njegove okolice. Saj je Ormož s svojim sijajnim obrežjem ob Dravi in zeleno okolico, središče izletnih točk med najlepše vrhove obdajajočih ormoško-ljutomerskih gor, kot ustvarjen za počivališče letoviščarjev in bolnikov.

Novo kopališče pa je bilo odprto v nedeljo 31. julija. Kopališče, čigar dolžina znaša 125 m, ima tri udobne bazene, katerih prvi je razdeljen na oddelek za otroke in neplavalce, ostala dva pa za

plavalce. Blagoslovitev je ob prisotnosti odličnih gostov min. n. r. Kovača, brigadnega generala Lazarja Milosavljeviča, župana Veseliča in gostov iz Maribora, Ptuj, Varaždana in Ljutomer, izvršil domači g. župnik, nato pa je kopališče dobilo tudi takoj že svoj sportni krst.

V tem oziru so bazeni naravnost zelo dobro urejeni in je pri ugodnem vodostaju mogoče igrati v njih vse panoge vodnega sporta. Spoprijeli sta se v water-polo tekmi moštvi Ormož proti Mariboru in je rezultat za ormoške začetnike še dovolj časten z izidom 6:1 za Maribor. Edini ormoški gol je dal g. Miren Veselič. Po water-polo tekmi je moštvo Maribora priredilo še plavalno štafeto, pri kateri je najboljši čas dosegel g. Škofic Peter z 18,6 sekund.

Vsej prireditvi je prisostvovalo mnogo domačega in okoliškega občinstva. V vrsto mest: Ljubljane, Maribora, Kamnika in Rimskih Toplic je sedaj po privatni inicijativi vstopil tudi Ormož, ki razpolaga s sodobnim sportnim kopališčem, ki bo vsem zdravim in bolnim gostom ormoškega mesteca v veliko pridobitev in ugodnost, domačinom pa v sportnem oziru v veliko pohodo modernega sportnega razvoja. Dr. Majerlč je v obeh ozirih storil Ormožu velikanesko uslugo!

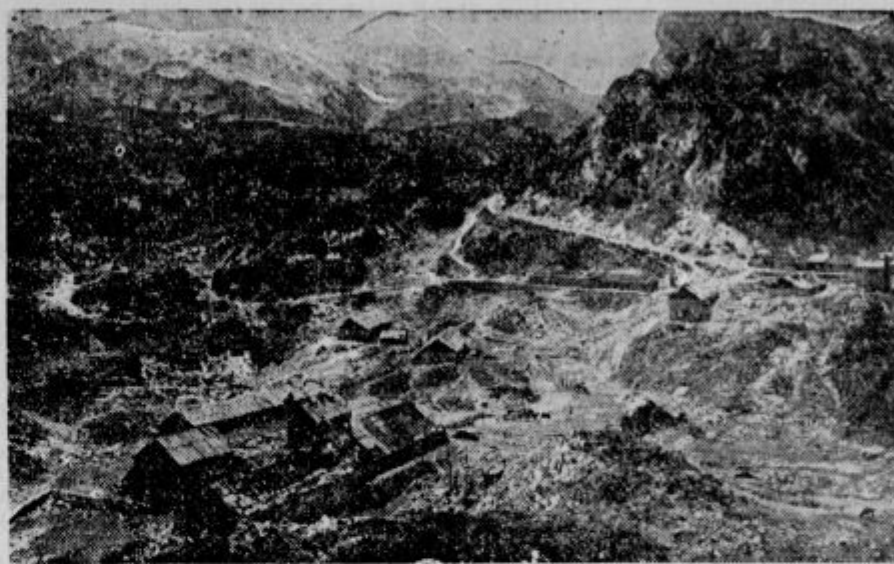
FAVORIT, ki osrečuje vsako damo –

... ki ji pomaga ohraniti
polt čisto in lepo... kateri
jo pomlajuje in polepšuje
– je in ostane Elida Favo-
rit milo. To izredno blago
milo s svojim finim vrtjem
napravi negovanje lepote
zares pravim užitkom.

ELIDA
Favorit
MILO

Koča pod Bogatinom

Bohinj.

V mirnem zatišju planine Kraj, pod veličastnim Bogatinom, si je postavila podružnica Slov. planinskega društva za Bohinj začasen smučarski dom.

Planina Kraj je lahko dostopna. Za časa vojne so od Savice za prehod čez Bogatin na Krn zgradili široko pešpot, ki je dobro vzdrževana. Poleti se pase na Kraju na stotine glav živine, a po zimi je tam pravi raj smučarjev. Lepi in obširni tereni, ter ugodne snežne razmere, kjer traja smuka tja do pozne spomladi, najboljše označujejo planino Kraj za idealno zimsko sportno postojanko. Umevno je, da bo dom dobro služil tudi turistom. Pot od Sed-

merih jezer na Kraj je postala po svoji ugodni in nenaporni izpeljavi kar priljubljena. Pogled na Bohinjsko jezero z višine Kraja je naravnost očarljiv.

Kraj sam na sebi je obsežna in valovita planota, poraščena z gorskimi pašniki in ruševjem, v katerem imajo divje koze svoje varno zavetišče. Vsa planota se imenuje Komna in leži 1600 m nad morjem. Med vojno je bilo na planini Kraj glavno taborišče v triglavskem pogorju, zaledje Krna, za Doberdobom najbolj žrtvovane točke soške fronte. V bližini smučarskega doma je vojaško pokopališče, Okolica je tudi bogata na planinski flori.

Dom bodo odprli 7. avgusta.

Skladatelj Oskar Dev na zadnji poti

Ljubljana, 5. avgusta.

Ponoči so pripeljali iz Maribora v Ljubljano krsto s truplom pokojnega skladatelja Oskarja Deva. Krsto so pripeljali v kapelico pri Sv. Križu. Okoli krste se je nabralo izredno mnogo krasnih vencev, ki so jih darovala razna društva, kakor Združenje avtorjev, Glasbeni Matici v Ljubljani in Mariboru, dalje sodniki in uradništvo mariborskega sodišča ter razni znanci in prijatelji. K zadnji poti prezašnega skladatelja in peva Oskarja Deva se je zbralo danes ob 5 v kapelici pri Sv. Križu mnogo odličnega občinstva, zlasti častno pa so bili zastopani slovenski kulturni delavci. Banske upravo je zastopal pomočnik banov dr. Pirkmajer, mariborsko mestno občino dr. Lipold, zastopano pa je bilo tudi okrožno sodišče v Mariboru in višje sodišče v Ljubljani. Prisotni so bili tudi skoraj vsi slovenski glasbeniki, mnogo pevcev, prijateljev glasbe in častilcev pokojnika.

Po molitvah v kapelici so zapeli pevci Hubadove župe pod vodstvom Zorka Prelovca »Usliši nas Gospod«. Za krsto, ki so jo nesli v rodbinsko grobnico, so pevci nesli za sorodniki zastavi »Ljubljane« in »Ljubljanskega Zvonca«. Pred odprto grobnico so pevci zapeli »Vigred«, nakar je spregovoril predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnihar. Slavil je zasluge Oskarja Deva, ki je obogatil slovensko glasbeno kulturo. Njegova glasbena dela so postala narodna last, kar je največja odlika za glasbenika. Dev je rešil pozabljenja koroško pesem. Bil je zaslužben pevske organizator in eden ustanoviteljev mariborske Glasbene Matice. Slava mu! — V imenu avtorjev je govoril še Emil Adamič, ki se je poslovil od njega kot oseben prijatelj.

Pevci so še zapeli Devu v zadnje slovo njegov »Gozdič je že zelen«. Obe zastavi sta se pokojniku poklonili in na krsto Oskarja Deva so pričele padati grude...

Grozen detomor

Ljubljana, 5. avgusta.

Danes je dobila ljubljanska policija od orožniške postaje v Štepanji vasi obvestilo o groznem detomoru, ki je bil odkrit te dni pri Dobrunjah. Kopaleci, ki so se kopali na desnem bregu Ljubljane, tik pod vasjo Dobrunje, so našli tik ob bregu trupelce novorojenega dečka. Z grozo so opazili, ko so odvili zavojček, v katerem je bilo trupelce zavito, da ima otročiček prerezan vrat. Trupelce je bilo zavito v žensko srajco in v rjuhico z monogramom E. A. X. Zavezano pa je bilo trupelce v papirnati zavojček. Trupelce je voda naplavila najbrž kje od mesta ali pa celo višje. Orožništvo, ki je uvedlo vsestransko preiskavo, je o grozni najdbi obvestilo državno pravdnštvo, pa tudi vse druge oblasti. Trupelce je bilo pokopano na pokopališču sv. Urha v Dobrunjah. Za zločinsko materjo seveda poizvedujejo.

Pri »Gospodični« v Gorjancih

Gorjanci imajo sedaj v poletnih mesecih čedalje več obiskovalcev. V koči SPD pri Gospodični tabori pod vodstvom učitelja Ivančiča in njegove soproge že več tednov šolska mladina. Poleg te koče, ki stoji nad izvirkom daleč tod edino trajnega, hladnega in kristalno čistega studenca, so postavili šotore izletniki iz Novega mesta in iz raznih drugih krajev. K Gospodični zahajajo namreč izletniki najrajši. Z Gospodične je prekrasen

razgled na vso Dolenjsko, posebno še na Novo mesto, potem pa sta zelo mikavna košenica pod kočo SPD, kjer se izletniki lahko solnijo po mili volji, in pa gozd takoj zraven košenice. A še nekaj je, kar dela Gospodično še prav posebno privlačno. Pri Gospodični vrh Gorjancev se lahko tudi — koplje v kopalnem bazenu poleg studenca! Voda v bazenu je tako globoka, da lahko v njej plavate! Lani je bil ta kraj še zapuščen, odkar pa je bila izvršena regulacija po načrtih odbornika Krke, inž. arh. Mušiča, je iznenada oživel. Skoraj ni dneva, da ne bi Gospodične obiskali izletniki celo iz najoddaljenejših krajev. Za to nedeljo je n. pr. napovedala svoj prihod skupina izletnikov iz Nemčije. Poleg teh pričakujemo izletnike iz Ljubljane. — Organizacijo tega izleta sta, kakor znano, prevzela društvo »Krkac« in Ekskurzijški odsek JUU.

Ljubljana Ciganček z opico

Ljubljana, 5. avg.

V teh vročih poletnih dneh, ko so ljubljanske ulice tako puste in prazne, skorajda brez življenja in brez senzacij, je zehajočim ljubljancem dobrodošel vsak, še tako neznan dogodek, ki prinese vsaj nekaj spremembe in živahnosti v vsesplošno mrtvilo. In tako je privdral, kakor da je bil zasluhlj svoj čas, od bogvekd droben ciganček s srčkanjo opico v naročju — in ljubljanci so se ga razveselili in ga sprejeli z odprtimi rokami, a manj odprti žepi. Iz zdaj hodi, beden in majhen kakor je, iz ulice v ulico in razkazuje strmečemu občinstvu plesno umetnost svoje male »misse«. Tako menda nazivlje svojo spremljevalko, če ga je točno slišalo prisluškajoče uho. Posebno veselje ima s cigančkom nadebudni ljubljanski naraščaj. Z glasnim živčavom ga obkoli, kjerkoli se pojavi, in menda ga ni med njimi, ki ne bi kar koj, brez pomisleka in z velikim navdušenjem menjal s cigančkom, ter obesil vse: urejeno življenje, šolo in dom na kol...

Tako je ciganček, ki s svojim zalim obrazkom ne vzbuja nič manj pozornosti in občudovanja kakor njegova srčkana »misse«, danes popoldne zasidral svoj korak tudi pred Jugoslovanske tiskarno in s spoštljivim pogledom premočil mogočno stavbo. Ko si jo je ogledal od vrha do tal, se je korajžno obrnil k bližnjemu gospodu in ga z zvokom glasu pobaral v skoraj povsem »gladki« slovenščini:

»Gospod, jelite, to je bolnišnica?«

»Ne, mu je uslužno pojasnil gospod, »ne, to pa ni bolnišnica, fant! To je tiskarna.«

»Aj, lejte!« se je močno začudil ciganček, napravil široke oči in pozorno prisluhnul. »Pa kaj piskajo tu notri?«

»Kaj bodo piskali!« se je med vsesplošno veselostjo od srca zasmel gospod. »Tiskajo, tiskajo, fant, ne pa piskajo!«

»Tiskajo?« je zazijal ciganček. »Kaj se pa to pravi: tiskajo?«

»Takele časopise tiskajo, vidiš, mu je potrpečljivo razlagal gospod in pokazal z roko

»Slovenec, ki je nalepljen na deski.

»A tako!« je dejal ciganček, kakor da mu je po tej razlagi jasno vse. Z obraza pa si mu lahko bral, da ve v tem hipu prav toliko ko prej...

»No, zdaj nam pa pokaži, kaj tvoja opica zna!« ga je pozval gospod.

Ciganček pa na takšno prijazno besedo očitno ne dá bogve kaj. Je močno previden, preudaren in preračunljiv fant, pravi strokovnjak v svojem »poklicu«. Saj veste kako, si je uenda mislil sam pri sebi, saj veste kako vam bom igral kar tako, hoho! Na kredit se danes ne dobi nič, še ptičje mleka ne...

In je vzel tamburin in ga podjetno pomolil gospodu pod nos, češ: Pri meni se plača vnaprej, dragi gospod!

Gospod se je namuzal cigančkovim prebrisano in mu vrge dinar. Ko je še pri ostalih nabral nekaj drobca in ga skrbno spravil v žep, je vzpodbudno pocukal opico, ki jo ima privezano na drobni verižici, udaril z roko ob tamburin in zapel s čudovito lepim, melkim glasom:

»Daj, daj, daj,
hopsa, hopsasaj,
malo nam zapleši,
srce nam uteši —
ti mala opica!«

In srčkana »misse« je z gracioznimi kretnjami zaplesala po taktu pesmi, ki jo je ciganček spesnil in uglasbil sam, ter je plesala tako ognjevit, da so se jele tudi prisotnim ženskam privzdigovati pete...

»Pa kar sam potuješ po svetu?« ga je pobaral gospod, ko je bilo pesmi in plesa konec.

»Sam!« je moško pritrdil ciganček, prijazno pokimal z glavo: »Zbogom, gospod!« in spet odobrnul s svojo malo spremljevalko. Kam? — Dalje s trebuhom za kruhom, za srečo, ki ji je — po njegovem skromnem primitivnem cigančkom naziranjem — najvišji življenjski cilj: kupček takihle svetlih, žvenkljajočih dinarčkov...

© **Tujski promet v juliju.** Tujski promet v Ljubljani je bil v mesecu juliju zelo šibek. Samo 3849 tujcev je obiskalo Ljubljano. Med temi je bilo Jugoslovancev 2651, iz ostalih balkanskih držav 17, iz Avstrije 348, iz Češkoslovaške 228, iz Anglije 10, iz Francije 30, iz Italije 209, iz Madjarske 55, iz Nemčije 169, iz Poljske 27, iz ostalih evropskih držav 26, iz Severne Amerike 54, iz Južne Amerike 22, iz Afrike 3. Skupno je obiskalo Ljubljano 1198 inozemcev. Med tujci je bilo 2879 moških in 970 žensk. Med inozemci se je po kupčiji in poslovnih opravkih mudilo v Ljubljani 658 oseb, 513 pa je bilo drugih, med Jugoslovani pa se je po poslovnih opravkih mudilo 1680 oseb, drugih pa je bilo 971. Nočnin inozemcev je bilo 1946, nočnin naših državljanov pa 4655.

© **Ravnateljstvo mestnega dohodarstvenega urada in Kontrolni urad** zaradi preselitve v Kresijo (vход s Pogačarjevega trga) ne uraduje v dneh 8. in 9. avgusta 1932.

© **Zopet racija.** Včeraj zjutraj je policija zopet izvedla racijo med sumljivimi ljudmi po Šiški, gramozni jami na Vodovodni cesti in v okolici. Prijela je skupaj 16 moških, ki se polikajo brez dela in pravega cilja po mestu. Med aretiranci je 6 Bosancev. Zadnje čase so se, kakor smo že poročali, na Savi silno razpasle tatvine po garderobah kopalcev, tako, da kopalci skoraj že niso več varni in mora vedno kdo čuvati obleko, če hočejo sploh odnesti s Save vse, kar so prinesli h kopanju in oditi tudi oblečeni in obuti. S to racijo se je hotela policija znebiti nekaj sumljivcev in okoli Save malo »očistiti« zrak. Dva aretiranca sta bila izročena že takoj dopoldne sodišču, šest jih je policija izročila mestni odgonski postaji, da jih odpravi iz mesta v domače kraje, ostale pa je ostro posvarila in jih izpustila. — Dalje je bilo prijetih tudi nekaj deklin s ceste, ki so morale v bolnišnico.

© **Cigavo je blago?** V Tivoliju je policija aretirala nekega 54-letnega Stanka, pri katerem so našli ženski plašč zelene barve in ročno torbico, v kateri sta bila dva ročna vena, glavnik, verižica za uro, ženska čepica, dvoje rokavic in dva roba. Stanko pravi, da je oboje nekje našel, policija pa misli, da je bilo vse to kje ukradeno. Lastnica naj se zglaši na policijo.

© **Velik vlom v drogerijo.** Neznani tat je izvršil v eni zadnjih noči velik in skrajno predrzen vlom v izložbeno okno drogerije v Židovski ulici. Tat je odnesel tri dragocene fotografske aparate, Aparati so znamke: Voigtlander »Inose« s »Sloparc 1:4.5 Cpr 5 na film 6/9, vreden 1800 Din, dalje »Rodenstock Planitar«, kamera z »Yearc 1:4.5 Cpr

leča, brez kaset, format 6.5:9 na plošče, vreden 1650 Din in aparat »Rodenstock Lumofor forte«, kamera 6.5:9 na plošče, brez kaset s »Trinac 1:2.9 Cpr, vreden 2025 Din. Tvrdba je torej oškodovana za okoli 5000 Din. Policija poizveduje za predrznim vlomilec.

© **Vlom na Resljevi cesti.** Najbolj priljubljena prilika za vlome so vlomilec stanovanj, katerih lastniki so odpovali in stanovanje pustili samo. Zavarovalni zastopnik Franc Kogej ima na Resljevi cesti 26, stanovanje, ki je pristopno neposredno iz veže. Kogej je odšel po opravkih na deželo, njegovo odsotnost pa je izrabil neznani vlomilec, ki je včeraj, nekako med 10 in 1 dopoldne vdrl v stanovanje. Vlomilec je odprl stanovanje s ponarejenim ključem in še previdno zastrl okno, da ga ne bi opazili z dvorišča. Vlom je ob 11 zapazila Kogejeva gospodinja, ga. Ravnekarjeva, ki je hotela odprti zastrto okno, pa je opazila, da so bila vrata odklenjena. Kakor je mogla gospodinja ugotoviti, je vlomilec odnesel dva para čevljev, prebrskal pa je tudi šest predalov. Kaj je iz njih vlomilec odnesel, gospodinja

ne more ugotoviti, ker ji ni znano, kaj je imel Kogej v njih. Gotovo pa je, da vlomilec ni odšel praznih rok. Kogej se vrne s svojega potovanja šele te dni in bo mogel šele on ugotoviti, kaj mu je prav za prav izginilo. Za služaj se je zanimala tudi policija, ki je posnela nekaj prstnih odtisov. Zanimivo je, da so se okoli 12 zopet pojavili neki sumljivi ljudje in trkali na vrata Kogejevga stanovanja, pa se jim vrat ni posrečilo več odpreti, ker je gospodinja medtem že vložila v ključavnico patentne zapiralne vložke.

© **Dve nesreči v Ljubljani.** Hudo se je pri otroški igri ponorečila 2letna Majdica Košakova, hčerka prodajalke iz Zeljarske ulice 4. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno ramo. Nesrečnega otročka so prinesli v bolnišnico. — Tja so pripeljali tudi 20letnega Osmara Alibegića, delavca iz Cazinskega okr. v Bosni. Na neki stavbi je padel tako nesrečno, da je dobil resne poškodbe na glavi.

© **Nočno službo imajo lekarni:** mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Prošnja za pomoč pogorelcem v Stavči vasi

V nedeljo, dne 31. julija zvečer je izbruhnil požar v Stavči vasi, občina Dvor v novomeškem okraju. Strašni plamen je uničil devetih gospodarjem skupno 29 poslopij. Ker že dolgo ni bilo dežja in so imeli ljudje doma veliko množino mrve, detelje, žita in drugih pridelkov, se je ogenj širil z bliskovito naglico. Pogoreli so rešili le sebe, otroke in živino. Zgorela je perutina in nekaj prašičev. Ogenj je upepelil ljudem tudi vso obleko, vso bišno opravo, posteljnino, vso kuhinjsko posodo, skratka vse, razen tega, kar so imeli na sebi. Zgorela je tudi vsa zaloga živeža za ljudi in živali. Otroke so budili iz spanja in napol gole rešili iz gorečih hiš. Večina pogorelev je tudi bosih, kajti zgorela je vsa obutev. Škoda je ocenjena na 570.000 Din, za obnovo bo potrebna trikatna ta vsota. Vsi pogoreli so bili zavarovani skupno za 80.000 Din. Pomoč je vsem nujno potrebna. Za prvo silo rabijo ljudje nujno raznega živeža, zabele, vsakovrstne obleke za odrasle in otroke, obutev in denarja. V imenu ubogih pogorelev se obrača županstvo občine Dvor do vseh plemenitih sre s prošnjo, za nujno in hitro podporo. Sprejememo z največjo hvaležnostjo prav vsak dar bodisi v denarju ali blagu. Vse darove sprejema županstvo občine Dvor pri Žužemberku.

O požaru v Stavči vasi

K poročilu o požaru v Stavči vasi, ki je bilo natisnjeno v »Slovenec« dne 3. avg. 1932, nam pošilja načelnik gasilcev iz Žužemberka daljše poročilo, iz katerega posnemamo:

Žužemberk, 4. avg. 1932.

Da ne bi trpelo na časti in ugledu gasilno društvo v Žužemberku, ki je bilo prvo na kraju nesreče ter gasilo z neutrudljivo in nepopisno vztrajnostjo požar nepretrgoma od nedelje zvečer do torka, ugotavljamo sledeče: Ko je društvo v Žužemberku zaznalo za požar, je v 2 minutah že odhitelo s svojo motorko k požaru z namenom, da postavi motorko takoj h Krki. Ko je pridirjalo v vas, so že vaščani zagrabili konje in potegnili voz in orodje k bližnjemu vodnjaku in trdili, da je poln vode. Gasilci so vaščanom-domačinom verjeli, raztegnili cevi, da bi v prvi sili tako najhitreje obvarovali Travnikov skedenj, ki se je ob njihovem prihodu ravno vnel, ter bližnja, s slamo krita poslopja. Brizgalna, ki je bila že dopoldne preizkušena in povsem v redu, je takoj delovala. Pokazalo pa se je, da so bili gasilci od vaščanov zapeljani, ker je bil vodnjak popolnoma prazen. Tako je bilo tudi z drugim vodnjakom. Predhodna kontrola o množini vode v teh vodnjakih v naglici in v temi gasilec ni bila mogoča. Zato so takoj postavili Žužemberčani svojo motorko h Krki, ki je pa od požara 300 metrov oddaljena. Da ni mogla dati na tako razdaljo motorka v trenutku vode, je jasno. Oni, ki vedo, kaj se pravi v temi, po skalah in po neznani terenu napeljavati nad 300 metrov cevi, bodo razumeli težaven položaj žužemberških gasilcev. A kljub vsem oviram je njihova motorka dala vodo, predno je zažela njihova ročna brizgalna in predno so prišli smehelci. S tem, da je dajala nato vodo po dveh ceveh, je obvarovala sosedna, deloma lesena in s slamo krita poslopja ter tako ogel lokalizirala. Ta njihova motorka je potem vztrajno delovala z malim presledkom do osmih zjutraj, gasila je požar ter dajala vodo tudi drugim malim brizgalnam, ki so bile navezane le na vodnjake. Svoje delo je nadaljevala še v ponedeljek do enih ponoči, ko je gasila še zadnje ognjene zublje in tleče kupe slame, sena in listja, ki so se ponovno vneli in grozili še ostalim poslopjem. Končno je napolnila vaščanom še nekaj vodnjakov, da ne bi ostala vas brez vode. Da je žužemberška motorka delovala z ne-

popisno vztrajnostjo in nad vse pričakovanje, pričajo dejstva, da je porabila pri tem požaru, ki je bil zanjo prvi ognjeni krst, nad 70 litrov bencina! Druga društva, ki so prišla za Žužemberčani na kraj nesreče, so imela svedeča lažje stališče, ker je bil požar že deloma lokaliziran in se je prvotno razburjenje že poleglo. Dobili so tudi točne informacije glede vode in ostalega dela od Žužemberčanov, česar pa oni ob svojem prihodu niso dobili. Razmeroma lažje stališče so imeli tudi mala šmihelska brizgalna in ostale ročne, ker so črpale vodo iz vodnjakov, oddaljenih nekaj metrov od ognja.

Nadalje ugotavljamo, da se po prihodu gasilcev ni vrglo nobeno poslopje več, zgorela pa so le tista poslopja, ki so jih plameni objeli pred njihovim prihodom. Gasilnim društvom, zlasti onim, ki so postavili svoje motorko h Krki, se je zahvaliti, da ni zgorela cerkev in ostali del vasi, kjer so poslopja strnjena in po večini krita le k slamo.

Škoda, ki je nastala ubogim pogorelcem, je nepopisna. Saj je zgorelo 32 poslopij, če všteto svinjake, kašče i. dr. Zgorelo je vse orodje, vozovi, slamorenice, pohištvo, obleka, žito, vsa živalska krma in mnogo, mnogo drugega. Požar se je tako naglo razširil, da so starši komaj rešili otroke v samih spodnjih oblekah, ki so ravno legli k počitku.

Zato je cenitev v znesku 600.000 Din vsekakor premalenost. Reveži bodo rabili neprimerno več, če bodo hoteli vsaj nekoliko popraviti to, kar so plameni in nekaj urah uničili. In kje bodo tako bajno vsoto dobili v teh težkih, strašnih časih, ko so oni in vsa dolina v samih dolgovih! — Apellamo zato na vsa dobra in čuteča srca širom slovenske zemlje, da si reducirajo svoje izdatke, da si odtrgajo vsaj nekaj od svojih ust ter pošljejo tem revežem v Stavči vasi.

Ob tej priliki ne moremo zadosti povdariti potrebe gasilnih društev in njihove dobre in zadostne opreme. Ravno ob požaru v Stavči vasi se je izrazil neki gospod, da sta se žužemberška in šmihelska motorka splačali že ob tem požaru, kljub temu, da sta stali skupaj s pritiskalnimi nad 140.000 Din. Zato bi bilo prav, ko bi naša javnost s prijaznejšimi pogledi gledala na gasilna društva, ki delujejo le v korist bližnjega. Ne smatramo gasilca, ki pride za društvo prosit prostovoljnih prispevkov, za nadležnega, pač pa mu darujemo po svojih močeh, saj je to v prid nam in našemu premoženju!

Naznanila

Čebelarstva podružnica »Mursko polje« s sedežem v Križevcih, okraj Ljutomer, opozarja vse uvoznike čebel v ajdovo pašo na odlok z dne 8. julija 1932, št. III-3889-6 kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani, razglašen v listu »Slov. Čebelar« št. 8, 1932, da bo v smislu tega odloka strogo nastopala. Uvoznike naprošamo, da pravočasno javijo število panjev in nameravani prostor, kje jih mislijo postaviti.

Cerkveni vestnik

Drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta v Lichtenurnovem zavodu v Ljubljani. K prvemu tečaju duhovnih vaj za dekleta se jih je prijavilo toliko, da so že vsi prostori oddani. Ker se pa še vedno oglašajo nove prošilke, bo v tem mesecu še drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta, in sicer od 25. t. m. zvečer do 29. t. m. zjutraj. Vodili jih bodo preč. g. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega. Oskrbnina (hrana, stanovanje) znaša za vse tri dni 100 Din. Prijave — ustne in pismene — sprejema vodstvo Lichtenurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg. Prijaviti se je treba kmalu.

Marijina kongregacija gospodov in mož ima jutri ob pol 7 v cerkvi sv. Jožefa (ne v kapeli) pri stranskem oltarju skupno sv. mašo in ob 6.45 pa pri glavnem oltarju skupno sv. obhajilo. Vljudno vabljeno vsi!

Trbovlje

Neprijetno nastopanje. Neka Trboveljčanka se je hotela z vlakom peljati k svojemu možu na Hrvaško. Na kolodvoru pa so jo ustavili orožniki in morala je z njimi na orožniško postajo. Tam se je dognalo, da jo je dal aretirati trgovec, kateremu je ostala nekaj na dolgu. Na orožniški postaji so se a tja poklicanim trgovcem poravnali, da je lahko s prihodnim vlakom odpovala. Res je težko trgovcem shajati z dolžniki, še bolj nerodno pa je aretiranim, o katerih potem ljudje sodijo najslabše.

Praznovanje v avgustu. Kakor je razglašeno pri rudniku, se bo v tem mesecu praznovalo vsega skupaj 15 dni, delalo pa 16 dni. Torej še nobenega bistvenega zboljšanja.

Nameste vena na grob pokojnemu g. Alojzu Zupanu, delodavcu pri TPD, je darovala obitelj Gučekova 100 Din za podporni sklad trgovskih gasilcev. Najlepša hvala!

Slovenske gorice

Sv. Anton, Gasilci so imeli pred tednom dni gasilno vajo. Ni minilo nekaj ur in že je v tamošnji bližini iz nepojasnjenega vzroka v resnici izbruhnil požar, ki so ga z vnetim gnešenjem omejili, da se ni razširil. Čast vrlim gasilec! — V Cogetineh se je pri mlavi pšenice hudo poškodoval na roki Franc Klajnšek.

Jarenina. Tudi v naši fari dobite »Slovenec« v razprodaji pred cerkvijo po Din 2 številka. List vsebuje obilo zanimivega gradiva iz domovine in tujine. Segajte po njem!

Kulturni obzornik

Zena v slovenski likovni umetnosti

Med drugimi priložnostmi prireditvami, ki nam jih obetajo na letošnjem jesenskem sejmu v Ljubljani, kakor je na priliko knjižna razstava ali razstava narodnih noš, bo zbudila živahno pozornost vsega občinstva gotovo razstava naših likovnih umetnikov, ki so se topot omejili izključno na ženske like. V slikarstvu in kiparstvu je od nekdaj žena ne le priljubljen in hvaležen motiv, marveč vprav velpomemben snovni element. V vseh skupnih številih likovnih umetnin na svetu zavzema zlasti ženski portret prav močno postavko. Razstava, ki naj nam pokaže — kot prva te vrste sploh — vsaj v glavnih potezah, kako upodabljajo naši slikarji in kiparji ženski lik, nikakor ni kakšna modna domislja, marveč je naravnost kulturno zgodovinskega pomena. Kajpak zasleduje — kakor velesajmske razstave vobče — tudi druge, nič manj plemenite smote. Dan današnji, ko se je cepilo slikarstvo od arhitekture in po sili razmer živi nekakšno svoje lastno življenje, navezano na razumevanje in podporo ne samo posameznih močitev, marveč vse večjega števila ljudi, da more sploh reševati vprašanje golega življenja, je pravo krajinstavno potret se odini, katerega se pravo večje število ljudi hoče, in ki potemtakem tvori bistven del financ v slikarskem svetu. S to razstavo hočejo naši likovni umetniki opozoriti zlasti na lepoto in vrednost zares umetniškega ženskega portreta v zasebni lasti, nekoliko spet propagirati zato, da bi zanimanje zanj ne zamrzlo, saj je portretna umetnost prav tesno

spojena z življenjem družine in vsakdo rad ohrani vsaj v lepi podobi spomin na ženo, na mater, na hčerko. — Razstave se udeležijo naši najodličnejši umetniki, prišli so se Ferdo Vesel, Rihard Jakopič, Fr. Tratnik, Sternen, Kralj, Vavpotič, Jakac, Anica Zupanc, Henrika Šantel, Miha Maleš, Nikolaj Pirnat, A. Pavlovec, Olaf Globočnik, M. Pregljeva, Elda Piščančeva, Fr. Gorše, Justin, Košir in drugi. Doslej je pripravljenih 120 umetnin za razstavo. Prireditelj razstave je velesajem, aranžer pa slikar Olaf Globočnik. Jury bodo predvidoma tvorili dr. Izidor Cankar, dr. Karel Dobida, dr. Rajko Ložar, dr. France Stelč in Janez Zorman. V lično preslikanem paviljonu »M« bodo razstavljene slike in kipi te velezanimive umetniške prireditve. — Omenimo naj še, da se bodo podeljevale nagrade, pri katerih bo imelo tudi občinstvo svojo besedo in pa — svoj dobiček. Predvidene so namreč sledeče nagrade: Za najboljšo umetniško delo — za najoriginalnejši ženski portret — glasovanje občinstva za umetnino, ki naj bo ugaja na razstavi — žrebana glasov iz občinstva (ob drugi priliki) za sliko, katero kupi velesajem in jo podari tistemu obiskovalcu razstave, ki mu bo žreb prinesel srečo, da dobi v dar splošno priljubljeno sliko, za katero je bilo odanih največ glasov. — Razstava obeta torej poleg užitka ob gledanju razstavljenih umetnin tudi prav zanimivo konkurenco, katere se morejo udeležiti vsi obiskovalci velesajma. Za kritje stroškov se bo pobirala malenkostna vstopnina po Din 2.— od osebe. — Že danes opozarjamo na to prireditve, ki je v kulturno zgodovinskem pogledu prva te vrste pri nas in tudi v vsakem drugem pogledu polna privlačnosti.

★

Nov način ocenjevanja mladinskih knjig. »Najtežja hiba naše mladinske produkcije je ozirom na

Dnevna kronika

Gasilska slavnost v Slovenjgradcu

Pokrajinski zlet Jugoslovanske gasilske zveze in proslava 60 letnice prostov. gasilnega društva v Slovenjgradcu.

Slovenjgradec, 2. avgusta.

V nedeljo, 14. t. m. proslavi slovenjgraško Prostovoljno gasilno društvo svoj 60 letni ali biserni jubilej, ki je združen z blagoslovitvijo nove prenosne motorne brigadne in društvene zastave ter s pokrajinskim zletom Jugos. gasilske zveze.

Društvena zgodovina sega prav v leto 1867. t. r. in ustanovitelji gg. Kaligarič, Günther, Bouvier Franc in Bouvier Adolf so čutili potrebo po ustanovitvi gasilnega društva, vendar pa je društvo prišlo delovati šele leta 1872. Takoj po prevratu je društvo prešlo v slovenske roke, vpeljan je bil slovenski poveljevalni jezik.

V Slovenjgradcu in okolici so bili številni požari. Najhujši je bil dne 10. maja 1903. leta v Slovenjgradcu, ki je uničil 88 objektov v Cerkveni in Glavni ulici. Številnim gasilec ter vojaštvu iz Celja in Maribora se je skoraj po dvodnevnem naporu posrečilo pogasiti požar, ki ga je baje povzročila zlobna roka požigalec. — Pri vseh požarih je delovalo društvo z uspehom nelo pri odvratanju divjega ognjenega elementa, temveč v mnogih slučajih reševalo tudi ogrožena človeška bitja. Pa ne samo pri požarih, nego tudi pri ostalih elementarnih nevarnostih kakor povodnjah itd. je društvo neštokrat nastopilo. Omeniti moramo da je društvo v začetku marca meseca 1930 odbrazilo na pomoč v Labudsko dolino v Avstriji, kjer je gorelo več objektov in uspešno gasilo, zakar jim je bilo tamšnje prebivalstvo zelo hvaležno.

Društveni načelniki v tem času so bili sledeči: Kaligarič od leta 1872 do 1873, dr. Tomšek Ivan od 1873 do 1899, Unger Avgust od 1899 do 1921, Druškovič Josip od 1921 do 1923, Čajniko Franjo od 1923 do konca leta 1931, od tega časa

Auto zgorel

Ptuj, 5. avgusta.

Danes je vozil tovorni avtomobil mariborskega podjetnika Ivana Sluge, znamke »Saurer«, na cesti Borl-Zavrč. Pri Brodu je nenadoma nastala eksplozija in je bil avto v trenutku v plamenih. Pogorel je do tal. Škoda znaša 60 do 70 tisoč dinarjev. K sreči se je isferju in potnikom posrečilo uiti nesreči.

Koledar

Sobota, 6. avgusta: Gospodovo spremenjenje. Sikst II., papež.

Osebnosti

— Iz sodne službe. Za podpredsednika višjega deželnega sodišča je imenovan g. dr. Alojzij Gradnik, za okrožnega sodnika v Mariboru je imenovan sodnik dr. Dev.

— Notarske vesti. Za notarja v Litiji je imenovan dr. Ivan Grašič, notar v Kranjski gori. — Za notarja v Višnji gori je imenovan dr. Beno Pehani.

— Za pokoj je prosil predsednik višjega deželnega sodišča v Ljubljani g. dr. Rogina.

Novi grobovi

— Hrastnik. Pri sv. Marku nad Hrastnikom je umrl v torek popoldne v najboljši moški dobi obče spoštovani in priljubljeni posestnik in gostilničar g. Ernest Sušnik. Napor svetovne vojne in ujetništva v Rusiji, kjer je bil več let, so omajali njegovo zdravje, tako da je podlegel pljučnici, ki ga je sedaj pritisnila. Bil je dober pripovedovalec in je v družbi rad pripovedoval o svojih doživljajih v Rusiji, posebno za časa revolucije. Večkrat je izrazil željo, da bi rad videl še enkrat one kraje in razmere. Zal mu ni bilo dano. Zaradi svojega dobrodelnega značaja je imel mnogo prijateljev, ki ga bodo ohranili v blagem spominu. Preostali naša sožalje!

Ostale vesti

— Oblednica smrti dr. Majarona. Danes poteče prvič leto, ko nas je za vedno zapustil dr. Danilo Majaron. Obilo zaslug si je pridobil pokojnik v našem javnem, zlasti kulturnem življenju, osobito kot oblikovalec našega pravnega jezika. Vedno bo pa živel v srcih Slovencev kot glavni ustanovitelj in do zadnjega diha najzvestejši prijatelj naše univerze!

— Podrobni učni in vzgojni načrt za poučevanje krščanske nauka na osnovnih, meščanskih (odnosno nižjih srednjih) šolah je — kakor je bilo določeno in naročeno pred dvema letoma — popravljen, spopolnjen in urejen za tisk. Spopolnjen je s posebnim načrtom za prvi in drugi razred višje narodne (doslej 5. in 6. razred osnovne) šole in s sumaričnim načrtom za pomožne šole. Podrobni načrt za 1. in 2. razred meščanskih šol je spremenjen. Prilagoditi ga je bilo treba novim učnim knjigam: »Zgodbe sv. pisma I. in II. del« in »Črtice iz zgodovine katoliške Cerkve«. — Tudi poglavje, kjer so navedene pomožne knjige in učila je spopolnjeno in po strokah urejeno. Tiskarna bi lahko vzela rokopis takoj v delo. Gg. tovariši imajo pa gotovo kakšne predloge; radi tega bi z natisom še par dni potrpeli. Na dan torej z nasveti, da jih bo možno upoštevati. Tudi gg. veroučitelji iz lavantinske škofije pošljite lahko svoje predloge naravnost v Ljubljano kateheto A. Čadežu, Pred škofijo št. 7. Zborovanje lavant. katehetskega društva bo šele 22. t. m. Čakati dotle ne moremo, če hočemo s knjigo pravočasno postreči. Zadeva je nujna.

— Opozorilo članicam ženskih in dekliških odsekov, ki naj se v čimvečjem številu prijavijo za posebne skupine slovenskih narodnih noš, ki jih bo organizirala Prosvetna zveza v Ljubljani za kongres narodnih noš prve dni septembra v Ljubljani. — Slov. krščanska ženska zveza.

— Žene in dekleta, ki pridete z večernimi vlaki v Ljubljano, pa nimate zagotovljenega prenočišča, se obrnite na glavnem kolodvoru na gospodini, ki ima na rokavu trak v belorumeni barvi z napisom Kolodvorski misijon. — Kolodvorski misijon v Ljubljani.

— Strojna in elektrotehniška delovodna šola v Ljubljani. V letošnjem šolskem izvestju Tehniške srednje šole v Ljubljani je bilo naznanjeno, da zaradi redukcije učiteljskega zbora letos ne bo prvega letnika Strojne in elektrotehniške delovodske šole. Ker so se med tem zapreke izravnale, se bo šola neprekinjeno vzdrževala in bo tudi letos vpisovanje v prvi letnik, kakor na vseh drugih šolskih oddelkih, od 1. do 3. septembra. Interesenti se lahko že

dalje pa načeljuje društvu župni načelnik in šolski upravitelj g. Kopač Leopold.

Dne 2. julija 1922 je praznovalo društvo 50 letnico. Ker je imelo društvo tedaj le eno četverkolno in eno dvokolno brigadno na ročni pogon v dobrem stanju ter so bile pri požarih vedno teže, koče glede konjske vprege za brigadne, si je društvo za svojo 55 letnico nabavilo že rabljen avtomobil in ga preuredilo v brigadno. Ta brigadna pa je imela poleg drugih tudi la nedostatek, da je bila pretežka za bregovite in težje dostopne kraje. Ker so bili tedaj v obratu že razni prenosni motorni agregati, smo si leta 1929 nabavili še priklapno motoriko. Sedanji društveni odbor je soglasno sklenil, naročiti za svojo 60 letnico novo prenosno motoriko ter primerno popraviti gasilski dom. In da bo proslava še lepša, je naročil še zastavo kot simbol društva.

Ko ima društvo svoj avto, dve motoriki, eno Metzovo ročno brigadno, eno mehanično raztezalno lesto, voz za moštvo, cevni voz in druge predmete, ki so pri gašenju in povodnjih potrebni, je zadostno opremljeno. — V kolikor so dopuščale finančne razmere, se je društvo udeleževalo vseh večjih prireditvev in slavnosti v naši banovini. — Celokupno članstvo pa je zavarovano pri samopomoči JGZ, ki izplača ob smrti člana njegovim svojcem okrog 3000 Din. Ker pa se dogajajo bodisi pri požarih ali gasilskih vajah večkrat nesreče, je društvo zavarovalo člane tudi za take slučaje pri zavarovalnici Rosija-Fosler v Ljubljani. Vse te prispevke plačuje društvo za vse člane iz svoje blaginje.

Prireditve se udeležijo tudi »Zemska hasiška jednota« za Slovaško po svojem načelniku in tajniku. Posebni vlak iz Celja do Slovenjgradca in nazaj je dovoljen.

prej za vse potrebne informacije obrnejo ustno ali pismeno na direkcijo Tehniške srednje šole v Ljubljani.

— Izlet na Gorjance. Radi nepredvidenih zaprek prestavljamo izlet na ugodnejši čas. — Društvo »Krkac« in EOJU.

DAJ slado DAM led.

— Belgrajčani in Vojvodinci na Bled in v Bohinj. Iz Belgrada smo prejeli obvestilo, da bo v soboto zvečer posebni Putnikov vlah odpeljal 680 izletnikov iz Belgrada in Vojvodine na Bled in v Bohinj. Izletniki se bodo na Gorenjskem mudili dva dni.

— Natečaj. Inženjerska podčastniška šola v Mariboru bo sprejela letos 60 gojencev. Kandidati morajo biti naši državljani, ter ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Prošnje se morajo poslati najkasneje do 15. septembra t. l. poveljstvu goranje šole. Ostali pogoji za sprejem v šolo in katere priloge morajo kandidati priložiti prošnjam, je razvidno iz službenega vojnega lista št. 26 od letos, ki je interesantom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah.

— Nesreče na deželi. Triletno Metko Kovičev, dninarjevo hčerko, Zaborštom pri Brezovici, je vozil njen bratovec Ivan v otroškem vozičku. Voziček pa se je prevrnil in Metka si je pri padcu zlomila levo nogo. — V Domžalah belijo sedaj šole. Ze v ponedeljek pa je padel z zidarskega odra 19 letni zidar Franc Ogrinc iz Domžal. Dobil je notranje poškodbe, v bolnišnico pa je prišel šele večeraj, ker se je njegovo stanje znatno poslabšalo. — V Trzinu je neki avto podrl večeraj popoldne 25 letnega Stanka Kunstlja, brivca iz Trčica. Kunstelj je dobil resne poškodbe na glavi. — Vsi ti ponesrečeni se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

— Pri hripi, bronhitisu, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zasilezjenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želočec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravnim »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trepečemu človestvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Hudo ponesrečen progovni delavec. Z večerajšnjim opoldanskim gorenjskim vlakom so pripeljali v Ljubljano 50 letnega Franceta Pečnika, progovnega delavca iz Škofje Loke. Ta je večeraj pomagal na progi pri prevajanju železniških pragov na malih vagončkih. Eden takih vagončkov pa je stisnil Pečnika okoli pasu, tako, da je delavec obledel z nevarnimi notranjimi poškodbami. Tudi je Pečnik močno bljuval. Na kolodvoru je Pečnika prevzel reševalni avto, ki je ranjenca prepepeljal v bolnišnico. Pečnikovo stanje je zelo nevarno.

— Knjiga o lepem vedenju, spisal Urbanus. Tretja zelo pomnožena in izpolnjena izdaja. Ljubljana 1932, 388 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Elegantno vezana 64, broš. 50 Din. Od prejšnjih izdaj se nova razlikuje predvsem v tem, da uvodoma ne prinaša onih navodil levega vedenja, ki pomenijo najelementarnejša načela omike in olike, katera so danes po delu cerkve, šole in prosvetnih društev ter naravnega kulturnega napredka prešla že v meso in kri. Nova izdaja je prilagodena do podrobnosti novim razmeram našega duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima današnji meščanski človek do nove družbe; novo je pravilo pismenega občejanja. O knjigi govorimo še obširneje.

— Srce, živce, ledvice zdravi Slatina-Radenci. — Kakor zahteva moda današnjega dne lepo linijo telesa, tako se zahteva tudi lepo obliko bubi glave, ki celo pojavo harmonično izpopolni. Ta toliko zaželjen cilj doseže moderna dama z največjo lahkoto potom rednega negovanja las s Pixavonom. Sijajna pena tega tako prijetno dišečega mila za umivanje las stori lase prožne in omogoča tako nedosegljivo polnost najslajnejših frizur.

— Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru se odpre z novim šolskim letom. Namenjen je predvsem sinovom učitelstva in njegovega sorodstva. V kolikor pa dopušča prostor, se sprejemajo tudi drugi dijaki. Pišite po prospektu na naslov: Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru, Kosarjeva 41.

— »Franz-Josef« grenčica odstranjuje želočca, bolečina, tolosno zadržila in lenost črev.

Maribor

□ Licitacija za carinske stanovanjske hiše. Banska uprava je razpisala drugo pismeno ponudbeno licitacijo za oddajo gradbenih del pri stanovanjskih hišah carinikov v Mariboru. Licitacija se vrši v sredo dne 10. avgusta pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani.

□ Kramarji in lastniki prodajnih sotorov, ki bodo hoteli prodajati v Mariboru svoje blago v dnevi Mariborskega tedna, si morajo dobiti zato posebno dovolilo od prireditelne odbora. Brez dovolila je vsaka prodaja nedopustna.

□ Velik požar na Pohorju. V četrtki v noči se je osvetlilo nebo nad srednjim Pohorjem. Na Rdečem bregu pri Sv. Lovrencu na Pohorju je gorelo imetje posestnika Mariniča, pekovskega mojstra iz Sv. Lovrenca. Požar je uničil vse, kar je bilo gorljivega, preden so zamogli prihiti ljudje na pomoč. Škoda je zelo znatna, pokrita pa je z zavarovalno. Vzrok požara je še neznan.

□ Toča v obmejnih krajih. V sredo je obiskala strašna toča obmejne fare Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Jurij ob Pesnici in Zgornjo Sv. Kungoto. Najhujše je bila prizadeta župnija Sv. Križa. Toča je bila robata in mestoma debela kot oreh.

Jesenice

Zakup jeseniške kolodvorske restavracije. V torek 23. avgusta se bo vnovič vršila licitacija pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani, kjer bo oddana v zakup kolodvorska restavracija na Jesenicah. Tudi tu bo najbrž vzrok gospodarska kriza, da ni prišlo že prvič do zaključka. Dvomljivo je, ali bo pri drugi licitaciji kaj več uspeha.

Monumentalna zgradba jeseniške carinarnice je toliko ko dograjena. Vsakdo obdružuje to velikansko poslopje, ki je bilo v tako kratkem času dovršeno. V poslopiju bodo tudi stanovanja za carinske uradnike. Tako bo izpraznjenih na Jesenicah in na Savi na mah večje število stanovanj. Kdaj pa carinarnica oddana svojemu namenu, še ni znano.

V Smihel pri Novem mestu so odpeljale č. se. stre deklice otroškega zavetišča v Krekovem domu, kjer ostanejo 14 dni na počitnicah.

Šmarje-Sap

V nedeljo 7. t. m. vprizore v Šmarju višnjegorski študentje igro »Veste«. Pridite, da vidite strahotne posledice svetovne vojne: razdejano nemško družino, ki so ji Francozi ubili edinega sina. Na drugi strani pa boste videli ves obup nesrečnega Francoza, ki je nehotel ustreliti onega Nemca. Vest ga prižene v Nemčijo k staršem umorjenega, da bi jim razkril svoj zločin in sprejel od njih kazen. Toda ti ga sprejmo kot prijatelja in on ne more izdati namena svojega prihoda. Samo umorjenčeva zaročenka ga spozna, ko se nekoč zagovori, kdo je. Fant hoče pobežniti, ona mu pa vse odpusti in z besedami: »Marcel, vzemi ste jim sina, vrnite jim sina. To bodi vaša pokora« ga zadrži, da ostane za vedno pri hiši. »Za vedno bom ostal v vaši domovini, kakor je vaš sin za vedno v moji.« Malokatero oko bo ostalo suho pri teh prizorih. Kjerkoli so jo igrali, povsod so ljudje zatrjevali, da kaj takega še niso videli. Torej šmarci in okoličani, v nedeljo ob 3 v dvorano Prosvetnega društva! Vabljeni vsi!

Zadnja poročila:

Seja narodne skupščine

Predlog za povišanje davka na poslovni promet, trošarine na sladkor in porabo električnega toka.

Belgrad, 5. avgusta. 1. Danes se je po daljšem odmoru sestala narodna skupščina k rednemu zasedanju. Tajništvo je prečitalo najprvo vrsto zakonskih predlogov, med katerimi se nahajajo sledeči: 1. Zakon o spremembah in dopolnitvi zakona o zdravniških specialistih in zobotehnikih. 2. Predlog zakona o reguliranju plačil za blagovni promet med našo državo in češkoslovaško republiko. 3. Odobritev računa državnih dohodkov in izdatkov za leto 1930 do 1931. 4. Sprememba pravilnika o službi v narodni skupščini. 5. Sprememba zakona o skupnem davku na poslovni promet in sprememba zakona o trošarinah.

Potem je bilo javljeno narodni skupščini, da sta poslanca dr. Stanko Šibenik in župnik Janko Barle podala ostavko na svoja mandata. Nato je bilo prečitanih nekaj interpelacij na gozdarskega in rudarskega ministra, na vojnega ministra in na predsednika vlade.

Končno je narodna skupščina izvolila odbore za proučevanje zakonskih predlogov.

Popoldne je bila sklicana plenarna seja poslanskega kluba JRDS, na kateri se je nadaljevalo razpravljanje o načelnih vprašanjih stranke. Prihodnja seja bo jutri popoldne.

Predlog zakona o spremembah zakona o skupnem davku na poslovni promet se glasi: 1. Prvi oddelek člena 6. zak. z dne 31. jan. 1922 se menja ter se glasi: Davek na poslovni promet je določen na 2 odstotka. Luksuzno blago je poleg tega obdavčeno z 10% od plačane vsote. Finančni minister bo v sporazumu s trgovskim ministrom določil, kateri predmeti se smejo smatrati za luksuzno blago. Za gotove predmete lahko finančni minister spremeni davčno obremenitev v pavšalno plačilo, na podlagi, ki se bo šele določila ali v sporazumu z davkoplačevalci ali potom ocenitvene komisije.

Nemški republikanci se bodo sami branili

Berlin, 5. avgusta. tg. Glavni odbor socialnodemokratske stranke je imel danes sejo, na kateri je predsednik poslanec Wels poročal o sklepih vodstva stranke proti terorju narodnih socialistov in korakih, ki jih je storil pri namestitvi komisarja dr. Brachtu. Soglasno so vsi prišli do prepričanja, da je sedaj samo ob sebi umevno, da se morajo republikanci braniti, če državna vlada ne bi mogla obvladati položaja.

Nov Mussolinijev sodelavec

Ženeva, 5. avgusta. tg. Predsednik finančnega odbora Zveze narodov Savich, ki je bil sedaj imenovan za državnega podtajnika v italijanskem zunanem ministru in za neposrednega Mussolinijevega sodelavca, je postal danes generalnem tajniku Zveze narodov pismo, v katerem naznanja, da z ozirom na svojo novo mesto odstopa kot predsednik finančnega odbora Zveze narodov.

Naravno plave lase in
svilnar blesk las
s Pixavon-Shampooom
in kamilicami.

Kranj

Izlet kranjske gasilske župe. V nedeljo, 7. avgusta priredi tukajšnja gasilska župa svoj prvi izlet v Strazišče, kjer proslavijo tamšnoje gasilno in reševalno društvo 30 letnico obstoja. — Vrsta plezalcev kranjskega gasilnega društva bo izvajala kratko vajo z mehanično lesto. Na župnem izletu bodo slovesno izročena odklopanja zaslužnim gasilec, ki delujejo že po 25 let pri društvih.

Ježica

30 letnica gasilskega društva na Ježici V nedeljo bo naše gasilsko društvo obhajalo 30 letnico svoje ustanovitve. Dopoldne bo v župni cerkvi sv. maša za pokojne gasilce in vse dobrotnike gasilnega društva, popoldne pa bo na Aleševem vrtu društvena zabava, in sicer brez plesa.

Javna razsvetljava. Kakor takrat ko je bil še dan najdaljši, užigajo javno razsvetljavo še danes šele ob 9 zvečer in ugašajo ob 4 zjutraj. Ob tem času pa je zlasti zvečer že popolna tema. Naj se to popravi!

To je pametno! Predzadnjo nedeljo se je vršil sestanek članov Strojne zadruge na Ježici, na katerem se je razpravljalo, ali naj zadruga za pokritje stroškov, ki jih ima z graditvijo zadružnega doma, priredi veselico ali pa naj se najde kak drug način kritja. Načelstvo je predlagalo, naj veselice ne bo, pač pa naj vsak član zadruge žrtvuje po 100 Din za delež vrh gradbenih stroškov. Ta znesek se lahko plača tudi v obrokih. Predlog načelstva je bil z večino glasov sprejet. Sklep lepo priča o visoki zadružni zavesti članstva in zasluži, da plemenito gesto zadružnega članstva podpro tudi drugi občani, ki so deležni ugodnosti Strojne zadruge. Pokažimo, da smo jim enakovredni! Ob tej priliki pa želimo, da bi tudi druga društva čim prej sprejela kaj podobnega!

Drobne vesti

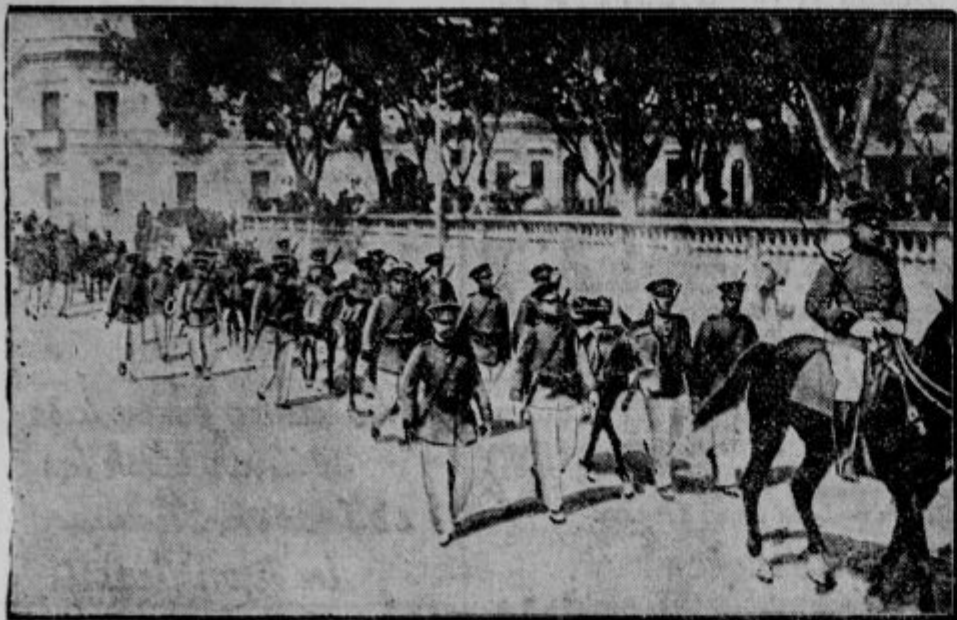
Budimpešta, 5. avgusta. tg. Izjemno sodišče v Kečkemetu je danes obsodilo delavca Lőrincsa in Sedlačka na smrt na vešalih. Po obsodbi pa je sodišče sklenilo predlagati oba obsojenca v pomiloščenje.

Pariz, 5. avgusta. AA. Iz Lime (Peru) javljajo: Preki sod je 10 revolucionarjev obsodil na smrt, 15 pa na več let ječe. Večraj zjutraj se je izvršila justifikacija nad petimi na smrt obsojenimi revolucionarji, med katerimi je bil tudi znani revolucionar major Lopes Mindro.

London, 5. avg. tg. Proti De Valeri se je pojavila ostra kritika v irskem parlamentu radi predloga za fond 2 milj. funtov za irsko industrijo. Posebno ga ostro napada bivši ministriški predsednik Cosgrave in voditelj delavske stranke Norton, ki ga je bil dotedaj podpiral.

London, 5. avg. tg. V Mandžuriji so se ponovili zopet zelo hudi boji med Kitajci in Japonci. Do srčite je prišlo posebno pri Liun-sangu. Doznava se, da se tudi pri Mukdenu zbirajo številne kitajske čete.

BOJ ZA GRANCHACO

Mobilizacija v Paragvaju. Vojna nevarnost med Bolivijo in Paragvajem se še ni poglobila. Na sliki vidimo paragvajske vojske korakati po ulicah glavnega mesta Asuncion.

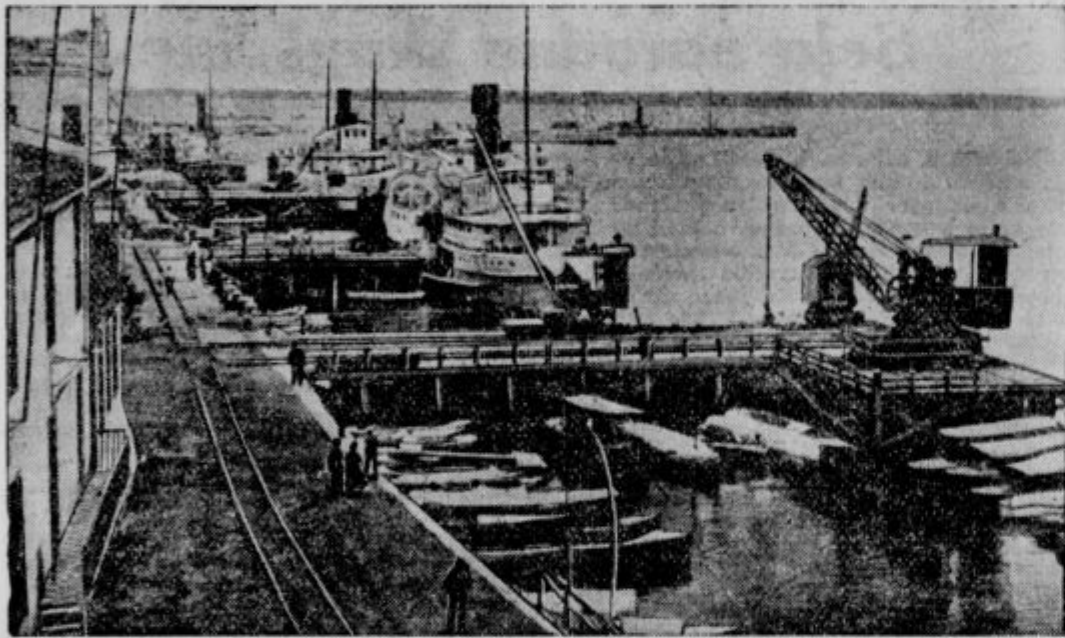
Po zadnjih vestih iz južne Amerike se ni gotovo, če se bo spor med državo Bolivijo in Paragvajem, ki je nastal radi planote Granchaco, poravnal na miren način. Sedaj mobilizirata obe državi svoje čete, dasi je število redne vojske v obeh zelo majhno. V Boliviji služi letno 8000 mož redne vojske, v Paragvaju pa 3000 mož. Vendar je gotovo, da kljub malenkostni redni vojski, lahko nastane prav resna in huda vojna.

Planota Granchaco je sicer malo preiskana, vendar slutijo v vseh državah, ki mejijo na to planoto, da skriva Granchaco v svojih pragozdovih ogromne naravne zaklade. Skoraj popolnoma nepreiskano je obrežje od gornjem teku reke Pilcomayo. V teh pragozdovih žive le indijanski rodovi v največji skromnosti. Selijo se skozi gozdove kakor nomadi, lov in ribolov jih živita. S civilizacijo pridejo v dotiko le takrat, kadar naprosijo veleposestniki indijanske glavarje, naj jim odstopijo podložnike z ženami in otroki zato, da bi jim pomagali drobiti sladkorni trs ali pa obrabiti bombažev plantaže. Poglavarji kaj radi odstopijo svoje podložnike z ženskami in otroki zato, da bi jim pomagali drobiti sladkorni trs ali pa obrabiti bombažev plantaže. Poglavarji kaj radi odstopijo svoje podložnike z ženskami in otroki zato, da bi jim pomagali drobiti sladkorni trs ali pa obrabiti bombažev plantaže.

Granchaco je znan radi krasnih gozdov, ki predstavljajo ogromno vrednost, če bi bile na razpolago primerne prometne zveze. V zadnjem času pa so se pojavili glasovi, da je prav verjetno, da se nahajajo v Granchacu bogata ležišča nafte. Nafta pa je olje, radi katerega je steklo že sila veliko človeške krvi na svetu. Ali je kaj čudnega, če se

radi njega začne vojna v Južni Ameriki. Na žalost ne bi bila prva in najbrž niti zadnja! Posebno važno drevo v gozdovih Granchaca pa je tako zvani quebracho, iz katerega pridelujejo precejšnje množine tanina. — Življenje v teh pragozdovih je strašno. Poleti vlada tropska vročina in človeka preganjajo jate moskitov. Kač pa je toliko, da je vse živo in med njimi so izredno strupene, tako da jih celo med indijanci umre mnogo radi katerega pika.

Da je zadeva precej resna, dokazuje dejstvo, da se je bolivijski kralj cinac Simon Patino obvezal, da bo nosil sam vse stroške, ki jih bo zahtevala vojna s Paragvajem. Dal je bolivijski vladi na razpolago že 15 letal in večmilijonski predujem. Patino si kaj takega lahko dovoli, saj ni lastnik le največjih rudnikov za cina, ampak tudi lastnik vseh bolivijskih železnic. Ima lastno velebanko in je v ozkih trgovskih zvezah s francosko tovarno orožja Schneider Creuzot. Poleg tega ima sam privatno in precej veliko armado, ki je prav moderno oborožena. Rabi jo zato, da mu straži velikanske množice indijanskih sužnjev, ki mu delajo v njegovih podjetjih in na njegovih plantažah. Patino je bil že poslanik v Parizu, pa je moral radi upora svojih delavcev odpotovati nazaj v domovino. Kako bogat je dokazuje to, da je iz lastnega žepa kril vse stroške, ki jih je imela država za svoje poslatništvo v Parizu. V mladosti je bil ubog trgovski uradnik in je po naključju odkril bogate rudnike cina, radi česar je postal tako bogat, da danes lahko financira kar vojno. — Pa naj kdo reče, da niso vojne le radi — mamona.

Pogled na pristanišče v Asuncionu. Skozi glavno mesto Paragvaja teče reka Paragvaj, pritoka reke Parana. Reka je tako velika, da plovejo po njej lahko že veliki parniki. Nekateri trdijo, da prav radi rečnih zvez Bolivija izživa na vojno. Vzela bi namreč Paragvaju toliko ozemlja, da bi tudi ona dosegla plovni del reke Paragvaj.

„D 2“ - oddelek za ideje

Londonska policija je dobila pred kratkim novega predsednika lorda Trencharda, ki bo, kakor vse kaže, dosegel celo več, kakor so pričakovali. Prinesel je v centralo londonske policije, v takozvani Scotland Yard, novega duha in se bavi z najrazličnejšimi načrti, kako bi ukamnil najbolj zvite in moderne metode londonskih zločincev s še bolj modernim delovanjem policije. Zadnje tedne so se vršile neprestano konference in prvi sad teh konferenc se je pokazal sedaj.

»D 2« je prvi uspeh konferenc in s to kratko je policija nazvala najnovejši in najbolj fantastični oddelek za zgodovinski kriminalistike. S tem oddelkom se je ustvaril prvi moderni generalštab, ki bo vodil vso policijo v boju proti zločincem. Oddelke ima nalogo, da ne išče samo zločincev, ki so zagrešili morda pred kratkim kakšno zločino, ampak da prodira v londonsko podzemlje, v središča zločinskih tolp in jim tako onemogoči zločinsko delovanje sploh. Glava tega oddelka so trije možje, ki bodo vršili najvažnejšo vlogo. Eden od njih je nekdanji generalštabni častnik, druga je uradnik angleškega notranjega ministrstva, tretji pa nadzornik detektivov v Scotland Yardu. Ti trije bodo vodili novi oddelek povsem samostojno in ne bodo od nikogar odvisni.

Najvažnejša naloga tega oddelka pa je, da skuša izrabiti sploh vse možnosti, ki bi mogle preprečiti uspešno delovanje zločincev. Oddelke bo smel porabiti tudi vsa sredstva, katerih se oficijalna policija doslej ni smela posluževati. Noben načrt ne bo odklonjen radi tega, ker bi bil preveč fantastičen, preveč predrzen ali preveč težaven in drag.

»D 2« bo na ta način postal laboratorij za vse nove policijske metode. Če se bo zgodil kak hud zločin, recimo umor ali predrzen rop, tedaj bo najprej stopil v akcijo oddelek »D 2«. Prva naloga oddelka bo, da nasvetuje organom, katerim bo poverjeno iskanje zločincev, najpravičnejše načine, ki ne bodo odpovedali. Omenjeni trije gospodje bodo morali za vsak zločin zalagati policijsko oblast z najbolj uspešnimi idejami. Preračunati bodo morali kaj hitro iz zločina najbolj verjetni razvoj dogodkov in ustaviti zločince takorekoč že na prvi poti s kraja, kjer je zagrešil zločin.

Kakor vse kaže, so spremembe v londonski policiji naravnost velikanske. Prostovoljne in neprofitne demisijske se množijo neprestano. Zdi se, da se bo osebje že danes najbolj zmoglo in krasno organizirane londonske varnostne službe popolnoma izmenjalo. Novi predsednik je že preje, preden je nastopil svoje mesto, dobro preštudiral položaj londonske policije in je našel na najrazličnejših nižjih mestih sposobne uradnike, na mnogih višjih mestih pa nesposobne. Zato je zahteval, da mu dovoli vlada, da podeli napredovanja uradnikom ne več po službenih letih, kakor doslej, ampak po zmoglostih. Starejše pa, ki so postali že nekretni kljub temu, da so služili dolga leta, pa bo brez usmiljenja penzioniral. Ves London pričakuje, da bodo stopili v kratkem na važna mesta sami mladi, pogumni in sposobni ljudje, ki bodo še vse drugače obračunali z zločinci, kakor dosedanja policija. Brez dvoma je ta prva ideja »D 2« nekaj sijajnega in če bodo še druge tako dobre, potem bo londonskim zločincem res trda predla.

40 let na vlakih

V današnjih časih človek ne premore toliko življenja in cvenka v žepu, da bi se vozil po svetu okrog z ekspresnimi vlakci. Službena dolžnost pa včasih požene človeka tudi na ekspresni vlak, kjer bi se človek prav dobro počutil, če bi lahko v vsem drugem posnemal potnike, ki imajo natrpane listnice. Vstopil sem v znani Mitropa ekspres in se lepo udomačil v svojem kupeju. Na udobnem službenem sedežu je sedel mož, ki je že s svojimi sivimi lasmi, lepo sivo brado in prijaznim pogledom vzbudil mojo pozornost. Po našitkih na njegovih rokavih sem spoznal, da je nadkontrolor v ekspresnih vlakih. Kmalu sva se zapletla s starikom v razgovor.

Bil je sprevodnik v ekspresnih vlakih s spalnimi vozovi. Več ko polovico življenja je prebil v spalnih vagonih in videl ter doživel toliko, kot le malokdo. Celih 36 let se je vozil kot sprevodnik v ekspresih po mednarodnih železniških progah. Po 6 let je služil na progi Pariz—Carigrad in Ostende—Petrograd. Pa tudi vse druge države je videl iz svojih spalnih vagonov. Spremljal je dvorne in luksuzne vlake in povprečno vsak mesec prevozil 20—25.000 km. V vsem svojem življenju je prevozil najmanj 12 milijonov kilometrov v spalnih vagonih. Če bi vso to progo napeljal v ravni črti krog in krog zemlje, bi prišla kar 250 krat krog in krog ekvatorja. Mnogokrat se je vozil z vladarji in kralji v istih vlakih. Nemškega cesarja je zlasti često spremljal ponoči. Vozil se je z ruskimi velikimi knezi in drugimi evropskimi kralji. Ni skoro kneza v Evropi, ki ga ne bi osebno poznal. Zadnje čase pa se je vozil z nemškim državnim kancelerjem von Papenom. Skoro naštel bi lahko vsa večja evropska mesta, v katerih še ni bil.

Najbolj zanimive so bile vožnje s Simplon-Orient ekspresom. Saj je v Carigradu videl, kako podaja vzhod roko zahodu in na teh progah se je večkrat vozil z indijskimi knezi in najbogatejšimi maharadži, ki so potovali kar s celim haremom. Tudi napitnine so bile pri teh naravnost bajne. Na

Terpetinovo „Hubertus“ milo

za žehlo v avgustu

progi skozi Italijo pa je imel večkrat sitnosti s trgovci z belim blagom. Navadno so taki tihi najraje uporabljali italijanska pristanišča in so zato bahavo potovali iz vseh držav Evrope v Italijo. Mnogokrat pa so jih že v vlakih prijeli. Ob takih slučajih dobi sprevodnik vedno sila nepotrebnega dela, zlasti še zato, ker mora igrati izkušenega detektiva.

Na teh dolgih vožnjah mu seveda nesreče niso prizanesle. Doživel je 4 strašne železniške nesreče in jih k sreči tudi preživel. Trikrat je ležal v prevrnjenem spalnem vozu, ob vznjožu železniškega nasipa. Trikrat so nosili iz istega voza, v katerem je bil on, mrliča in težko ranjene, toda bela žena mu je prizanesla. Največji strah pa je preživel pri Belovaru na Hrvaškem. Ko je vozil ekspres po hudi strmini navzgor, se je utrgala polovica vagonov od vlaka in začela drveti z vedno vedno hitrostjo po bregu. Sekunde, ki jih je takrat preživel, so bile najstrašnejše in dolge kot ure. Vendar je bila nesreča manjša, kakor je pričakoval. Strahu pa, ki ga je doživel takrat pred 32 leti, ne bo pozabil nikdar.

Za ta nemirni poklic se je odločil zato, ker je bil njegov oče vlakovodja. Oče mu je sicer odsvetoval in mu dokazoval, da ni človeka na svetu, ki bi imel tako nemirno življenje, kakor železničar. Hodil je v gimnazijo in prišel nato v trgovino za vajenca. Vendar mu ni dala žilica miru, pustil je vse in šel k železnici. Ker se je že v srednji šoli naučil več jezikov, je bil takoj dodeljen k mednarodni prometni službi. V svetovni vojni pa je pustil drago železniško progo in kopal s tovariši pionirji järke in gradil mostove. Sedaj pa vozi kot nadzornik zopet z vlakci iz dežele v deželo in bo vozil vse dotlej, dokler ga ne vzame smrt na zadnjo vožnjo. Človek se pač tudi ozkega in zibajočega domovanja v železniškem vagonu tako navadi, da mu je na stara leta ljubše, kakor mehak sedež v mirnem zatišju.

Strelna ubija

V zgornji Italiji so ob jezeru Orta vedrili med neviht trije duhovniki pod drevesom. Strelna je udarila v drevo in ubila vse tri. Kmetje so našli skoraj popolnoma sežgana trupla. — V Romuniji je v neki vasi v okraju Somes ubila strelna tri otročiče in težko poškodovala njihovega očeta.

Američan Ed. Gordon, ki je zmagal na olimpijadi v skoku na daljavo. Skočil je 7,62 m daleč in si priboril zlato kolajno.

Anton Cermak, župan mesta Chicaga, ki je peto največje mesto na svetu, je prišel v Evropo, po kateri bo potoval dalj časa.

Drugi Piccardov polet

Profesor Piccard bo v kratkem drugič poletel v stratosfero. Pred nekaj dnevi se je odpeljal v Švico, kamor je že prispel in kjer vodi zadnje priprave na letališču Dübendorf v bližini Curiha, odkoder bo odletel. Z njim se je pripeljal tudi dr. Kipfer, ki ga je spremljal na prvem poletu, in njegov asistent Max Colyns, ki ga bo spremljal sedaj. Točnega dneva za vzlet profesor Piccard ne more določiti, ker je vse odvisno od legega vremena. Računa pa z možnostjo, da bo prišel tako visoko, da ga bo zanašal veter s hitrostjo 200 km na uro, tako da je verjetno, da bo pristal najbrž kje v Afriki. Prav radi tega pa je njegov asistent uredil v gondoli majhno, toda precizno radio-oddajno postajo na kratke valove. Prvič bosta oddajala poročila iz višine 6000 m. Profesor Piccard je prepričan, da bo s pomočjo tega radio aparata hitro lahko obvestil radovedni svet, kje in kako je pristal. Odletel bo najbrž eno uro pred solnim vzhodom in bo ostal v zraku do 6 popoldne. Upajmo, da se mu bo polet posrečil.

4 milijoni sužnjev

Angleški škofje so izdali okrožnico, v kateri pozivajo svojo vlado, da stori vse, kar ji je mogoče, da se enkrat za vselej odpravi suženjstvo, ki ponekod še vedno vlada. V okrožnici omenjajo škofje, da je še danes na svetu 4 milijone sužnjev, katere njih lastniki kupujejo in prodajajo kakor živino. Številke so točne in okrožnica omenja, da se Zvezi narodov ni posrečilo, da bi odpravila to največjo sramoto 20. stoletja. Največ sužnjev je seveda v Afriki. Nekako ob istem času pa je abesinski cesar ustanovil posebno policijo, ki bo skušala zatreti kupčevanje s sužnji. Policijo bo vodil neki abesinski princ, kateremu bo v vseh težavnih vprašanjih svetoval neki Angličan.

Začetek Kreugerjevega procesa

V Stockholmu se bo začela 19. t. m. sodnijska razprava proti osim članom nadzorstva Kreugerjeve družbe »Kreuger & Tolk«. Za razpravo vlada po vsem svetu velikansko zanimanje.

Anglež Hampson, ki je pri olimpijskih tekmah postavil svetovni rekord v teku na 800 m. Tekel je 1 minuto in 49,8 sekund (desno). — Američanka Copeland, ki je zmagala na olimpijskih tekmah v metanju diska (levo).

Poljakinja Stela Walasewicz, ki je dosegla v teku na 100 m nov svetovni rekord.

Zasadimo nove sadovnjake

V času svetovne gospodarske krize, ki je zajela kmetijstvo, je konjunktura za sadje še dosti dobra. Brezdomno obstojijo dejstva, ki govorijo za to, da mora naš kmet posvetiti sadjereji vso pozornost, posebno tam, kjer so za to dani zemeljski in klimatski pogoji. Predvsem je treba ugotoviti, da je površina s sadjem zasajene zemlje po vsem svetu, relativno še majhna. Poleg tega ne smemo pozabiti, da je pridelek sadja po svetu podvržen raznim atmosferskim vplivom, t. j. pridelek odvisi od množine padavin, od solca in drugih vremenskih pojavov. Tako se pogosto dogodi, da na eni celini ali vsaj v eni državi sadje določeno leto popolnoma odpove, medtem ko je na drugi celini ali v drugi državi letina prav dobra.

Kmet mora danes računati z veliko spremembo v sistemu prehrane, ki je nastopila po vojni. Tako je prišel človek čedalje bolj opuščati kruh, ko se je konsum mesa in sadja povečal. Da je temu tako, priča tudi dejstvo, da cene pšenice po vojni nepretrdno padajo (v Winnipegu 1. 1925. 34.70 zl. frankov, 1. 1926. 29.85, 1. 1927. 25.50, 1. 1928. 25.85, leta

1929. 21.79 zl. frankov za stot), čeprav se je površina, s pšenico posejane zemlje, v primeri s predvojnimi časi zmanjšala (v Evropi je v letih 1909 do 1913 prišlo 1.16 stota pšenice povprečno na enega prebivalca, po vojni v času od leta 1926 do 1929 pa 1.13 stota na glavo).

Seveda bi ne bilo pametno, ako bi se kmet vrnil izključno na pridelovanje sadja in bi pri tem zanemaril druge veje kmetijstva, in sicer prav radi tega, ker je pridelek sadja tako odvisen od vremenskih razmer.

Zakon o izpremembi neposrednih davkov ima med drugim tudi ta namen, da bi pospešil razvoj sadjarstva. Tako bodo v smislu reforme oproščeni davkov novi sadovnjaki (sliv, jabolko, orehovi in drugega sadja) za dobo šestih let. Zakon ima namen, da bi se obnovili sadovnjaki, ki so jih uničile razne sadne bolezni, in da bi se sadjarstvo razširilo tudi v tistih krajih, kjer so ga doslej zanemarjali, čeprav so bili dani vsi pogoji za uspevanje sadnega drevja.

Ameriška petrolejska industrija zopet aktivna. Petrolejska družba »Tide Water Associated Oil Co.« je zaključila bilanco za prvo polletje 1932 s čistim dobičkom 2.1 milij. dolarjev, medtem ko je imela lansko leto ob istem času 1.08 milij. dolarjev primanjiljaja. Tudi bilanca drugih petrolejskih družb so mnogo bolj ugodne kakor lansko leto.

Nemško jeklo za Rusijo. V Berlinu se vršijo pogajanja med Rusi in predstavniki nemške težke industrije za dobavo pol milijona ton surovega jekla. Pogajanja ne gredo lahko od rok, ker zahtevajo Rusi znižanje cen in ker nočejo nemške banke financirati ruskih nabav.

Borza

Dne 5. avgusta 1932.

Denar

Vse devize zaznamujejo zopet znaten napredok pred dinarjem.

Ljubljana, Amsterdam 2290.06—2302.32, Berlin 1952.64—1963.44, Bruselj 789.68—793.62, London 198.25—199.85, New York 5076.31—5074.57, Curih 1108.35—1113.85, Pariz 223.07—224.19, Praga 168.45—169.31, Trst 289.96—292.96.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 92.810 Din.

Curih, Pariz 20.1275, London 17.86, New York 514.125, Bruselj 71.275, Milan 20.195, Madrid 41.75, Amsterdam 206.70, Berlin 122.225, Stockholm 91.90, Oslo 90, Kopenhagen 96.40, Sofija 3.72, Praga 15.20, Varšava 57.60, Alena 3.30, Carigrad 2.46, Bukarešta 3.05, Helsingfors 7.72.

Dunaj, Dinar notira: valuta 12.30.

Vrednostni papirji

Ljubljana, 8% Bler. pos. 43 bl., 7% Bler. pos. 41, Slavonska 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb, 7% inv. pos. 46.50, vojna škoda kasa 197—199 (199), avg. 192—196, sept. 188 den., dec. 188—191, 7% Bler. pos. kasa 40.50—40.75 (41.50, 40.75), 8% Bler. pos. kasa 43—44, 7% pos. hipot. banke kasa 46 den., 6% begl. obv. 33.50—43.50 (34), Narodna banka 4250—4690, Agr. priv. banka 207—210.

Zagrebški promet, 7% Bler. pos. 12.000 dol., 6% begl. obv. 25.000 nominalne, agrariji 25.000 nominalne, vojna škoda 100.000.

Belgrad, 7% inv. pos. 50—51, 6% begl. obv. 33.75—34.25 (34), vojna škoda prompt 194.50—198, 7% Bler. pos. 40.75—41.25 (41), Narodna banka 4250 den., Agr. priv. banka 210—212 (211).

Dunaj, Podon.-savska-jadrana, 57.25, Eskompteges, 100, Aussiger Chemische 103, Mundus 53.50, Alpino 8.50.

Žitni trg

Ljubljana (slov. post. 30 dni). Koruza bač. 175—177.50, okrogla 190—192.50, bač. 180—182.50, okrogla 200—202.50, pšenica okol. Sombor, 79 kg 205—210, potiska, 80 kg 215—217.50, moka bač. nularica 315—320, ban. nularica 335—340.

Novi Sad. Vse je neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 42 vagonov.

Sombor, Pšenica ban. stara 79 kg 155—157.50, bač. nova okol. Sombor 76 kg 147.50—150, gornja nova 76 kg 147.50—150, slav., sr. nova 76 kg 145—147.50, potiska nova 76 kg 150—152.50, ban. potiska nova 76 kg 147.50—150, ječmen bač., sr. novi 63/64 kg 110—115, koruza bač. prompt 116—118, okolica Sombor 118—120, baranjski činkvančin 142.50—145.50, moka bač. ban. št. Og. 240—250, št. 2 220—230, št. 5 200—210, št. 6 185—195, št. 7 150—160, št. 8 100—105, otrobi bač. pšenični 75—80. — Ostalo neizpremenjeno. Tendence neizpremenjena. Promet: 63 vagonov.

Chicago, Pšenica julij 51.75, sept. 55.50, dec. 62.25, oves dec. 19.50, št. sept. 33, dec. 36.

Živina

Mariborski svinjski sejem 5. avgusta. Na današnji svinjski sejem je bilo pripeljenih 228 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5—6 tednov 75 do 85 Din, 7—9 tednov 130—180, 3—4 mesece 200 do 280, 5—7 mesecev 300—360, 8—10 mesecev 400 do 450, 1 leto 550—600 Din. Kilogram žive teže 5.50 do 6.50 Din, mrtve 9—10 Din Prodanih je bilo 73 komadov.

Pri izdelovalcu in prodajalcu zdravniških potrebščin sem vprašal najprej po norimberškem livku. Mož, ki se pozna za izza pred vojne, me je umel in odvrnil, da je blago popolnoma poslo in da je izdelovanje čisto prenehalo po vojni, ko bi Nemci sami najboljši rabili to pripravo. Tudi pri tem možu sem kupil manj, kakor bi hotel, zavoljo neverjetnih cen namreč.

Zvečer sem sedel na vrtu svojega pšenčiča in po večerji ugibal, kaj naj počnem prihodnji dan. Mikalo me je na Zugspitze, tudi vreme se je obetalo še ugodno, a računski so mi ali nekako navzkriž, odkar je bil moj prvotni potni načrt prevržen, prav za prav na glavo postavljen. V nemških markah potovati in živeti je težko onemu, ki jih drago plača in težko dobi. Potrosil sem že precej, ne da bi prišel do glavnega smotra. A ker hočem vsakor se tja gor v Rofte in ne vem kakšne ovire me še čakajo na tej poti, ne smem tvegati, da mi poidejo sredstva. Samo vožnja na Zugspitze in nazaj z drugimi najnujimi izdatki bi znesli okoli 40 M. To bi še zmogel, če pojde vse gladko. In če ne? Z ozirom na Reziko v Rofthah, ki je nisem spustil z vidika niti za trenutek, sem opustil zapeljivo misel na gorski izlet v severne Alpe.

Tisti večer in naslednje jutro sem proučeval najnovejšo publikacijo o Konnersreuthu, predpoldne sem si še ogledal neke stvari v mestu in nakupil nekaj drobnarij. Kakšno čudno je razmerje v cenah, naj pojasni zgled: za navaden zajtrk v hotelu so mi računili vsak dan 2 M 20 pf (tri kovačiči), za čedno sportno srajco sem dal 1 M 90 pf! Tržne cene jestvin niso visoke, celo meso pri mesarjih ne gre preko naših cen, a napravljene jedi in pijače so več ko zasoljene, kamor se obrneš. Če si pa bočeš kdaj privoščiti pravo kavo, plačš 1 M (v

Rekordi padajo

Ze včeraj smo poročali, da se ni bilo olimpijade, na kateri bi bilo doseženih toliko novih rekordov. Ne samo to. Rekordi se postavljajo v Los Angelesu samo za par sekund. Čas, ki je bil dosežen v enem predteku, je hip na to že izboljšan. Popravljajo pa rezultate po večini atletih, od katerih tega nihče ni pričakoval. Senzacija tretjega dne je bil tek na 800 m. Trikrat so morali startati, preden je tek veljal. Ti ponovni starti dokazujejo, da ni bilo nervozno samo občinstvo, katerih je bilo okoli 50.000, temveč tudi atleti. Prvi start je pokvaril Nemeec Dr. Peltzer, drugi dosedanjí svetovni rekar. Sera Martin (Francija), šele v tretjem je srečno šlo. Takoj od starta je na vodstvu zamorec Edwards (Kanada) vodil v silnem tempu. Prvih 200 m je pretekel v 24.8 sek., 400 v 52.3. Časi kot bi tekli samo 200 ali 400 m. ne pa 800 m. V zadnjem zavoju je tudi drugi Kanadeec pretekel Amerikanca. Pristaši Kanade trumfiražo — toda prekmalu. Kar naenkrat se pojavi Hampson, ki preteče Edwardsa, ki silnega tempa ne vzdrži, na zadnjih 100 m se borita Wilson in Hampson, dokler ne ostane Hampson prvi. Rezultati so:

Amsterdamska olimpijada Lowe (Anglija) 1:51.8.

Svetovni rekord: Sera Martin (Francija) 1:50.6.

Los Angeles: 1. Hampson (Anglija) 1:49.8 (svetovni rekord); 2. Wilson (Kanada); 3. Edwards (Kanada).

Pri teku dam na 100 m je Poljakinja Walasiewicz brez konkurence. Ta Poljakinja živi v Ameriki in so se Amerikanci precej trudili, da bi zaprosila za državljanstvo. Vse je bilo že urejeno, ko je simpatična Poljakinja prejela iz domovine brzjav — posledica — da starta za svojo domovino in je brez konkurence. Trikrat v presledku 30 sek. je pretekla progo v rekordnem času 11.9 sek. Ta rekord je nekaj posebnega, redko se namreč posreči, da bi rekorder svoj uspeh trikrat zaporedoma ponovil. V tej damski konkurenci je bila borba samo za zadnja mesta, in sicer tako ostra, da ni bilo mogoče določiti peto in šesto mesto. Rezultat 100 m dam je:

Amsterdamska olimpijada: Robinson (USA) 12.2.

Svetovni rekord: Cook (Kanada) 12 sek.

Los Angeles: Walasiewicz (Poljska) 11.9 (svetovni rekord); 2. Strite (Kanada); 3. Van Bremen (USA).

Pri metanju diska se Evropejke niso obnesle, čeprav so doma dosegle boljše rezultate, kot na olimpijadi prva. Dosedanja rekorderka Konopačka pa ne starta. Rezultati so:

Amsterdam, olimp.: Konopačka (Poljska) 39.62.

Svetovni rekord: Konopačka (Poljska) 39.62.

Los Angeles: Copeland (USA) 40.59 m (svetovni rekord); 2. Osborn (USA) 40.13 m; 3. Wais (Poljska) 36.94 m; na 4. in 5. mestu sta Nemki Fleischer in Heublein, ki sta doma metali disk precej čez 40 m.

Posebnost je bilo skakanje v daljavo. Nervoznost je marsikomu pokvarila upanje na uspeh. Bila je pa to tudi točka, kjer je že skok od 7.15 zadostoval za 6. mesto. Pri skakanju je zopet črnee zmagal. Rezultati so:

Amsterdam, olimp.: Hamm (USA) 7.73 m.

Svetovni rekord: Nambu (Japonska) 7.98 m.

Los Angeles: Gordon (USA) 7.64 m; 2. Redd (USA) 7.59 m; šele tretji je sedanjí svetovni rekorder Nambu (Japonska), ki je skočil 7.44 m.

Predteki 110 m čez zapreke in 200 m niso posebnost živahni. Šele v semifinalnih tekih na 200 m, ki so se vršili v štirih skupinah, je bil olimpijski rekord izboljšan prav v vsaki skupini. Na 5000 m se favoriti niso posebno trudili. Poljak Kusocinski in Fince Iso-Hollo nista startala. Favorit je Lethinen. Izven stadiona se bore sabljači, kolesarji in rokoborci. V tekovanju s floretom je zmagalo moštvo Francije, ki je premagalo Italijane in Amerikance. Na 4. mestu so Danec. V kolesarski sledilni tekmi na 4000 m so zmagali Italijani v času 4:53 pred Francozi. Angleži in Kanadei. V modernem peterboju vodi Šved Lindman. V prosti rokoborbi

še ni prišlo do odločitve. Danes prične tekovanje v waterpoolu in plavanju. Odločitev v waterpoolu bo dosežena takoj v prvih igrah, kajti finalista z amsterdamske olimpijade, Madjarska in Nemčija, igra za danes. V plavanju bo pa borba v glavnem z Japonci. Po rezultatih, ki so jih Japonci doma dosegli, se zdi, da bodo tudi v Los Angelesu prvi. V skokih najboljšega tekmovalca v Los Angelesu ni, kajli Desjardin je po amsterdamski olimpijadi postal profesional.

TECAJ ZA SKOKE

prirédi od ponedeljka naprej SK Ilirija. Natančnejše informacije dobe zainteresirani pri blaginji kopališča. Poučevala bosta Kordelič in Cerček. Vstopnina za udeležence je 1 Din.

PRIMORJE : MARIBOR

se pomerita jutri na Igrišču Primorja. Igra ima v glavnem pomen, kdo od klubov LNP bo ostal na zadnjem mestu. Najboljše se je dosedaj odrezal Maribor, ki pa jutri ne bo imel ravno lahkega stališča. S tako igro, kot jo je predvedel preteklo nedeljo proti Primorju, gotovo ne bo uspel. Sodil bo belgrajski sodnik Joksimović.

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Sobota, 6. avgusta: 12.15 Plošče, 12.45 Dnevne vesti. — 13. Čas, plošče. — 18. Salonski kvintet. — 19. Gimnastične vaje (Drago Ulag). — 19.30 Zabavni kotiček (M. Kragelj). — 20. Koncert delavske godbe »Zarja«. — 21. Salonski kvintet. — 21.45 Plošče. — 22. Čas, poročila. — 22.15 Salonski kvintet.

Nedelja, 7. avgusta: 9.30 Prenos cerkvene glasbe iz franciškanske cerkve. — 10. Nedeljske misli. — 10.30 Šah (Bogo Pleničar). — 11. Salonski kvintet. — 12. Čas, poročila, plošče. — 15.15 Thoma: »Lokalna železnica« (igra št. Jakob, gledališki oder). — 16.45 Salonski kvintet. — 20.30 Mozart: Beg iz Seraila. Igra dunajske filharmonije. (Prenos iz Salzburga: Festspiele). — 22. Čas, poročila, plošče.

Drugi programi

Nedelja, 7. avgusta. Zagreb: 20.30 Dunaj. — Milano: 20.30 Večer italijanske operne glasbe. — Barcelona: 20.30 Prenos plesne glasbe. 21.30 Plošče. — Stuttgart: 20. »Otroška svatba«, spevoigra. 22.35 Pester koncert. 22.55 Reportaža. 23.20 Nočna glasba. — Toulouse: 21.30 Večerni koncert. 22. Operni fragmenti. 22.15 Plesna glasba. 22.45 Angleška glasba. 23.15 Španske pesmi. — Berlin: 20. Berlinke burke. 21.50 Rich. Wagner: »Lohengrin«, opera, 3. dej. 23.20 Plesna glasba. — Belgrad: 21. Prenos slav. koncerta trgov. in obrt. društva iz Bačke Palanke. 23. Prenos koncerta iz kavarne. — Rim: 20.30 Večer italijanske operne glasbe. — Beromünster: 20. Iz Mozartovih del. 20.30 Igra. — Praga: 20.35 Pesmi. 21.05 Brno. 22.25 Plošče. — Dunaj: 20.30 »Ugrabitve iz seraila«, opera. 23.05 Plesna glasba. — Budapest: 20.45 Koncert opernega orkestra. 22.10 Jazz.

Mestna občina ljubljanska

bo tlakovala cesto ZA GRADOM še v tej sezoni z drobnim granitnim tlakom. S tozadavnimi pripravi in planiranjem se prične že prihodnji teden, nakar se ljubljansko občinstvo opozarja, da bo imenovana proga od ponedeljka, dne 8. avgusta do nadaljnjega za vsak promet zaprta.

Dokazano dobro blago in solidne cene v TRPINOVEM BAZARJU

Maribor, Vetrinjska ulica 15

Pridobivajte novih naročnikov!

Naznanilo

Tvrka L. ROT,

krznarstvo, Mestni trg 9 v Ljubljani

uljudno naznanja, da se je s 1. avgustom preselila v lastne prostore na Mestnem trgu št. 5 (blizu magistrata)

S kvalitetnim blagom, nizkimi cenami in solidno postrežbo se bode potrudila zadovoljiti p. t. odjemalce ter prosi za nadaljno naklonjenost

TELEFON ŠT. 2005

Dr. A. B.:

S pota k Reziki v Rofte

(Nadaljevanje.)

Na senčnem gostilniškem vrtu ob Izari sem se okrepčal in ohladil. Na sporedu sem imel Alpinski muzej na Praterskem otoku, ki je res ogledanja in študiranja vreden, kdor ima kaj zmisla za gore. Vse, kar vtegne zanimati hribolazca ali zimskega sportnika, folklorista in učenjaka glede Alp, je tukaj zbrano in predloženo. Zemljevidi, slike, plastični posnetki, živalstvo, rastlinstvo, hribine, vse tehnične priprave in opreme, vse gorske nevarnosti, in prirodne krasote so prikazane ali v pristnih primerih ali dovršenih posnetkih po naravi. Zanimivo je podzemlje tega muzeja, kamor je napis: Mrtva mesta. Tam so upodobljene vse koče in postojanke Nemškega - avstrijskega planinskega društva, ki so prešle po vojni iz nemških rok v druge (menda 92 po številu). Videl sem točne pometke koč in domov, dobro znanih z naših gora, večinoma pa so iz Tirolor, ki so pripadli Italiji. Zunaj poslopja so razstavljene hribinske gmote, posebno lepa je skupina kapnikov iz Postojnske jame, lep je tudi gorski vrt (alpinet), zasajen z gorskimi rastlinjem, kjer je nekaj posebnosti celo iz naše domovine. Več dni bi trebalo, če bi hotel vsaj deloma proučiti zbirke tega edinstvenega muzeja!

Hitel sem na juž, v medicinsko četrt mesta, da si nabavim nekaj potrebnih za knjižnico in opremo. Zgrajal sem se spričo knjižnih cen, ki sem o njih mislil, da so le za inozemstvo tako gorostasne. Kunil sem manj, kakor sem nameraval.

Ljubljani dobiš boljso za 5 Din), če se udaš kajenju ali če se celo spozabiš, da švrkneš kateri četrt vina, gorje tvojim markam!

Iz teh in drugih razlogov sem se v terek opoldne poslovil iz Monakova in z boljšo zvezo kakor prvič odpeljal proti severu v najlepšem vremenu, a ne pri najboljši volji, saj sem imel takrat že osem dni slepenišča za seboj, pred seboj pa, kdo ve, kdo je kaj... Človeka, ki ga je dala tista prehodna zemlja med alpskim pobočjem in kršnim Krasom, se drži vse življenje nekaj, kar imenujejo nekateri trmo, drugi svojevlelost, tretji pa vztrajnost.

VI. V središču Evrope na ogledih.

Okoli šestih proti večeru sem koračil s kolo dvora v Waldsassen proti znanemu »Jagntetu«. Obilni gospodar mi je stegnil kar obe roki v pozdrav in ukazal dati mi najlepšo sobo na razpolago. Da se razhladam, sem šel na sprehod. Opazil si kažipot v mestno kopališče, sem jo brž zavil tja.

Na rojaj rečice Wondreba, ki se leno vije na vzhodni strani mesta, je postavljeno novo kopališče, slično ljubljanski Koleciji, približno enako velik betonski bazen je napolnjen s temno tekočino, podobno turški kavi, na eni strani so kabine in hišica za kopališčenika, na drugi strani travnik z raznimi sportnimi pripravami.

Komaj sem se slekel in ugibal — kopalec je bilo komaj pet — ali naj svoje telo zaupam tako čudno sumljivji vodi, je prihitel iz vode krepak plavač in me glasno pozdravljaj. Nisem spoznal moža v kopalni opravi — zdravnikovega hišnika.

Kot stara znanca sva se razgovarjala sedeč na klopici v žarkih pojemajočega sonca. Hvalil je kopal, ki da je prijetna in zdravilna. Soloh je ta

kraj oblagodarjen. Pokazal mi je tam v daljavi kepasto goro, Tillenberga, ki da je star ugasel ognjenik in zemljepisno središče Evrope. Na vzhodni strani Tillenberga so svetovno znana zdravilišča, Karlovi, Marijini in Franciskovi vari, na zapadni nemški strani tudi ne nedostaje zdravilnih vrelcev in zdravilne močvarine, le da ni tukaj še nič urejeno in izkoriščeno. Sploh pa spada vsa ta okraj s severno Češko skupaj; južno od Tillenberga teko vode v Donavo in Črno morje, Wondreb pa teče proti Hebu in z njim v Labo in Severno morje.

Po teh zemljepisnih pojasnilih se je odpravil domov z mojim pozdravi in priporočili do svojega gospodarja, jaz pa sem se oprezno spustil v mokro, temino ali temno mokrino, ki se je prav prilagala potrebam mojega telesa. Nekaterikrat sem premeril tisto črtno podolžico, in ko se je skrillo sonce za obronke Smrečin, sem odšel prijetno osvežen v mesto, žal, da moje notranje počutenje ni bilo v soglasju z zunanjim.

Ze pred večerjo mi je prinesla čvrsta natakarič običajno naznanilico za prenočevalce in se opravičevala, da so to pozabili prešli teden. Za večerjo sem si naročil samo pol obroka, češ da njihovih porcij ne zmagujem. Vstregli so mi, a plačati so si dali polno porčijo. Po večerji sem poslušal v monakovskem radiju lep cerkveni koncert, družbo so mi delali po vrsti gostilničarka, potem gostilničar in natakarič, manjšo vlogo. Videl sem, kako so radovedni, kaj neki išče tujez in neznanih krajev v njih domačiji. Natakarič je bila, menda po naročilu, najbolj pogumna v poizvedovanju. Polglasno sem ji šepnil, kakor da se sramujem pred drugimi gosti svoje skrivnosti: »Na ogledih sem.«

MALI OGLASI

V malih oglaših velja vsaka beseda Din 1.—; ženskovanski oglaš Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglaš Din 10.—. Mali oglaš se plačuje tako pri naročilu. — Pri oglaših reklamnega značaja se računa enokolonska, 5 mm visoka petlinna vrstica po Din 250. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din

Vajenca
za damsko in moško krojaštvo sprejme modni salon A. Paulin, Ljubljana, Kongresni trg 5. (v)

Pekovski vajenec
močan, z nekaj znanjem nemščine, se takoj sprejme. — Vprašati v upravi »Slovenca« Maribor. (v)

Službodobne

Vsaka beseda 1 Din

Zastopnike
za Slovenijo išče neka večja tovarna mila in kozmetičnih izdelkov za takojšnji nastop. Pismene ponudbe pod šifro »Kozmetika« št. 11355 na upravo »Slov.«. (b)

Služkinjo
sprejem v službo. Znati mora kuhati, lepo prati in likati. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11379. (b)

Zasluzek

Vsaka beseda 1 Din

Stalen zaslužek
audimo potnikom, penzionistom in ostalim agilnim osebam s posetom privatnih interesov. Obširne ponudbe na »Unioreklam« 7 Zagrebu, Masarykova 8 pod šifro »Bodočnost« št. 11386. (z)

Denar

Vsaka beseda 1 Din

30.000 Din
šče poštena in zanesljiva oseba proti dobri obresti. Naslov v upravi pod »Zanesljiv« št. 11309. (d)

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din

Na stanovanje
z vso oskrbo sprejemem dve dijakini nižjih razredov srednje ali meščanske šole. Naslov v upravi »Slovenca« št. 11251. (D)

Visokošolec

Vsaka beseda 1 Din

sprejme sestanovalec učiteljskega ali srednješolskega. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Pomoč pri učenju« 11.372. (D)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din

ISČEJO:
Stanovanje v Celju
ali v bližnji okolici išče mladoporočeni uradnik. — Ponudbe na Ivan Kovačič, Koroska cesta št. 10, Maribor. (c)

2 opremljeni sobi

elegantni, s kopalnico, v modernu urejeni hiši ali vili, v dobri legi, v bližini opere, se iščeta za trajno. Ponudbe z navedbo najemnine je poslati na upravo »Slov.« pod št. 11296. (c)

ODDAJO:

Stanovanje
dve sobi, kuhinja in priključek, takoj oddam. — Prešernova ulica 11, Zelena jama. (c)

Stanovanji

kopalnica, plin itd., v novi hiši, pri Taboru — se odda. Več se izve pri V. Vidovdanska 20. (c)

Enosobno stanovanje
predsoba, ložnja, priključek, pod enim ključem — oddam. Železniška kolonija, Verovškova, Ljubljana VII. (c)

Prazna soba

se takoj odda. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11397. (s)

Soba s kuhinjo

v kleti, se takoj odda. — Tovarniška ul. 7, Zelena jama. (s)

Vnajem

Vsaka beseda 1 Din

ODDAJO:

Delikatesna trgovina
dobro vpeljana, v centru Ljubljane, naprodaj. Dopisi pod zn. »Delikatesa« 11.072 na upravo »Slovenca«. (p)

Oddajo se lokali

sedanjega čebelarstva blagovnega oddelka, obstoječi iz lokala, 1 sobe in pritlikin za takoj ali za november. Vošnjakova ul. 4. (n)

2 trgovska lokala

se oddata s 1. novembrom t. l. v novi zgradbi v Igriški ulici — poleg Dramskega gledališča. — Podatki pri upravi »Slov.« pod št. 11375. (n)

Posestva

Vsaka beseda 1 Din

Droben oglaš v »Slovenca«
posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem kupca ti s knjižico da.

Več parcel

v Dev. Mar. v Polju, pri kolodvoru, prodam. Naslov v upravi pod št. 11295. (p)

Vilo

štiristanovanjsko, novoizdano, z vsem komfortom, v Ljubljani, prodam. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11295. (p)

V kamniškem okraju

kupim hišo ali stavbo parcelo. Ponudbe z navedbo najnižje cene poslati na upravo »Slovenca« pod »Kamniški okraj« št. 11.012. (p)

Prodaja posestva

Radi selitve prodam hitro v mestu nahajajoči se kompleks 60.000 m² dobre zemlje s hišo s 6 sobami, hlevom, šupo itd. Cena jako zmerna. Marko Lipnjakovič, Banja Luka. (p)

Več parcel

po ugodni ceni naprodaj. Poizve se pri Oražmu v Mostah pri Ljubljani. (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno prodaja v Zg. Sisk. Naslov v upravi »Slov.« pod št. 11373 p

Hiša

z lepim stanovanjem in vrtom, poleg cerkve v Petrovčah, posebno ugodno in pripravno za upokojenega duhovnika ozir. uradnika, naprodaj. Pojasnila daje Martin Jerman, Petrovčice, Savinjska dolina. (p)

Trgovska hiša

na najprometnejši točki Ljubljane se prodaja. Ponudbe poslati na upravo »Slov.« pod »Trgovska hiša« št. 11414. (p)

Amerikanci!

V Ljubljani se prodaja ali odda hiša z gostilno v najem. Resne ponudbe na upravo »Slov.« pod »Sreča« št. 11413. (p)

Prodamo hišo

enonadstropno, leta 1914 na najlepšem kraju, nasprotno kve v Zireh, katere je opremljena z električno razsvetljavo, vodovodom, gostilniško koncesijo, trgovskimi lokali in dvoriščem z vrtom. Hiša je zidana izrečno za gostilniško in trgovsko obrt, katere se v hiši od leta 1914 naprej vrši neprekinjeno. Za vse podatke in ceno naj se zainteresirani obračajo na lastnika: Zupanstvo v Zireh, pismeno ali osebno. (p)

Glasba

Kupujte na obroke od Din 400.

prve svetovne fabrikate: Bösendorfer, Steinway, Förster, Petrof, Höpfl, Stingl original, ki so ne sporno najboljši. (Lahka, precizna mehanika.) Prodaja jih izključno le sodni izvedenec in bivši učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik
Ljubljana
Aleksandrova cesta 7
Najcenejša posojevalnica!

Razno

Vsaka beseda 1 Din

Penzijon

(vsa oskrba) daje dnevno po 40 Din: Zid Franja — »Penzijon na moru«, Aleksandrovo, Krk. (r)

Pomagaite

brezposelnim. Vse osebe, ki imajo v prodaji srečke Loterije za pomoč brezposelnim, se naprošajo, da pošljejo denar za prodane srečke in čim bolj intenzivno delajo na to, da prodajo še ostale. Z razpečavo srečk te loterije boste realno pomagali svojemu bratu v nadlogi, kar je prva dolžnost vsakega človeka. Cena srečke Din 10.—. Srečke se naročajo: Belgrad, Kosmajka 53. (r)

Kupino

Vsaka beseda 1 Din

Zelene orehe
večjo množino, in prazne steklenice vseh vrst, kupuje Kovačič, delikatesa, Ljubljana — Miklošičeva cesta. (k)

Vrtne stole

lesene, hotelske, ponudite hotelu »Jadrans«, Bakar. (k)

Nov način izdelave riževega pudra

tvori razliko, te iznenadi

Nos z najgršim sijajem, najbolj raskava in najgrša koža dobita naglo divno lepoto, ako se uporablja puder, ki je prirejen po novi metodi.

Poučna raziskovanja so iznašla novo sestavino, ki drži rižin puder ves dan na koži. Ta sestavina se zove »Vrhnja pena« Pomešana z riževim pudrom omogoča vsaki dami, da si ohrani kljub vetru ter hladnemu in deževnemu vremenu svežo in prekrasno polt. Da celo pri plesu v najbolj razgreti plesni dvorani ostane njena polt brez najmanjše sledi sijaja ali masti. Vrhnja pena je na patentiran način pomešana z pudrom Tokalon. Ta čudovita sestavina naredi puder Tokalon povsem drugačen in daje koži nepopisno lepo polt, kakršne ni mogoče doseči z navadnim pudrom.

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din

Harley Davidson
nadomestne dele po nizkih cenah odda O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ul. št. 11. (f)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din

Če avto svoj stari prodajaš ali motorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prižene Slovenec najmanjši inserat

Štedilnike

raznih vrst: vrtno, balkonske in stopniške ograje, dimn. vrtice, brzoaparilnike, nudi po najnižjih cenah ključ, podjetje Ciril Podražaj, Ig pri Ljubljani.

20 polovnjakov vina

letnika 1931 se zamenja za rezan in stavbni les. Ponudbe poslati na stavbenika Nassimbenija, Maribor, Vrtna ulica 12. (f)

Ako jagode

sadite v avgustu, imate spomladi že sad. Razveselite vaše otroke in sebe! Zahtevajte cenik! — Drevesnica Rosenberg, Maribor.

Parni kotel

mali, se ceno prodaja. — P. Skafar, parna vulkanizacija gumija, Ljubljana, Rimska cesta 11. (f)

Prvovrstne melone

vagonske pošiljke, razpošilja po najnižji dnevni ceni: RUDOLF EHRENFREUND I SIN, OSJEK. Telefon št. 210. Brzjaviti: Rudsini.

Volna, svila, bombaž

stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela, po najnižjih cenah pri trvdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Konfekcija — modal

Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (f)

Smrekovega lubja

(čresla), suhega, vagon, za takojšnjo dobavo — oddam. Interesente prosim za naslov na: Leo Paulin, Ljubljana, poštni predal 362. (f)

Namizne hruške

debele, 4 Din kg. Košare po 30 kg franco naročnik, razpošilja G. Drechsler, Tuzla. (f)

Bizeljsko vino

40 hl, prodaja Raktelj — Brežice. (f)

Več parov golobov

prodam. Slavko Omejec, St. Vid nad Ljubljano. (f)

Nogavice, rokavice, robce, perilo, torbice, kravate

nizke cene, samo pri PETELINC-u

Ljubljana, ob vodi blizu Prešernovega spomenika.

Šivalni in pisalni

stroj, popolnoma nova, se prodaja radi selitve za polovično ceno. Miklošičeva 7-III, vhod poleg Delavske pekarnice. (f)

Nudimo vsakovrstno sadje

kakor hruške, jabolka ter razno drugo sadje. Ob enem iščemo kupce za odjem večje ali manjše količine sliv. Interesenti naj se obrnejo na naslov: »Commercijal«, agenturno podjetje Tuzla.

Suhor

in domači leksi najboljši in najcenejši, kakor tudi kruh in raznovrstno pecivo v najboljši kvaliteti priporoča parna pekarna ČEBOKLI, Glavni trg 9. — Preprodajalcem znaten popust!

Suho seno

zdravo, imam naprodaj. — L. Nouschak, Bosanska Dubica. (f)

Prodam

železno blagajno, omaro za obleko s 4 predali, ure in eno strijem uteži. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11398. (f)

Novo kolo 980 Din

z muftami, izredno močno, z najfinejšimi gumami, original torpedo, sedež z dvojnimi peresi, komplet s pripadajočim orodjem. — Še par komadov! Garancija! Miklošičeva c. 7-III, vhod poleg Delavske pekarnice. (f)

Čitajte in širite »Slovenca«!

Okrasite si Vaš dom, Vaše stanovanje

z novodobno opremo pohištva, katero kupite najceneje pri:

ANDREJ KREGAR in SINOVA
tovarna pohištva

ST. VID NAD LJUBLJANO — TELEFON ST. 12 (nasproti kolodvoru)

Ilustrir. ceniki se pošiljajo proti 20 Din predplačila

Jugoslovanske Steyr tovarne

Ljubljana

prodajo za okazijske cene nekatere rabljene avtomobile

Obrt

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, LJUBLJANA

Veletrgovina v žitom. Resljeva cesta 24.

PRESELITVE

izvršuje hitro in najceneje »Export« k. d. Metelkova ulica št. 5. Telefon 21-17.

Kurja očesa

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom CLAVEN je mast

Zaščitni znak

Dobite v lekarnah, drogerijah ali naravnost iz tvornice in glavnega skladišča

M. HRNJAK
Iekarnar — SISAK

Varujte se potvorb

Denarnice za kovani denar, listnice, aktovke, šolske torbice, nahrbtniki i. t. d.
Ivan Kravos, Maribor, Aleksandrova c. 15.

Theodor Plivier:
Skagerrak
(Nadaljevanje.)
Opazovalec v vranjem gnezdu! Topničarski častnik! Poveljnik! Drugi ne vedo ničesar, ne vidijo ničesar, čutijo samo gibanje ladje, ki se hoče izogniti sovražnim granatam.
Moštvo v stolpih!
V kabinah!
V hodnikih!
Pri odstreli, ko se izplazi iz cevi za granato plamen, začne oklopne stene, odrejeni artilerijski moštvo.
Vodstvo artilerije registrira:
»Na 20 sekund salvo!
Človek je prenehal eksistirati. Številka ena, številka dve, tri... 16 na okretnici, 24 na hodnikih, 40 v municijem skladišču, kolesje, ki se lepo zagrizi v drugo kolesje. Polniti — izstreliti! Polniti — izstreliti! Tako bijo žile!
Dokler govore topovi, toliko časa živi še ladja. Odmor! Ladja se je okrenila.
Cevi so žareče. Siva oljnata barva prehaja v rjavo in smrdi. Svetiljke svetijo kot večje v prostorih. Iz smodnišnic se dviga suh — pekoč zrak. Vsi imajo želo. Kotli s čajem so prazni. Voda v gasilnih čebrih je vroča gnojica. Naenkrat so čebri prazni.
Boj se nadaljuje.
Počasneje.
Topovsko vodstvo se mora dostreli, čaka na udarjajoče fontane in popravlja razdaljo.
Vse se giblje ko precizen stroj! Eksaktno! Brzo!
Kjer preneha mrzlica, tamkaj pričinja kreatura!

Mehurji tišče, osemdeset, v stolp zaprtih, mehurjev tišč. V gasilne čebre puščaju urin. Eno uro že traja boj. Fizične funkcije homo sapiensa — kri, žilvi, črevesje — delujejo v tempu divjih mašin.
Kurjači:
»Seydlitz« ima 27 kotlov, 81 ognjišč, 260 kvadratnih metrov kurilne ploskve. Bunkerji sprejmejo 3600 ton premoga, železniški vlak s 360 vagoni. »Derflinger« in »Lützow«, »Lion«, »Princess Royale«, »Queen Mary« in »Tiger« so v svojih dimenzijah še pošastnejši.
Boj med vojnjo!
Na razdaljo 13 km!
Vzhodni horizont je postal še bolj neprozoren. Nemške ladje so zavite v mehko soparico. Njih oblike so zabrisane. Britanske oklopne križarke se jasno vidijo na zapadnem obzorju.
Hipper vodi.
Proti jugu, proti nemškemu brodogradu! S paralelnim kurzum mu sledi Anglež Beatty.
NVL! »Lützow«, Hipperjeva admiralska ladja, težko zadeta. »Seydlitz« gori. Naslednja angleška salva, — fontane dosežejo trikratno višino jumbov! — zmeče vodo na oklopnico in pogasi ogenj.
Na »Lion« je granata odnesla stolp. Debele jeklene plošče lete v velikem loku v morje. Tista granata je uničila še drugi stolp. Posadka v stolpu je zgorela do zadnjega moža. »Lion« se vleče iz bojne linije. Za njim se valj gost dim, ki spodaj postaja rjavozareč.
Beatty prestopi na drugo ladjo.
Nov signal, beli bliski!
»Torpedovke v napad!
Od angleške strani pridruže: mala križarka »Champion« in trije roji pošastno drvečih sivih

1 Njegovega Veličanstva Ladja.

torpedovk. Nasproti jim hiti mala križarka »Regensburg« in črno krdele nemških torpedovk. Do 1000 m se zaletе eden v drugega. Lahka artilerija! Granate skačejo kot ploščnati kamenčki po vodni gladini! Nizki dimniki stokajo. Na vodi leži gost dim. Zadele torpedovke ostanejo nepremične in se vlečejo kot zadele divje raze v razorih. Še potaplja se streljajo svoje torpede.
Boj v boju! Oklopne križarke streljajo s svojimi težkimi granatami preko drveče torpedovke, preko potapljaajoče se torpedovke.
Fontane! Zadeki! Plin! Požar!
»Moltke« in »Von der Taube« osredotočita svoj ogenj na zadnjo oklopnico angleške linije na »Indefatigable«. Z granatami, ki razdirajo najtise oklope! Prevrtajo se skozi oklop in se raztreščijo v ladjini notranjstvi. Sive oklopne stene se tresajo kot lakotnice preganjane živali. »Indefatigable« se vsede na zadnjico in ne sledi več manevrom angleškega brodogra. Nobenih plamenov, samo dim! »Grajocha, črna sila! Šele 30 sekund kasneje udarijo plameni iz trupa. Kosi lete v zrak. Črni komadi oklepov se počasi dvigajo, dosegaajo višino jumbov. »Indefatigable« se vleže na bok in se potopi. Pokopala je 1017 mož posadke.
»Naš nasprotnik je zletel v zrak! Cilj obniti na levo. Na ladjo s tremi dimniki in dvema jumboma!« ukazuje artilerijski oficir skozi cev... »je zletel v zrak! Ukrikljeni hrbti se zravnajo, plinske maske potisnejo v stran. Iz suhih grl, skozi strupeni smodnikov zrak, zadoni hripavo rjovevanje v govorilne cevi:
»Hura! Še smo živi!
Ali to veselje je takoj zadušeno!
Oklopnica »Von der Taube« se je stresla, kakor se zatresajo glasbene vilice. Za moment so ugasnile vse luči. V bok od zadaj je udarila 930 kg

težka granata iz bližajoče se »Elizabeth«, k sreči se je takoj odbila.
Štiri ladje razreda »Elizabeth« se razvijajo v bojno linijo. Otvorile so ogenj na velikansko daljavo, pomele pred seboj male križarke in torpedovke in koncentrirale ogenj paroma na obe poslednji oklopnici v nemški liniji.
»Granate! Dinamit! Jeklo! Plin!
Vzvodi, kolesje, žerjavi, kotli, dim, rjoveče topovske cevi!
70 sekund kasneje se je oklopnica nagnila pod prvo salvo nad novega nasprotnika. Pod ka-dečimi cevmi visi moštvo. Sopejo v taktu grizoih, jeklenih aparatov. Ušesne mrene so odpovedale! Trebušna mrena in drobno prestrže vse potrese. Udarec zaklopnice je vsakokrat olajšava.
Salva! Salva!
Ko ta preneha, se smeri in reži Ni!
Na oklopnici »Queen Mary« je 1256 mož.
»God save the King...« peto od potapljaajoče se posadke ali tisočkratni klic po materi v strelskem jarku pod bobnečim ognjem je eno in isto. Kjer eksplozija 20.000 kvintalov municije, tamkaj preneha vsaka bojna pesem, vsaka molitev! Tamkaj ni mesta za uporno meso. Črne krpe padajoče iz odprtega ognjenika — zijajočega ladjinega trebuha — ne čutijo nič več.
In vendar se razvija katastrofa v treh jasnih etapah: premogov dim! Ogenj! Dim!
Oklopnica se upogne kot mehko žareče železo. Dimniki in jambori se sesedejo v ladjo. Mastni premogov prah se kadi iz odprtega trupa. Nato prodere prašno kapo plamen in se popne kot temno-rdeč mak. Zatem pa se valj dim, se spenja v težkih oblakih okrog visokih ognjenih jezikov. In končno se vse skupaj zavije v grozno črno piramidno dima.

Zadnja pot zlatomašnika g. Jos. Sinka

Sv. Lovrene v Slov. goricah, 4. avgusta.
Bliskovito naglo se je po Slovenskih goricah in po širni Sloveniji raznesla žalostna vest, da je zvest njen sin g. Josip Sinko, župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah, 1. avgusta za vedno zatisnil svoje trudne zemeljske oči. Globoka žalost je legla na njegovo župnijo, kjer je 44 let kot dušni pastir deloval za dušni in telesni blagor svojih ovčic. Oba dneva, ko je ležal na mrtvaškem odru, je domače ljudstvo, staro in mlado, v procesijah od ranega jutra do pozne noči hodilo ga kropiti in moliti za njegov dušni blagor.

Za četrtlet ob pol 10 je bil določen pogreb. Zgodaj jutraj so se začele zbirati množice ljudstva iz domače in sosednjih župnij, več tisoč se jih je zbralo kljub slabemu vremenu, deževalo je kar naprej. Njegovi duhovni sobratje so prišli od blizu in daleč, domačini, njegovi kaplani in prijatelji, vseh skupaj 89, da sprejmejo blagega g. zlatomašnika na njegovi zadnji poti. Z nepopisnim vzradočenjem je vsa zbrana množica sprejela vest, da je prišel na pogreb tudi g. dr. Anton Korošec, ministrski predsednik v p., ožji rojak in daljni sorodnik rajnega. On je ob asistenci g. konz. svetnika Ivana Šketa, župnika pri Sv. Marjeti nize Ptuj, in domačina g. Josipa Toplaka, kaplana v Rečici ob Savinji, vodil pogreb iz župnišča v cerkev, med špalirjem otrok, cerkvenih in drugih organizacij, opravič v cerkvi mrtvaški oficij in sv. mašo. Pred sv. mašo je stopil na prižnico ml. g. Ivan Zagar, prošt in dekan ptujski, in v lepo ubranih besedah orisal življenjsko pot rajnega, ga ganljivo naslikal kot moža neumorne dela v vinogradu Gospodovem, poudarjal njegove vrline, zlasti njegovo veliko ljubezen do faranov in se od njega poslovil v imenu duhovnih sobratov in domačih vernikov; glasno ihtenje je napolnilo cerkev, skoraj vsakemu so prišle solze v oči, tako težko je bilo slovo od blagega, očetovsko skrbnega dušnega pastirja. Posvečena premoženja ni zapustil, ker je vse razdelil med revne in potrebne, reven zapustil ta svet, pa tem bolj bogat na dobrih delih. Med sv. mašo je dolga vrsta vernikov prejela sv. obhajilo in ga darovala za dušni blagor rajnega, ki je zadnja leta, ko ni mogel več delovati, le še molil za svoje ovčice.

Po sv. maši se je razvil dolg spreved na domače pokopališče: možje, fantovska kongregacija, šolska mladina z učiteljsvom, Marijin vrtec, ognjegaščci, ki so skrbeli za vzoren red, belo oblečene deklice, dekliška Marijina družba, peveci, ki so lepo prepevali med sv. mašo in zapeli več nagrobnih, duhovskih, krstnih, žene. Ob grobu je opravič molitve g. prošt Zagar, g. Vesenjaka, minister v p., se je v imenu javnih delavcev rajnemu zahvalil za njegovo plodovito delo zunaj cerkve na krščansko-prosvetnem, narodnem in gospodarskem polju in pozval navzoče, naj ohranijo krščanskega duha kot dragocen spomin na rajnega. Pogreba se je udeležil tudi bivši župan pljuški g. M. Brenčič.

In legel je v grob, k večnemu počitku, vzoren duhovnik: 50 let je deloval v vinogradu Gospodovem, goreč dušni pastir, zaveden Slovenec, vsestranski delaven, posebej ljubezen in ljubezen. Ni ga več med nami, toda njegov duh bo živel med ljudstvom naprej! Slava mu! Bog mu boji bogat plačnik!

Čudna pota strele

Štirje požari

Ptuj, 5. avgusta.

V sredo okoli 5 je udarila med hudo nevihto, ki je prišla nad Ptuj in ves ptujski okraj, strela v hlev posestnice Marije Turin pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju. V hipu so bila vsa gospodarska poslopja v plamenu. Zgorelo je nad 600 kg sena. Gasilec se je posrečilo rešiti le stanovanjsko poslopje in omejitvi ogenj, da se ni razširil na sosedna poslopja. Posrečilo se je rešiti vso živino. Škoda znaša nad 30.000 Din, ki je pa le deloma krita z zavarovalnino. Nad 3000 Din škode ima tudi trgovec Berenčič, ki je imel pri Turinovi hiši shranjen cement in druge stvari, katere je ogenj uničil.

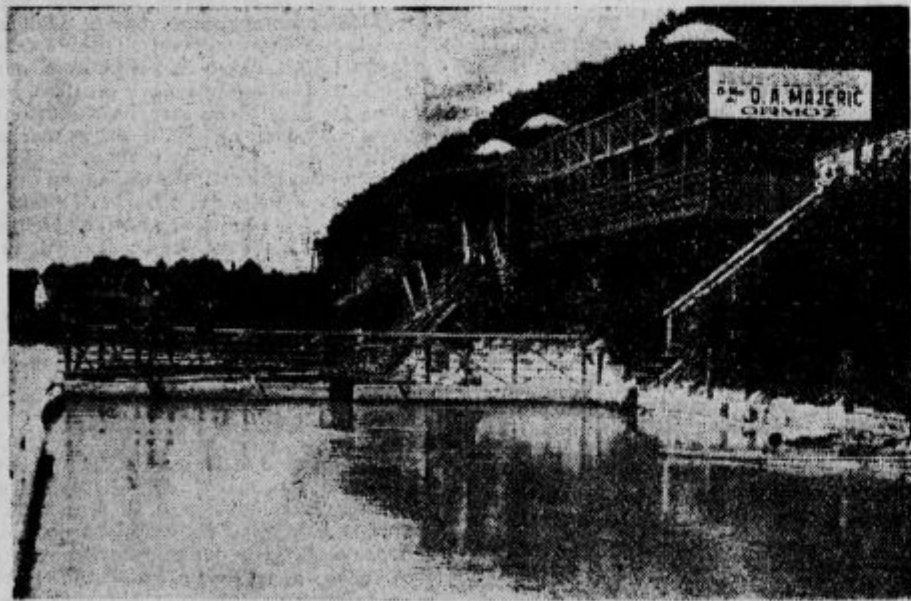
Nevihta in strela tudi nista prizanesla posestniku Štefanu Vuku v Dragonji vasi. Strela je udarila skozi okno, svignila naravnost proti razpeli, ki je viselo na steni. Razpelo pa je ostalo popolnoma nepoškodovano, navzlic temu, da je zgorel ob njem viseči venec. Velika sreča je bila tudi, da so vsi domači, ki so bili v trenutku silne nevihte zbrani v sobi, ostali nepoškodovani. Strela je nato udarila v kuhinjo in odtoč v kletne prostore. Zarila se je globoko v zemljo.

Prizadela je nevihta tudi posestnika Jožeta Kidriča v Spodnjih Pleterjih. Strela je udarila v živinski hlev, toda ni pri tem zapustila nikakršnih usodnih sledov. Le pritisk je bil tako močan, da je ubil v hlevu kravo.

Požar je izbruhnil tudi pri posestniku Antonu Turkušu v Dolni, in sicer je zgorela slamnata streha stanovanjske hiše. Ogenj pa se je hipoma razširil tudi na gospodarska poslopja v bližini, tako da je pogorelo vse, celo pohištvo in nekaj obleke, ničesar ni bilo mogoče rešiti. Samo živino so rešili. Škoda znaša nad 80.000 Din, ki je krita z zavarovalnino približno do 20.000 Din. Ogenj je nastal najbrže radi tega, ker se je radi velike vročine vnel lesen dimnik. Gasenje pa je oviralo pomikanje vode. K sreči je stala hiša na samotnem kraju in ni bilo nevarnosti za sosedna poslopja.

Tudi Ormož je dobil moderno kopališče

Znani ormoški zdravnik g. dr. Otmar Majerič je zgradil Ormožu moderno sportno kopališče

Ormož, 5. avgusta.

Se se godijo čuda na svetu! Kljub silni poplavi nezaupanja in brezupnosti se še najdejo med nami ljudje, ki skozi vse prodro, da še nastopijo z zgledi podjetnosti in optimizma. Dr. Majerič, ki si je v Ormožu zgradil že lani sanatorij za zdravljenje z visokofrekvenčnim tokom, je že lani na tem polju izvršil čudež. Bolniki, ki so prišli na vozovih in ki brez opore niso mogli hoditi, so po kratkem zdravljenju odšli skoraj da ozdravljeni od svojih nadlog iz Ormoža.

S tem, da je dr. Majerič zgradil ob Dravi moderno kopališče, ni dvignil s tem le vrednosti svojega sanatorija, ampak je s tem tudi dvignil tujsko-prometno vrednost Ormoža in njegove okolice. Ze lanskega leta gostje niso mogli prehaliti lepote Ormoža in njegove okolice. Saj je Ormož s svojim sijajnim obzrejem ob Dravi in zeleno okolico, srednje izletniški točki med najlepšimi vrhovi obdajajočih ormoško-ljutomerskih gor, kot ustvarjen za počivališče letoviščarjev in bolnikov.

Novo kopališče pa je bilo odprto v nedeljo 31. julija. Kopališče, čigar dolžina znaša 125 m, ima tri udobne bazene, katerih prvi je razdeljen na oddelek za otroke in neplavalce, ostala dva pa za

plavalce. Blagoslovitev je ob prisotnosti odličnih gostov min. n. r. Kovača, brigadnega generala Lazarja Milosavljeviča, župana Veseliča in gostov iz Maribora, Ptuja, Varazdina in Ljutomer, izvršil domači g. župnik, nato pa je kopališče dobilo tudi takoj že svoj sportni krst.

V tem oziru so bazeni naravnost zelo dobro urejeni in je pri ugodnem vodostaju mogoče igrati v njih vse panoge vodnega sporta. Spoprijeli sta se v water-polo tekmi moštvi Ormož proti Mariboru in je rezultat za ormoške začetnike še dovolj časten z izidom 6:1 za Maribor. Edini ormoški gol je dal g. Miren Veselič. Po water-polo tekmi je moštvo Maribora priredilo še igralno štafeto, pri kateri je najboljši čas dosegel g. Škofic Peter z 18,6 sekunde.

Vsej prireditvi je prisostvovalo mnogo domačega in okoliškega občinstva. V vrsto mest: Ljubljana, Maribor, Kamnika in Rimskih Toplic je sedaj po privatni inicijativi vstopil tudi Ormož, ki razpolaga s sodobnim sportnim kopališčem, ki bo vsem zdravim in bolnim gostom ormoškega mesteca v veliko pridobitev in ugodnost, domačinom pa v sportnem oziru v veliko pobudo modernega sportnega razvoja. Dr. Majerič je v obeh ozirih storil Ormožu velikansko uslugo!

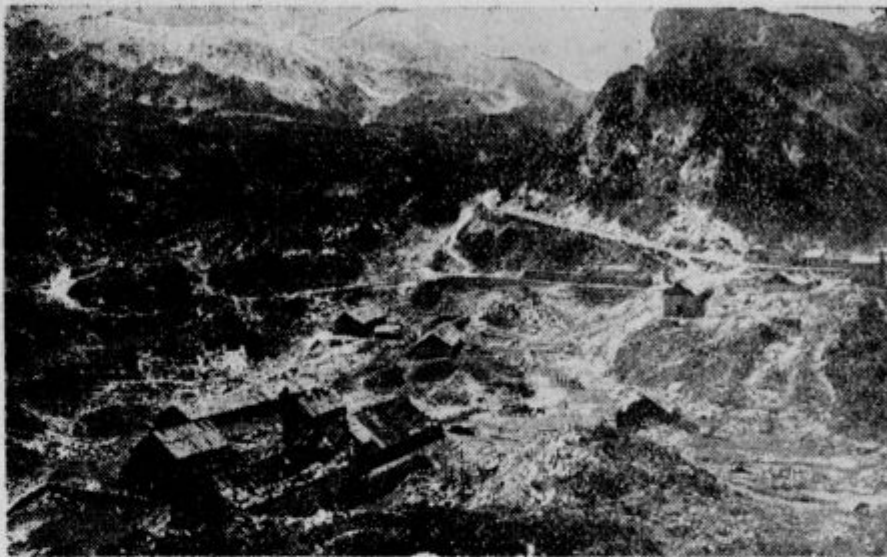
FAVORIT, ki osrečuje vsako damo -

... ki ji pomaga ohraniti
polt čisto in lepo... kateri
jo pomlajuje in polepšuje
- je in ostane Elida Favo-
rit milo. To izredno blago
milo s svojim finim vonjem
napravi negovanje lepote
zares pravim užitkom.

ELIDA
Favorit
MILO

Koča pod Bogatinom

Bohinj.

V mirnem zatišju planine Kraj, pod velikim Bogatinom, si je postavila podružnica Slov. planinskega društva za Bohinjski smučarski dom.

Planina Kraj je lahko dostopna. Za časa vojne so od Savice za prehod čez Bogatin na Krn zgradili široko pešpot, ki je dobro vzdrževana. Poleti se pase na Kraju na stotine glav živine, a po zimi je tam pravi raj smučarjev. Lepi in obširni tereni, ter ugodne snežne razmere, kjer traja smuka tja do pozne spomladi, najboljše označujejo planino Kraj za idealno zimsko sportno postojanko. Umevno je, da bo dom dobro služil tudi turistom. Pot od Sed-

merih jezer na Kraj je postala po svoji ugodni in nenaporni izpeljavi kar priljubljena. Pogled na Bohinjsko jezero z višine Kraja je naravnost očarljiv.

Kraj sam na sebi je obsežna in valovita planota, poraščena z gorskimi pašniki in ruševjem, v katerem imajo divje koze svoje varno zavetišče. Vsa planota se imenuje Komna in leži 1600 m nad morjem. Med vojno je bilo na planini Kraj glavno taborišče v triglavskem pogorju, zaledje Krna, za Doberdobom najbolj zrtvovane točke soške fronte. V bližini smučarskega doma je vojaško pokopališče. Okolica je tudi bogata na planinski flori.

Dom bodo odprli 7. avgusta.

Skladatelj Oskar Dev na zadnji poti

Ljubljana, 5. avgusta.

Ponoči so pripeljali iz Maribora v Ljubljano krsto s truplom pokojnega skladatelja Oskarja Deva. Krsto so pripeljali v kapelico pri Sv. Križu. Okoli krste se je nabralo izredno mnogo krasnih vencev, ki so jih darovala razna društva, kakor Združenje avtorjev, Glasbeni Matici v Ljubljani in Mariboru, dalje sodniki in uradniki mariborskega sodišča ter razni znanci in prijatelji. K zadnji poti prezasluznega skladatelja in peveca Oskarja Deva se je zbralo danes ob 5 v kapelici pri Sv. Križu mnogo odličnega občinstva, zlasti častno pa so bili zastopani slovenski kulturni delavci. Banske upravo je zastopal pomočnik banov dr. Pirkmajer, mariborsko mestno občino dr. Lipold, zastopano pa je bilo tudi okrajno sodišče v Mariboru in višje sodišče v Ljubljani. Prisotni so bili tudi skoraj vsi slovenski glasbeniki, mnogo pevcev, prijateljev glasbe in častilcev pokojnika.

Po molitvah v kapelici so zapeli pevci Hubadove župe pod vodstvom Zorka Prelovca »Usliši nas Gospod«. Za krsto, ki so jo nesli v rodbinsko grobnico, so peveci nesli za sorodniki zastavi »Ljubljane« in »Ljubljanskega Zvona«. Pred odprto grobnico so peveci zapeli »Vigredo«, nakar je spregovoril predsednik Glasbene Matice dr. Vladimir Ravnihar. Slavil je zaslugi Oskarja Deva, ki je obogatil slovensko glasbeno kulturo. Njegova glasbena dela so postala narodna last, kar je največja odlika za glasbenika. Dev je rešil pozabljenja korosko pesem. Bil je zaslužan pevski organizator in eden ustanoviteljev mariborske Glasbene Matice. Slava mu! — V imenu avtorjev je govoril še Emil Adamič, ki se je poslovil od njega kot oseben prijatelj.

Pevci so še zapeli Devu v zadnje slovo njegov »Gozdič je že zelen«. Obe zastavi sta se pokojniku poklonili in na krsto Oskarja Deva so pričele padati grude...

Grozen detomor

Ljubljana, 5. avgusta.

Danes je dobila ljubljanska policija od orožniške postaje v Štepanji vasi obvestilo o groznem detomoru, ki je bil odkrit te dni pri Dobrunjah. Kopalci, ki so se kopali na desnem bregu Ljubljane, tik pod vasio Dobrunje, so našli tik ob bregu trupelce novorojenega dečka. Z grozo so opazili, ko so odšli zavojček, v katerem je bilo trupelce zavito, da ima otroček prezezan vrat. Trupelce je bilo zavito v žensko srtačo in v rjuhico z monogramom E. A. X. Zavezano pa je bilo trupelce v papirnat zavojček. Trupelce je voda naplavila najbrže kje od mesa ali pa celo višje. Orožništvo, ki je uvedlo vsestransko preiskavo, je o grozni najdbi obvestilo državno pravdnštvo, pa tudi vse druge oblasti. Trupelce je bilo pokopano na pokopališču sv. Urha v Dobrunjah. Za zločinsko materjo seveda polizujejo.

Pri „Gospodični“ v Gorjancih

Gorjanci imajo sedaj v poletnih mesecih čedalje več obiskovalcev. V koči SPD pri Gospodični tabori pod vodstvom učitelja Ivanetiča in njegove soproge že več tednov šolska mladina. Poleg te koče, ki stoji nad izvirkom daleč tod edino trajnega, hladnega in kristalno čistega studenca, so postavili šolore izletniki iz Novega mesta in iz raznih drugih krajev. K Gospodični zahajajo namreč izletniki najraje. Z Gospodične je prekrasen

razgled na vso Dolenjsko, posebno še na Novo mesto, potem pa sta zelo mikavna košenica pod kočo SPD, kjer se izletniki lahko solnčijo po mili volji, in pa gozd takoj zraven košenice. A še nekaj je, kar dela Gospodično še prav posebno privlačno. Pri Gospodični vrh Gorjancev se lahko tudi — kopljeje v kopalnem bazenu poleg studenca! Voda v bazenu je tako globoka, da lahko v njej plavate! Lani je bil ta kraj še zapuščen, odkar pa je bila izvršena regulacija po načrtih odbornika Krke, inž. arh. Mušiča, je iznenada oživel. Skoraj ni dneva, da ne bi Gospodične obiskali izletniki celo iz najoddaljenejših krajev. Za to nedeljo je n. pr. napovedala svoj prihod skupina izletnikov iz Nemčije. Poleg teh pričakujemo izletnike iz Ljubljane. — Organizacijo tega izleta sta, kakor znano, prevzela društvo »Krkac« in Ekskurzijski odsek JUU.

Ljubljana Ciganček z opico

Ljubljana, 5. avg.

V teh vročih poletnih dneh, ko so ljubljanske ulice tako puste in prazne, skorajda brez življenja in brez senzacij, je zehajočim ljubljancem dobrodošel vsak, še tako neznamenit dogodek, ki prinese vsaj nekaj spremembe in živahnosti v vsesplošno mrtvilo. In tako je privzval, kakor da je bil zaslužil svoj čas, od bogvekod droben ciganček s srčkano opico v naročju — in ljubljanci so se ga razveselili in ga sprejeli z odprtimi rokami, a manj odprtimi žepi. Iz zdaj hodi, beden in majhen kakor je, iz ulice v ulico in razkazuje strmečemu občinstvu plesno umetnost svoje male misle. Tako menda nazivlje svojo spremljevalko, če ga je točno slišalo prisluškajoče uho. Posebno veselje ima s cigančkom nadebudni ljubljanski naraščaj. Z glasnim življavom ga obkroži, kjer koli se pojavi, in menda ga ni med njimi, ki ne bi kar koj, brez pomisleka in z velikim navdušenjem menjal s cigančkom, ter obesil vse: urejeno življenje, šolo in dom na kol...

Tako je ciganček, ki s svojim zalim obrazkom ne vzbuja nič manj pozornosti in občudovanja kakor njegova srčkana misle, danes popoldne zasidral svoj korak tudi pred Jugoslovanske tiskarno in s spoštljivim pogledom premetril mogočno stavbo. Ko si jo je ogledal od vrha do tal, se je korajžno obrnil k bližnjemu gospodu in ga z zvonnim glasom pobaral v skoraj povsem gladki slovenščini:

»Gospod, jelite, to je bolnišnica?«

»Ne,« mu je uslužbujo pojasnil gospod, »ne, to pa ni bolnišnica, fant! To je tiskarna.«

»Aj, lejte!« se je močno začudil ciganček, »napravil široke oči in pozorno prisluhnil. »Pa kaj piskajo tu notri?«

»Kaj bodo piskali!« se je med vsesplošno veselostjo od srca zasmeyal gospod, »tiskajo, tiskajo, fant, ne pa piskajo!«

»Tiskajo?« je zazijal ciganček. »Kaj se pa to pravi: tiskajo?«

»Takele časopise tiskajo, vidiš,« mu je potrpečljivo razlagal gospod in pokazal z roko

»Slovenca«, ki je nalepljen na deski.

»A takole je dejal ciganček, kakor da mu je po tej razlagi jasno vse. Z obraza pa si mu lahko bral, da ve v tem hipu prav toliko ko prej...

»No, zdaj nam pa pokaži, kaj tvoja opica zna!« ga je pozval gospod.

Ciganček pa na takšne prijazne besede očitno se da bogve kaj. Je močno previden, preudaren in preračunljiv fant, pravi strokovnjak v svojem poklicu. Saj veste kako, si je menda mislil sam pri sebi, saj veste kako vam bom igral kar tako, hoho! Na kredit se danes ne dobi nič, še ptičjega mleka ne...

In je vzel tamburin in ga podjetno pomolil gospodu pod nos, češ: Pri meni se plača vnaprej, dragi gospod!

Gospod se je namuzal cigančkov prebrisani in mu vrzel dinar. Ko je še pri ostalih nabral nekaj drobiža in ga skrbno spravil v žep, je vzpodbudno počel opico, ki jo ima privezano na drobni verižici, udaril z roko ob tamburin in zapel s čudovito lepim, melkim glasom:

»Daj, daj, daj,
hopsa, hopsasaj,
malo nam zapleši,
srce nam uteši —
ti mala opica!«

In srčkana misle je z gracioznimi kretnjami zaplesala po taktu pesmi, ki jo je ciganček spesnil in uglasbil sam, ter je plesala tako ognjevito, da so se jele tudi prisotnim ženskam privzdigovati pete...

»Pa kar sam potuješ po svetu?« ga je pobaral gospod, ko je bilo pesmi in plesa konec.

»Sam!« je moško pritrdil ciganček, prijazno pokimal z glavo: »Zbogom, gospod!« in spet odobrobel s svojo malo spremljevalko. Kam?

— Dalje s trebulom za kruhom, za srečo, ki ji je — po njegovem skromnem primitivnem cigančkom naziranj — najvišji življenski cilj: kupček takihle svetlih, zvenkljajocih dinarčkov...

© **Gospodinj, ki iščejo gospodinske posle.** Danes je gospodinj in gospodarjem lahko dobiti služkinjo. Ni pa tako lahko dobiti služkinjo, ki bi ustrezala želji gospodinj in ki bi se zavedala svojih dolžnosti do dela. Tudi v moralnem oziru se služkinje mnogo razlikujejo od služkinj. V mesta prihaja mnogo služkinj, ki se obračajo na posredovalnice za službe. Zgodí se tudi, da jim posredovalnice po več tednov ne morejo nuditi službe. In dekleta so ves ta čas prepučene same sebi in alic. Vseled nepoučenosti in gmočne stiske se mnogotere udajajo nepoštenemu in nemoralnemu življenju. V Ljubljani že mnogo let deluje Poselska zveza, ki se pod njenim okriljem zbira služkinje. Tudi Poselska zveza posreduje služkinjam službe, čeprav ni to njen glavni namen. Njen glavni namen je v tem, zbrati pod svoje okrilje vse služkinje, da jih izobražuje za njihov poklic ter jim nudi gmočno in moralno oporo. Pri posredovanju služb se ne ozira na posredovalnico, pač pa na to, da poselna služkinja dobi poštenega gospodarja in da služkinja do gospodarja in gospodar do služkinje vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. Služkinje pod okriljem Poselske zveze med iskanjem službe niso prepučene same sebi, ampak jim Poselska zveza nudi možnost izobrazbe v šivalnih, kuharskih in jezikovnih tečajih, kakor jim tudi oskrbi varno zavetje, dokler ne najdejo službe. Poselska zveza vrši s tem na eni strani veliko socialno, na drugi strani pa tudi strokovno delo, od česar imajo brez dvoma koristiti tudi gospodarji in gospodinj, ki s tem dobijo pošteno in sposobno služkinjo. Kljub temu pa gospodinj v Poselski zvezi navadno vidijo nekako nasprotnico, češ, da se zavzema za služkinje. Seveda se zavzema, če vidi, da se jim godi krivica! Nekatere gospodinj se ne zavedajo, da ima vsak človek in tudi služkinja dolžnost braniti svoje pravice. Vsekakor pa je za gospodinj boljše, če se služkinja zateče k svoji organizaciji, ki na lep način posreduje za mirno in obojestransko zadovoljivo rešitev nastalega spora, kakor pa da bi služkinja po cestah in drugod raznašala storjeno krivico in pri tem stvar še povečala. Prav zato je v interesu gospodinj in gospodarjev samih, da se obračajo za služkinje na Poselsko zvezo, ki ima svojo posredovalnico v palači Delavske zbornice, Miklošičeva c. 22/I., kakor tudi v »Službinjskem domu« v Križevniški ulici št. 2. Za pismena vprašanja od strani gospe ali služkinj, prosimo priložiti znamko za odgovor.

Ne potrebujem reklame, delo govoril
PRALNICA, LIKALNICA IN CISTILNICA OBLEK
Ljubljana, Mestni trg št. 8 (HAMAN)

Kulturni obzornik

Zena v slovenski likovni umetnosti

Med drugimi privlačnimi prireditvami, ki nam jih obetajo na letošnjem jesenskem sejmu v Ljubljani, kakor je na priliko knjižna razstava ali razstava narodnih noš, bo zbudila živahno pozornost vsega občinstva gotovo razstava naših likovnih umetnikov, ki so se topot omejili izključno na ženske like. V slikarstvu in kiparstvu je od nekdaj žena ne le priljubljn ljen in hvaležen motiv, marveč vprav velepomemben snovni element. V vsesplošnem številu likovnih umetnin na svetu zavzema zlasti ženski portret prav močno postavko. Razstava, ki naj nam pokaže — kot prva te vrste sploh — vsaj v glavnih potezih, kako upodabljajo naši slikarji in kiparji ženski lik, nikakor ni kakšna modna domisljica, marveč je naravnost kulturno zgodovinskega pomena. Kajpak zasleduje — kakor velesajmske razstave vobče — tudi druge, nič manj plemenite smotre. Dan današnji, ko se je cepilo slikarstvo od arhitekture in po sili razmer živi nekakšno svoje lastno življenje, navezano na razumevanje in podporo ne samo posameznih močitev, marveč vse večjega števila ljudi, da more sploh reševati vprašanje golega življenja, je mimo krajinstva portret še edini, katerega se pravo večjemu številu ljudi hoče, in ki potemtakem tvori bistven del finančne in slikarskega sveta. S to razstavo hočemo naši likovni umetniki opozoriti zlasti na lepoto in vrednost zares umetniškega ženskega portreta v zasebni lasti, nekoliko spet propagirati zato, da bi zanimanje zanj ne zamrlo, saj je portretna umetnost prav tesno

spojena z življenjem družine in vsakdo rad ohrani vsaj v lepí podobi spomin na ženo, na mater, na hčerko. — Razstave so udeležijo naši najodličnejši umetniki, prišli so se Ferdo Vesel, Rihard Jakopič, Fr. Tratnik, Stern, Kralj, Vavpotič, Jakac, Anica Zupanc, Henrika Santel, Miha Maleš, Nikolaj Pirnat, A. Pavlovec, Olaf Globočnik, M. Pregljeva, Elda Piščančeva, Fr. Gorše, Justin, Košir in drugi. Dosej je pripravljenih 120 umetnin za razstavo. Prireditelj razstave je velesajem, aranžer pa slikar Olaf Globočnik. Jury bodo predvidoma tvorili dr. Izidor Cankar, dr. Karel Dobida, dr. Rajko Ložar, dr. Franc Stel in Janez Zorman. V lično preslikanem paviljonu »Mc bodo razstavljene slike in kipi te velezanimive umetniške prireditve. — Omenimo naj še, da se bodo podeljevale nagrade, pri katerih bo imelo tudi občinstvo svojo besedo in pa — svoj dobiček. Predvidene so namreč sledeče nagrade: Za najboljšo umetniško delo — za najoriginalnejši ženski portret — glasovanje občinstva za umetnino, ki najbolj ugaja na razstavi — žrebanja glasov iz občinstva (ob drugi priliki) za sliko, katero kupi velesajem in jo podari tistemu obiskovalcu razstave, ki mu bo zreb prinesel srečo, da dobi v dar splošno priljubljeno sliko, za katero je bilo odanih največ glasov. — Razstava obeta torej poleg užitka ob gledanju razstavljenih umetnin tudi prav zanimivo konkurenco, katere se morejo udeležiti vsi obiskovalci velesajma. Za kritje stroškov se bo pobirala malenkostna vstopnina po Din 2. — od osebe. — Že danes opozarjamo na to prireditve, ki je v kulturno zgodovinskem pogledu prva te vrste pri nas in tudi v vsakem drugem pogledu polna privlačnosti.

★

Nov način ocenjevanja mladinskih knjig. »Najtežja hiba naše mladinske produkcije z ozirom na

leča, brez kaset, format 6,5:9 na plošče, vreden 1650 Din in aparat »Rodenstock Lumofor forte«, kamera 6,5:9 na plošče, brez kaset s »Trinate 1:2,9 Cpr, vreden 2025 Din. Trdka je torej oškodovana za okoli 5000 Din. Policija poizveduje za predznim vlomilem.

© **Vlom na Resljevi cesti.** Najbolj priljubljena prilika za vlome so vlomilec stanovanj, katerih lastniki so odpotovali in stanovanje pustili samo. Zavarovalni zastopnik Franc Kogej ima na Resljevi cesti 26. stanovanje, ki je pristopno neposredno iz veže. Kogej je odšel po opravkih na deželo, njegovo odsotnost pa je izrabil neznan vlomilec, ki je včeraj, nekako med 10 in 1 dopoldne vdrl v stanovanje. Vlomilec je odprl stanovanje s ponarejenim ključem in še previdno zastrl okno, da ga ne bi opazili z dvorišča. Vlom je ob 11 zapazila Kogejeva gospodinja, ga. Ravnekarjeva, ki je hotela odgrniti zastrito okno, pa je opazila, da so bila vrata odklenjena. Kakor je mogla gospodinja ugotoviti, je vlomilec odnesel dva para čevljev, prebrskal pa je tudi šest predalov. Kaj je iz njih vlomilec odnesel, gospodinja

ne more ugotoviti, ker ji ni znano, kaj je imel Kogej v njih. Gotovo pa je, da vlomilec ni odšel praznih rok. Kogej se vrne s svojega potovanja šele te dni in bo mogel šele on ugotoviti, kaj mu je prav za prav izginilo. Za slučaj se je zanimala tudi policija, ki je posnela nekaj prstnih odtisov. Zanimivo je, da so se okoli 12 zopet pojavili neki sumljivi ljudje in trkali na vrata Kogejevga stanovanja, pa se jim vrat ni posrečilo več odpreti, ker je gospodinja medtem že vložila v ključavnico patentne zapiralne vložke.

© **Dve nesreči v Ljubljani.** Hudo se je pri otroški igri ponesrečila 2 letna Majdica Kosakova, hčerka prodajalke iz Zeljarske ulice 4. Padla je tako nesrečno, da si je zlomila desno ramo. Nesrečnega otročka so prinesli v bolnišnico. — Tja so pripeljali tudi 20 letnega Osmana Alibegića, delavca iz Cazinskega okr. v Bosni. Na neki stavbi je padel tako nesrečno, da je dobil resne poškodbe na glavi.

© **Nočno službo imajo lekarni:** mr. Bahovec, Kongresni trg 12; mr. Ustar, Sv. Petra c. 78 in mr. Hočevar, Celovška c. 34.

Prošnja za pomoč pogorelcem v Stavči vasi

V nedeljo, dne 31. julija zvečer je izbruhnil požar v Stavči vasi, občina Dvor v novomeškem okraju. Strašni plamen je uničil devetim gospodarjem skupno 29 poslopij. Ker že dolgo ni bilo dežja in so imeli ljudje doma veliko množino mrve, detelje, žita in drugih pridelkov, se je ogenj širil z bliskovito naglico. Pogorelci so rešili le sebe, otroke in živino. Zgorela je perutnina in nekaj prašičev. Ogenj je upepelil ljudem tudi vso obleko, vso bišno opravo, posteljnino, vso kuhinjsko posodo, skratka vse, razen tega, kar so imeli na sebi. Zgorela je tudi vsa zaloga živeža za ljudi in živali. Otroke so budili iz spanja in napol gole rešili iz gorečih hiš. Večina pogorelev je tudi bosih, kajti zgorela je vsa obutev. Skoda je ocenjena na 570.000 Din, za obnovo bo potrebna trikatna ta vsota. Vsi pogorelci so bili zavarovani skupno za 80.000 Din. Pomoč je vsem nujno potrebna. Za prvo silo rabijo ljudje nujno raznega živeža, zabele, vsakovrstne obleke za odrasle in otroke, obutev in denarja. V imenu ubogih pogorelev se obrača županstvo občine Dvor do vseh plemenitih src s prošnjo, za nujno in hitro podporo. Sprejemmo z največjo hvaležnostjo prav vsak dar bodisi v denarju ali blagu. Vse darove sprejema županstvo občine Dvor pri Žužemberku.

O požaru v Stavči vasi

K poročilu o požaru v Stavči vasi, ki je bilo natiskano v »Slovenec« dne 3. avg. 1932, nam pošilja načelnik gasilcev iz Žužemberka daljše poročilo, iz katerega posnetmamo:

Žužemberk, 4. avg. 1932.

Da ne bi trpelo na časti in ugledu gasilno društvo v Žužemberku, ki je bilo prvo na kraju nesreče ter gasilo z neutrudljivo in nepopisno vztrajnostjo požar nepretrgoma od nedelje zvečer do torka, ugotavljamo sledeče: Ko je društvo v Žužemberku zaznalo za požar, je v 2 minutah že odhitelo s svojo motorko k požaru z namenom, da postavi motorko takoj h Krki. Ko je pridirjalo v vas, so že vlačeni zagrabili konje in pategnili voz in orodje k bližnjemu vodnjaku in trdili, da je poln vode. Gasilci so vašanom-domočinom verjeli, razgledali cevi, da bi v prvi sili tako najhitreje obvarovali Travnikov skedenj, ki se je ob njihovem prihodu ravno vnel, ter bližnja, a slamo krita poslopja. Brizgalna, ki je bila že dopoldne preizkušena in povsem v redu, je takoj delovala. Pokazalo pa se je, da so bili gasilci od vašanov zapeljani, ker je bil vodnjak popolnoma prazen. Tako je bilo tudi z drugim vodnjakom. Predhodna kontrola o množini vode v teh vodnjakih v naglici in v temi gasilec ni bila mogoča. Zato so takoj postavili Žužemberčani svojo motorko h Krki, ki je pa od požara 300 metrov oddaljena. Da ni mogla dati na tako razdaljo motorka v trenutku vode, je jasno. Oni, ki vedo, kaj se pravi v temi, po skalah in po neznanem terenu napeljavali nad 300 metrov cevi, bodo razumeli težaven položaj žužemberških gasilcev. A kljub vsem oviram je njihova motorka dala vodo, predno je začela njihova ročna brizgalna in predno so prišli Smihelci. S tem, da je dajala nato vodo po dveh cevih, je obvarovala sosedna, deloma lesena in s slamo krita poslopja ter tako ogenj lokalizirala. Ta njihova motorka je potem vztrajno delovala z malim presledkom do osmih zjutraj, gasila je požar ter dajala vodo tudi drugim malim brizgalnam, ki so bile navezane le na vodnjake. Svoje delo je nadaljevala še v ponedeljek do enih ponoči, ko je gasila še zadnje ognjene zubiše in tleče kupe slame, sena in listja, ki so se ponovno vneli in grozili še ostalim poslopijem. Končno je napnila vašanom še nekaj vodnjakov, da ne bi ostala vsa brez vode. Da je žužemberška motorka delovala z ne-

popisno vztrajnostjo in nad vse pričakovanje, pričajo dejstva, da je porabila pri tem požaru, ki je bil zanj prvi ognjeni krst, nad 70 litrov bencina!

Druga društva, ki so prišla za Žužemberčani na kraj nesreče, so imela seveda lažje stališče, ker je bil požar že deloma lokaliziran in se je pro razburjenje že poleglo. Dobili so tudi točne informacije glede vode in ostalega dela od Žužemberčanov, česar pa oni ob svojem prihodu niso dobili. Razmeroma lažje stališče so imele tudi mala smihelska brizgalna in ostale ročne, ker so črpale vodo iz vodnjakov, oddaljenih nekaj metrov od ognja.

Nadalje ugotavljamo, da se po prihodu gasilcev ni vžgalo nobeno poslopje več, zgorela pa so le tista poslopja, ki so jih plameni objeli pred njihovim prihodom. Gasilnim društvom, zlasti onim, ki so postavili svoje motorko h Krki, se je zahvaliti, da ni zgorela cerkev in ostali del vasi, kjer so poslopja strnjena in po večini krita le k slamo.

Skoda, ki je nastala ubogim pogorelcem, je nepopisna. Saj je zgorelo 32 poslopij, če všteto svinjake, kašče i. dr. Zgorelo je vse orodje, vozovi, slamoreznice, pohištvo, obleka, žito, vsa živalska krma in mnogo, mnogo drugega. Požar se je tako naglo razširil, da so starši komaj rešili otroke v samih spodnjih oblekah, ki so ravno legli k počitku.

Zato je cenitev v znesku 600.000 Din vsekakor premalenkostna. Reveži bodo rabili neprimerno več, če bodo hoteli vsaj nekoliko popraviti to, kar so plameni v nekaj urah uničili. In kje bodo tako bajno vsoto dobili v teh težkih, strašnih časih, ko so oni in vsa dolina v samih dolgovih! — Apeli-ramo zato na vsa dobra in čuteča srca širom slovenske zemlje, da si reducirajo svoje izdatke, da si odtargajo vsaj nekaj od svojih ust ter pošljejo tem revežem v Stavči vasi.

Ob tej priliki ne moremo zadosti povdariti potrebe gasilnih društev in njihove dobre in zadostne opreme. Ravno ob požaru v Stavči vasi se je izrazil neki gospod, da sta se žužemberška in smihelska motorka splačali že ob tem požaru, kljub temu, da sta stali skupaj s pritisklinami nad 140.000 Din. Zato bi bilo prav, ko bi naša javnost s prijaznejšimi pogledi gledala na gasilna društva, ki delujejo le v korist bližnjega. Ne smatramo gasilca, ki pride za društvo prosit prostovoljnih prispevkov, za nadležnega, pač pa mu darujmo po svojih močeh, saj je to v prid nam in našemu premoženju!

Naznanila

Cebelarska podružnica »Mursko polje« s sedežem v Križevcih, okraj Ljutomer, opozarja vse uvoznike čebel v ajdovo pašo na odkoz z dne 8. julija 1932, št. III—3889—6 kr. banske uprave dravske banovine v Ljubljani, razglašen v listu »Slov. Cebelar« št. 8, 1932, da bo v smislu tega odloka strogo nastopala. Uvoznike naprošamo, da pravočasno javijo število panjev in nameravani prostor, kje jih mislijo postaviti.

Cerkveni vestnik

Drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta v Lichtenhurnovem zavodu v Ljubljani. K prvemu tečaju duhovnih vaj za dekleta se jih je prijavilo toliko, da so že vsi prostori oddani. Ker se pa še vedno oglašajo nove prošilke, bo v tem mesecu še drugi tečaj zaprtih duhovnih vaj za dekleta, in sicer od 25. t. m. zvečer do 29. t. m. zjutraj. Vodili jih bodo preč. g. misijonarji sv. Vincencija Pavelskega. Oskrbnina (hrana, stanovanje) znaša za vse tri dni 100 Din. Prijave — ustne in pismene — sprejema vodstvo Lichtenhurnovega zavoda v Ljubljani, Ambrožev trg. Prijaviti se je treba kmalu.

Marijina kongregacija gospodov in mož ima jutri ob pol 7 v cerkvi sv. Jožeta (ne v kapeli) pri stranskem oltarju skupno sv. mašo in ob 6.45 pa pri glavnem oltarju skupno sv. obhajilo. Vljudno vabljeni vsi!

Trbovlje

Neprijetno nastopanje. Neka Trboveljčanka se je hotela z vlakom peljati k svojemu možu na Hrvaško. Na kolodvoru pa so jo ustavili orožniki in morala je z njimi na orožniški postaji. Tam se je dogladno, da jo je dal aretirati trgovec, kateremu je ostala nekaj na dolgu. Na orožniški postaji so se a tja poklicanim trgovcem poravnali, da je lahko s prihodnjim vlakom odpotovala. Res je težko trgovcem shajati z dolžniki, še bolj nerodno pa je aretiranim, o katerih potem ljudje sodijo najslabše.

Praznovanje v avgustu. Kakor je razglašeno pri rudniku, so bo v tem mesecu praznovalo vsega skupaj 15 dni, delalo pa 16 dni. Torej še nobenega bi-stvenega zboljanja.

Nameste venca na grob pokojnemu g. Alojzu Zupanu, delovodju pri TPD, je darovala obitelj Gučekova 100 Din za podporni sklad trgoveljskih gasilcev. Najlepša hvala!

Slovenske gorice

Sv. Anton. Gasilci so imeli pred tednom dni gasilno vajo. Ni minilo nekaj ur in že je v tamošnji bližini iz nepojasnjenega vzroka v resnici izbruhnil požar, ki so ga z vnelim gašenjem omejili, da se ni razširil. Čast vrlim gasilec! — V Cogetineh se je pri mlatvi pšenice hudo poškodoval na roki Franc Klajnshek.

Jaremina. Tudi v naši fari dobite »Slovenec« v razprodaji pred cerkvijo po Din 2 številka. List vsebuje obilo zanimivega gradiva iz domovine in tujine. Segajte po njem!

Dnevna kronika

Gasilska slavnost v Slovenjgradcu

Pokrajinski zlet Jugoslovanske gasilske zveze in proslava 60 letnice prostov. gasilnega društva v Slovenjgradcu.

Slovenjgradec, 2. avgusta.

V nedeljo, 14. t. m. proslavi slovenjgraško Prostovoljno gasilno društvo svoj 60 letni ali biserni jubilej, ki je združen z blagoslovitvijo nove prenosne motorne brizgalne in društvene zastave ter s pokrajinskim zletom Jugosl. gasilske zveze.

Društvena zgodovina sega prav v leto 1867. takratni ustanovitelj gg. Kaligarič, Günther, Bouvier Franc in Bouvier Adolf so čutili potrebo po ustanovitvi gasilnega društva, vendar pa je društvo pričelo delovati šele leta 1872. Takoj po prevratu je društvo prešlo v slovenske roke, vpeljan je bil slovenski poveljavni jezik.

V Slovenjgradcu in okolici so bili številni požari. Najhujši je bil dne 10. maja 1903. leta v Slovenjgradcu, ki je uničil 88 objektov v Cerkveni in Glavni ulici. Številnim gasilem ter vojaštvu iz Celja in Maribora se je skoraj po dvodnevnem naporu posrečilo pogasiti požar, ki ga je baje povzročila zlobna roka požigalčeva. — Pri vseh požarih je delovalo društvo z uspehom ne le pri odvratanju divjega ognjenega elementa, temveč v mnogih slučajih reševalo tudi ogrožena človeška bitja. Pa ne samo pri požarih, nego tudi pri ostalih elementarnih nevarnostih kakor povodnih itd. je društvo nešteto krat nastopilo. Omeniti moramo da je društvo v začetku marca meseca 1930 odbrzelo na pomoč v Labudsko dolino v Avstriji, kjer je gorelo več objektov in uspešno gasilo, zakar jim je bilo tamšanje prebivalstvo zelo hvaležno.

Društveni načelnik v tem času so bili sledeči: Kaligarič od leta 1872 do 1873, dr. Tomšek Ivan od 1873 do 1890, Unger Avgust od 1890 do 1921, Druškovič Josip od 1921 do 1923, Cajnko Franjo od 1923 do konca leta 1931, od tega časa

dalje pa načeljuje društvu župni načelnik in šolski upravitelj G. Kopač Leopold.

Dne 2. julija 1922 je praznovalo društvo 50 letnico. Ker je imelo društvo tedaj le eno četverkolno in eno dvokolno brizgalno na ročnat pogon v dobrem stanju ter so bile pri požarih vedno težko glede konjske vprege za brizgalne, si je društvo za svojo 55 letnico nabavilo že rabljen avtomobil in ga preuredilo v brizgalno. Ta brizgalna pa je imela poleg drugih tudi ta nedostatek, da je bila pretežka za bregovite in težje dostopne kraje. Ker so bili tedaj v obratu že razni prenosni motorni agregati, smo si leta 1929 nabavili se priklonno motoriko. Sedanji društveni odbor je soglasno sklenil, naročiti za svojo 60 letnico novo prenosno motoriko ter primerno popraviti gasilski dom. In da bo proslava še lepša, je naročil se zastavo kot simbol društva.

Ko ima društvo svoj avto, dve motoriki, eno Metzovo ročno brizgalno, eno mehanično raztezalno lesto, voz za moštvo, cevni voz in druge predmete, ki so pri gašenju in povodnih potrebni, je zadostno opremljeno. — V kolikor so dopuščale finančne razmere, se je društvo udeleževalo vseh večjih prireditvev in slavnosti v naši banovini. — Celokupno članstvo pa je zavarovano pri samopomoči JGZ, ki izplača ob smrti člana njegovim svojem okrog 3000 Din. Ker pa se dogajajo bodisi pri požarih ali gasilskih vajah večkrat nesreče, je društvo zavarovalo člane tudi za take slučaje pri zavarovalnici Rosija-Posier v Ljubljani. Vse te prispevke plačuje društvo za vse člane iz svoje blaginje.

Prireditve se udeležijo tudi »Zemska hasiška« jednota za Slovaško po svojem načelniku in tajniku. Posebni vlak iz Celja do Slovenjgradca in nazaj je dovoljen.

prej za vse potrebne informacije obrnejo ustno ali pisno na direkcijsko Tehniške srednje šole v Ljubljani.

— Izlet na Gorjance. Radi nepredvidenih zaprek prestavljamo izlet na ugodnejši čas. — Društvo »Krkac« in EOJUJ.

DAJ slado DAM led.

— Belgrajčani in Vojvodinci na Bled in v Bohinj. Iz Belgrada smo prejeli obvestilo, da bo v soboto zvečer posebni Putnikov vlah odpeljal 680 izletnikov iz Belgrada in Vojvodine na Bled in v Bohinj. Izletniki se bodo na Gorenjskem mudili dva dni.

— Natečaj. Inženjska podčastniška šola v Mariboru bo sprejela letos 60 gojencev. Kandidati morajo biti naši državljani, ter ne smejo biti mlajši od 17 in ne starejši od 21 let. Prošnje se morajo poslati najkasneje do 15. septembra t. l. poveljstvu gornje šole. Ostali pogoji za sprejem v šolo in katere priloge morajo kandidati priložiti prošnjam, je razvidno iz službenega vojnega lista št. 26 od letos, ki je interesentom na vpogled pri pristojnih vojnih okrožjih in na vseh orožniških postajah. — Nesreče na deželi. Triletno Metko Kovičev, dninarjevo hčerko, Zaborštom pri Brezovici, je vozil njen brat Ivan v otroškem vozičku. Voziček pa se je prevrnil in Metka si je pri padcu zlomila levo nogo. — V Domžalah belijo sedaj šole. Že v ponedeljek pa je padel z zidarskega odra 19 letni zidar Franc Ogrine iz Domžal. Dobil je notranje poškodbe, v bolnišnico pa je prišel leše večer, ker se je njegovo stanje znatno poslabšalo. — V Trzinu je neki avto podrl večerj popoldne 25 letnega Stanka Kunstlja, brivca iz Trčiča. Kunstelj je dobil resne poškodbe na glavi. — Vsi ti ponesrečenci se zdravijo v ljubljanski bolnišnici.

— Pri hripi, bronhitis, vnetju mandljev, pljučnem kataru, zaslezenju v nosu, sapniku in grlu, obolenju ušes in oči skrbite za to, da se želodec in črevo večkrat temeljito izčisti z naravno »Franz-Josef« grenčico. Sloviti strokovnjaki v zdravilstvu potrjujejo, da zelo dobro de »Franz-Josef« voda trpečemu človeštvu pri rdečici in drugih mrzličnih nalezljivih boleznih. »Franz-Josef« grenčica se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— Hudo ponesrečen progovni delavec. Z večeršnjim opoldanskim gorenjskim vlakom so pripeljali v Ljubljano 50-letnega Francea Pečnika, progovnega delavca iz Skofje Loke. Ta je večerj pomagal na progi pri prevajanju železniških pragov na malih vagončkih. Eden takih vagončkov pa je stisnil Pečnika okoli pasu, tako, da je delavec obležal z nevarnimi notranjimi poškodbami. Tudi je Pečnik močno bljuval. Na kolodvoru je Pečnika prevzel reševalni avto, ki je ranjenca prepeljal v bolnišnico. Pečnikovo stanje je zelo nevarno.

— Knjiga o lepem vedenju, spisal Urbanus. Tretja zelo pomnožena in izpolnjena izdaja. Ljubljana 1932, 388 strani. Založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani. Elegantly vezana 64. broš. 50 Din. Od prejšnjih izdaj se nova razlikuje predvsem v tem, da uvodoma ne prikaže onih navodil lepega vedenja, ki pomenijo najelementarnejša načela omike in olike, katera so danes po delu cerkve, šole in prosvetnih društev ter naravnega kulturnega napredka prešla že v meso in kri. Nova izdaja je prilagojena do podrobnosti novim razmeram našega duhovnega in materialnega življenja. Posveča veliko skrb obveznostim, ki jih ima današnji meščanski človek do nove družbe; novo je pravilo pismenega občejanja. O knjigi govorimo še obširneje.

— Sree, živce, ledvice zdravi Slatina-Radenci.

— Kakor zahteva moda današnjega dne lepo linijo telesa, tako se zahteva tudi lepo obliko bubi glavice, ki celo pojavo harmonično izpopolni. Ta toliko zaželjen cilj doseže moderna dama z največjo lahkoto potom rednega negovanja las s Pixavonom. Sijajna pena tega tako prijetno dišečega mila za umivanje las stori lasje prožne in omogoča tako nedosegljivo polnost najslajnejših frizur.

— Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru se odpre z novim šolskim letom. Namenjen je predvsem sinovom učiteljstva in njegovega sorodstva. V kolikor pa dopušča prostor, se sprejemajo tudi drugi dijaki. Pišite po prospekte na naslov: Penzionat Učiteljskega doma v Mariboru, Kosarjeva 41.

— »Franz-Josef« grenčica odstranjuje želodčne bolečine, telesno zaprtje in lenivost črev.

Maribor

Someščani!

V času od 6. do 15. avgusta se bo vršil v našem mestu »Mariborski teden«, ki ga organizira poseben prireditveni odbor mariborskih gospodarskih, kulturnih in nacionalnih organizacij pod pokroviteljstvom mestne občine. Namen prireditve je podčrtati gospodarski, kulturni in nacionalni pomen našega mesta in njegovega zaledja. Pokazati hočemo našo gospodarsko in kulturno življenje, lepote našega mesta in njegovega zaledja. — Maribor je po svoji legi in svojem milem podnebnju poklican postati važna tujska prometna točka v naši državi.

Zelimo, da bi se tudi po letošnjem »Mariborskem tednu« dvigalo a periodičnimi razstavami in javnimi prireditvami zanimanje za našo industrijsko in obrtniško delavnost, za naše agrarne produkte, za kulturno življenje in prirodne lepote našega mesta in dežele.

Dobiček prireditve je namenjen nadaljevanju že lani srečno započete pomožne akcije.

Vabimo vas, drage someščane in vse naše gospodarske, kulturne in nacionalne organizacije, da sodelujete pri teh prireditvah, da tako skupno dosežemo namen »Mariborskega tedna«.

Častni prireditveni odbor.

□ Mariborski teden. Prireditveni odbor Mariborskega tedna tem potom vladno naznanja, da bodo za časa prireditvev in koncertov v parku ceste okoli parka zaprte. Občinstvo naj si nabavi vstopnice pri oficijelnih vhodih, ker bo dohod le na teh krajih dovoljen. Vstopnina za navadni koncert znaša 2 Din za osebo, za velike koncerte in koncerte z drugimi sporedi 5 Din, oziroma 3 Din za otroke, dijake in vojake. Pisarna ima v zalogi tudi skupne vstopnice k istim prireditvam za ceno 20 Din.

□ Smrtna kosa. Na Frankopanski cesti je umrla hišna posestnica gospa Marija Lakner. Blaga pokojnica je dosegla izredno visoko starost 81 let. Pogreb se vrši danes popoldne ob 5 iz hiše žalosti na Frankopanski cesti 49 na magdalensko pokopališče na Pobrežju. — V splošni bolnišnici je ugrabila smrt 26 letno zasebnico Olgo Štiblerjevo. Pogreb bo danes popoldne ob pol 4 iz mrtvašnice mestnega pokopališča. Svetila blagima pokojnicama večna luč, žalujčim naše sožalje.

□ Vpisovanje v trgovsko akademijo. V prvi razred mariborske trgovske akademije so sprejemajo učenci, ki so dovršili štiri razrede srednje ali meščanske šole. Vpisovanje se vrši v dneh 1, 2. in 3. septembra od 8—11. Pri vpisovanju se plača vpisnina. Poleg izpričevala mora prinesiti vsak učenec k vpisovanju potrdilo pristojnega davčnega urada o višini neposrednega davka, katerega plačujejo roditelji. Od neposrednega davka se namreč zaračuna višina solnine, ki znaša letno od 125 do 600 Din. Solnine so oproščeni le učenci, katerih roditelji plačujejo manj kot 300 Din neposrednega davka. Reden pouk se prične na zavodu dne 5. septembra ob 8 jutraj. Ponavljalni izpiti se vrše od 29. avgusta do 1. septembra. Za ponavljalni izpit je treba vložiti do 28. avgusta s 5 Din kolekovano prošnjo.

□ Ob nogo pri padcu. V Crešnjevem se je ponesrečila 24 letna Pavla Soršak. Zlomila si je pri padcu desno nogo nad kolonom ter so jo prepeljali v mariborsko bolnišnico.

□ Nič rib. Včerajšnji petek smo ostali v Mariboru brez rib. Dovož na mariborski trg je izostal zaradi viharja na Jadranu.

□ Nočno lekarniško službo opravlja od 7. do 13. avgusta lekarna »Pri Mariji pomagaj« (mag. ph. Kénig) na Aleksandrovi cesti.

□ 100.000 Din ali peklenški stroji. Pred dnevi je dobil neki industrijalec v Ljutomeru grozilo pismo. V pismu ga je neznan pisec pozival, da naj ob določenem času prinese v Ptuj 100.000 Din, ker mu bodo drugače razbili s peklenjskimi stroji vse. Trgovca pa je pismo izročil orožnikom in na podlagi pisave so nekoga aretirali v Ptuj. Včeraj so ga spravili na mariborsko policijo, da mu tu še točneje izprašajo vest. Taji vse od kraja, kljub temu pa so ga izročili sodišču.

□ Licitacija za carinske stanovanjske hiše. Banska uprava je razpisala drugo pismeno ponudbeno licitacijo za oddajo gradbenih del pri stanovanjskih hišah carinikov v Mariboru. Licitacija se vrši v sredo dne 10. avgusta pri tehničnem oddelku banske uprave v Ljubljani.

□ Toča v obmejnih krajih. V sredo je obiskala strašna toča obmejne fare Sv. Križ nad Mariborom, Sv. Jurij ob Pesnici in Zgornjo Sv. Kungoto. Najhujše je bila prizadeta župnija Sv. Križa. Toča je bila robata in mestoma debela kot oreh. Napravila je naravnost ogromno škodo v sadonosiških, ki so se letos kar šibili od preobilice sadja in v vinogradih. Tudi preko meje na avstrijski strani je toča hudo divjala. Ljudje so hudo prizadeti, ker so tvorili letos sadonosniki njihov edini up.

□ Velik požar na Pohorju. V četrtek v noči se je osvetlilo nebo nad srednjim Pohorjem. Na Rdečem bregu pri Sv. Lovrenču na Pohorju je gorelo imetje posestnika Maričina, pekovskega mojstra iz Sv. Lovrenca. Požar je uničil vse, kar je bilo gorljivega, preden so zamogli prihiteli ljudje na pomoč. Škoda je zelo znatna, pokrita pa je z zavarovalnino. Vzrok požara je še neznan.

□ Prijavite se pravočasno za stanovanje. Že sedaj se je prijavilo mnogo skupin in posameznikov za prenočišča tekoma Mariborskega tedna. Da bo pa mogoče pravočasno oskrbeti zadostno število stanovanj za vse zunanje udeležence, prosijo prireditveni odbor, da se mu vsi oni, ki žele prenočišča, pravočasno prijavijo, vsaj po možnosti tri dni pred prihodom. Le na ta način bo možno oskrbeti stanovanje z vso sigurnostjo vsem udeležencem.

□ Skupščina magistratnih nastavljenec slovenskih mest se vrši v Mariboru v dneh 13. 14. in 15. avgusta. Udeleženci skupščine bodo prisostvovali raznim prireditvam Mariborskega tedna ter bodo napravili izlet na Pohorje.

□ Na stavbišču bodoče pošte carinarne se je vršil večerj dopolne lokalni komisijski ogled. V komisiji je bila zastopana mestna občina in mestni gradbeni urad, dalje zastopnik banske uprave ter zastopniki pošte, carinarne in železnice.

□ Kramarji in lastniki prodajnih šotorov, ki bodo hoteli prodajati v Mariboru svoje blago v dnevih Mariborskega tedna, si morajo dobiti zato posebna dovolila od prireditvenega odbora. Brez dovolila je vsaka prodaja nedopustna.

□ Živahno tekmovanje v urejanju izložbenih oken je postalo zadnje dni zelo živahno. Skoraj vse izložbe v prometnih ulicah se na novo urejajo. Nekaterim lastnikom trgovin so se preureditve posrečile zelo okusno in lepo.

Kranj

Izlet kranjske gasilske župe. V nedeljo, 7. avgusta priredi tukajšnja gasilska župa svoj prvi izlet v Strazice, kjer proslavlja tamojšnje gasilno in reševalno društvo 30 letnico obstoja. — Vrsta plezalec kranjskega gasilnega društva bo izvajala kratko vajo z mehanično lesto. Na župnem izletu bodo slovesno izročena odklopanja zaslužnim gasilem, ki delujejo že po 25 let pri društvu.

Naravno plave lase in
svilnar blesk las
s Pixavon-Shampooom
in kamilicami.

Celje

□ Društvo Soča priredi drevi ob 20 na vrtu in v vseh prostorih Skalne kleti družabni večer s peštrim sporedom v prijetnem, večernem hladu pod milim nebom. Ker je čisti preostanek namenjen v dobrodelne namene, so najljubšeje vabljeni vsi Celjani in okoličani, da se udeležijo v prav obilnem številu, posebno ker je vstopnina tako nizka (samo 3 Din za osebo).

□ Prvi javni nastop SK Jugoslavije. V nedeljo se vrši ob 10 na igrišču SK Celja na Glaziji prvi javni nastop pred kratkim ustanovljenega SK Jugoslavije. Klub je povabil za svojega prvega nasprotnika SK Soštanj iz Soštanj na prijateljsko nogometno tekmo.

□ Izguba denarja. V četrtek ob 10 je izgubila neka gospodična v mestu od drogerije Sanitas do urarja Bombeka ručavo, usnjato denarnico s 400 D. Najditelj se prosi, da odda denarnico z denarjem pri predstojstvu mestne policije.

□ Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrl večerj 25 letni Desil Dušan, kaplar 39. pešpolka, doma iz Mladihonine, občina Blatnica, vrbaska banovina. Naj v miru počiva!

Ptuj

Ptujski sejmi. Živinski sejem 2. avgusta je bil srednje obiskan. Prignanih je bilo 153 krav, 70 telic, 65 ovac, 123 volov, 27 bikov, 92 konj, skupaj 590 glav. Radi velike suše na Dravskem polju pa so cene živini še nadalje padle: krave 1 do 2,50, telice 2 do 3,50, voli 2 do 3, bikli 2 do 2,75 za kg žive teže, ovce 70—80 Din komad, konji 200—2700 Din. — Na svinjski sejem 3. avgusta, ki je bil razmerno slabo obiskan, je bilo prignanih 94 svinj, prodanih pa 32 in sicer so bile cene 5—7 Din za kg žive teže.

Šmarje-Sap

V nedeljo 7. t. m. vprizore v Šmarju višnjegorski študentje igro »Vest«. Pridite, da vidite strahotne posledice svetovne vojne: razdejano nemško družino, ki so ji Francozi ubili edinega sina. Na drugi strani pa boste videli ves obup nesrečnega Francoza, ki je nehotel ustreliti onega Nemca. Vest ga prižene v Nemčijo k staremu umorjenega, da bi jim razkril svoj zločin in sprejel od njih kazen. Toda ti ga sprejmo kot prijatelja in on ne more izdati namena svojega prihodja. Samo umorjenčeva zaročenka ga spozna, ko se nekdo zagovori, kdo je. Fant hoče pobegniti, ona mu pa vse odpusti in z besedami: »Marcel, vzeli ste jim sina, vrnite jim sina. To bodi vaša pokora« ga zadrži, da ostane za vedno pri hiši. »Za vedno bom ostal v vaši domovini, kakor je vaš sin za vedno v moji.« Malokatero oko bo ostalo suho pri teh prizorih. Kjerkoli so jo igrali, povsod so ljudje zatrjevali, da kaj takega še niso videli. Torej Šmarci in okoličani, v nedeljo ob 3 v dvorano Prosvetnega društva! Vabljeni vsi!

Ježica

30-letnica gasilskega društva na Ježici V nedeljo bo naše gasilsko društvo obhajalo 30-letnico svoje ustanovitve. Dopoldne bo v župni cerkvi sv. maša za pokojne gasilce in vse dobrotnike gasilnega društva, popoldne pa bo na Aleševem vrtu društvena zabava, in sicer brez plesa.

Javna razsvetljava. Kakor takrat ko je bil še dan najdaljši, užijajo javno razsvetljavo še danes šele ob 9 zvečer in ugašajo ob 4 jutraj. Ob tem času pa je zlasti zvečer že popolna tema. Naj se to popravi!

To je pametno! Predzadnji nedeljo se je vršil sestanek članov Strojne zadruge na Ježici, na katerem se je razpravljalo, ali naj zadruza za pokritje stroškov, ki jih ima z graditvijo združnega doma, priredi veselico ali pa naj se najde kak drug način kritja. Načelstvo je predlagalo, naj veselice ne bo, pač pa naj vsak član zadruge žrtvuje po 100 Din za delež vrh gradbenih stroškov. Ta znesek se lahko plača tudi v obrokih. Predlog načelstva je bil z večino glasov sprejet. Sklep lepo priča o visoki zadruzi zavesti članstva in zasluži, da plemenito gesto zadružnega članstva podpro tudi drugi občani, ki so deležni ugodnosti Strojne zadruge. Pokažimo, da smo jim enakovredni! Ob tej priliki pa želimo, da bi tudi druga društva čim prej sprejela kaj podobnega!

Rja na krompirju. Naš posavski krompir daleč okrog čišlajo za zelo zdrav. Letos pa ga je v prav hudi meri napadla rja, zlasti nekatere njive v produ so hudo prizadete. Bo že treba pravi čas poskrbeti, da se ta nevarna krompirjeva bolezen prihodnje leto preveč ne razpase.

Nazeli smo letos mnogo manj kakor lanske leto. Zima — huda in dolga — se zelo pozna. Zlasti slame bo mnogo manj kakor lanskega leta.

Jesenice

Zakup jeseniške kolodvorske restavracije. V torek 23. avgusta se bo vnovič vršila licitacija pri ravnanstvu državnih železnic v Ljubljani, kjer bo oddana v zakup kolodvorska restavracija na Jesenicah. Tudi tu bo najbrž varok gospodarska kriza, da ni prišlo že prvič do zaključka. Dvomljivo je, ali bo pri drugi licitaciji kaj več uspeha.

Monumentalna zgradba jeseniške carinarne je toliko ko dograjena. Vsakdo obhaja do velikane poslopje, ki je bilo v tako kratkem času dovršeno. V poslopju bodo tudi stanovanja za carinske uradnike. Tako bo izpraznjenih na Jesenicah in na Savi na mah večje število stanovanj. Kdaj bo carinarica oddana svojem namenu, še ni znano.

V smihel pri Novem mestu so odpeljale 8. seatre deklice otroškega zavetišča v Kerkovem domu, kjer ostanejo 14 dni na počitnicah.

BOJ ZA GRANCHACO

Mobilizacija v Paragvaju. Vojna nevarnost med Bolivijo in Paragvajem se še ni poglobila. Na sliki vidimo paragvajske vojske korakati po ulicah glavnega mesta Asuncion.

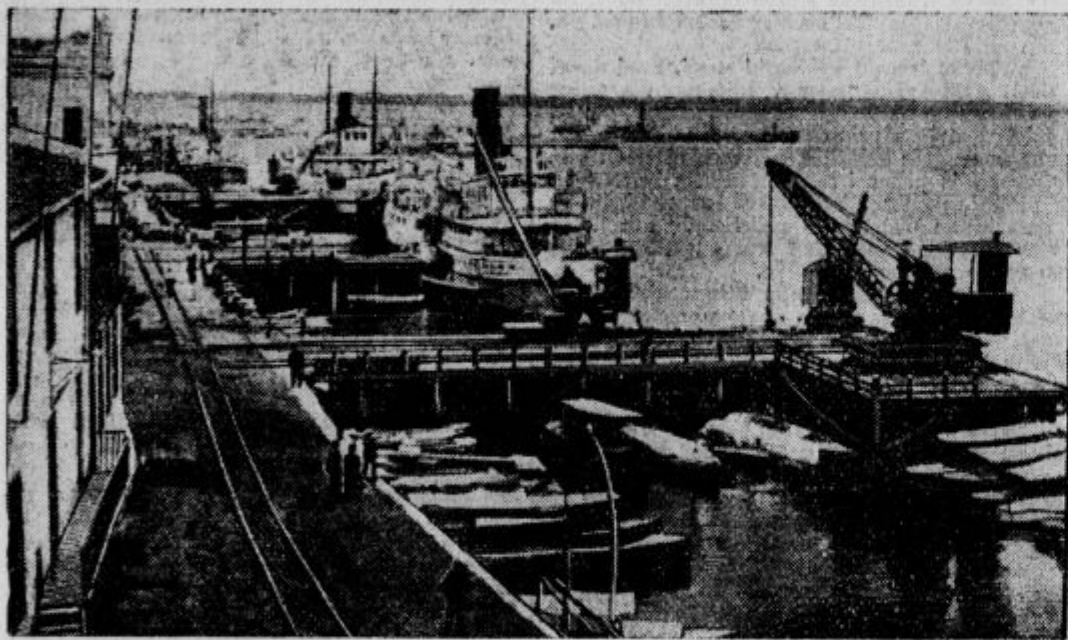
Po zadnjih vestih iz južne Amerike se ni govorilo, če se bo spor med državo Bolivijo in Paragvajem, ki je nastal radi planote Granchaco, poravnal na mirnem način. Sedaj mobilizirata obe državi svoje čete, da si število redne vojske v obeh zelo majhno. V Boliviji služi letno 8000 redne vojske, v Paragvaju pa 3000 mož. Vendar je gotovo, da kljub malenkostni redni vojski, lahko nastane prav resna in huda vojna.

Planota Granchaco je sicer malo preiskana, vendar služi v vseh državah, ki mejijo na to planoto, da skriva Granchaco v svojih pragozdovih ogromne naravne zaklade. Skoraj popolnoma nepreiskano je obrežje od gornjem teku reke Pilcomayo. V teh pragozdovih žive le indijanski rodovi v največji skromnosti. Selijo se skozi gozdove kakor nomadi, lov in ribolov jih živita. S civilizacijo pridejo v doliko le takrat, kadar naprosijo veleposestniki indijanske glavice, naj jim odstopijo podložnike z ženami in otroki zato, da bi jim pomagali drobiti sladkorni trs ali pa obirati bombaževе plantaže. Poglavariji kaj radi odstopijo svoje podložnike zlasti argentinskim veleposestnikom, ki se pogovarjajo masno oddolže. Zato pa poleg tembolj izjemajo uboge Indijance, ki kljub naporu delu pri sezijskem delu ne prinesejo nazaj v pragozdove niti najmanjšega zaslužka.

Granchaco je znan radi krasnih gozdov, ki predstavljajo ogromno vrednost, če bi bile na razpolago primerne prometne zveze. V zadnjem času pa so se pojavili glasovi, da je prav verjetno, da se nahajajo v Granchacu bogata ležišča nafte. Nafta pa je olje, radi katerega je steklo že sila veliko človeške krvi na svetu. Ali je kaj čudnega, če se

radi njega začne vojna v Južni Ameriki. Na žalost ne bi bila prva in najbrž niti zadnja! Posebno važno drevo v gozdovih Granchaca pa je tako zvani quebracho, iz katerega pridelujejo precejšnje množine tanina. — Življenje v teh pragozdovih je strahno. Poleti vlada tropska vročina in človeka preganjajo jale moskitov. Kač pa je toliko, da je vse živo in med njimi so izredno strupene, tako da jih celo med Indijanci umre mnogo radi katerega pika.

Da je zadeva precej resna, dokazuje dejstvo, da se je bolivijski kralj cina Simon Patino obvezal, da bo nosil sam vse stroške, ki jih bo zahtevala vojna s Paragvajem. Dal je bolivijski vladi na razpolago že 15 letal in večmilijonski predujem. Patino si kaj takega lahko dovoli, saj ni lastnik le največjih rudnikov za cina, ampak tudi lastnik vseh bolivijskih železnic. Ima lastno velebanko in je v ozkih trgovskih zvezah s francosko tovarno orožja Schneider Creuzot. Poleg tega ima sam privatno in precej veliko armado, ki je prav moderno oborožena. Rabi jo zato, da mu straži velikanske množice indijanskih sužnjev, ki mu delajo v njegovih podjetjih in na njegovih plantažah. Patino je bil že poslanik v Parizu, pa je moral radi upora svojih delavcev odpotovati nazaj v domovino. Kako bogat je dokazuje to, da je iz lastnega žepa kril vse stroške, ki jih je imela država za svoje poslanstvo v Parizu. V mladosti je bil ubog trgovski uradnik in je po naključju odkril bogate rudnike cina, radi česar je postal tako bogat, da danes lahko financira kar vojno. — Pa naj kdo reče, da niso vojne le radi — mamona.

Pogled na pristanišče v Asuncionu. Skozi glavno mesto Paragvaja teče reka Paragvaj, pritok reke Parana. Reka je tako velika, da plovejo po njej lahko že veliki parniki. Nekateri trdijo, da prav radi rečnih zvez Bolivija izživa na vojno. Vzela bi namreč Paragvaju toliko ozemlja, da bi tudi ona dosegla plovni del reke Paragvaj.

„D 2“ - oddelek za ideje

Londonska policija je dobila pred kratkim novega predsednika lorda Trencharda, ki bo, kakor vse kaže, dosegel celo več, kakor so pričakovali. Prinesel je v centralo londonske policije, v takozvani Scotland Yard, novega duha in se bavi z najrazličnejšimi načrti, kako bi ukanil najbolj zvite in moderne metode londonskih zločincev s še bolj modernim delovanjem policije. Zadnje tedne so se vršile neprestano konference in prvi sad teh konferenc se je pokazal sedaj.

»D 2« je prvi uspeh konferenc in s to kratico je policija nazvala najnovejši in najbolj fantastični oddelek v zgodovini kriminalistike. S tem oddelkom se je ustvaril prvič moderni generalštab, ki bo vodil vso policijo v boju proti zločincem. Oddelka ima nalogo, da ne išče samo zločincev, ki so zagrešili morda pred kratkim kake zločine, ampak da prode v londonsko podzemlje, v središča zločinskih tolpa in jim tako onemogoči zločinsko delovanje sploh. Glava tega oddelka so trije možje, ki bodo vršili najvažnejšo vlogo. Eden od njih je nekdanji generalštabni častnik, druga je uradnik angleškega notranjega ministrstva, tretji pa nadzornik detektivov v Scotland Yardu. Ti trije bodo vodili novi oddelek povsem samostojno in ne bodo od nikogar odvisni.

Najvažnejša naloga tega oddelka pa je, da skuša izrabiti sploh vse možnosti, ki bi mogle preprečiti uspešno delovanje zločincev. Oddelak bo smel porabiti tudi vsa sredstva, katerih se oficijalna policija doslej ni smela posluževati. Noben načrt ne bo odklonjen radi tega, ker bi bil preveč fantastičen, preveč predrzen ali preveč težaven in drag.

»D 2« bo na ta način postal laboratorij za vse nove policijske metode. Če se bo zgodil kak hud zločin, recimo umor ali predrzen rop, tedaj bo najprej stopil v akcijo oddelek »D 2«. Prva naloga oddelka bo, da nasvetuje organom, katerim bo poverjeno iskanje zločincev, najpravišneje načine, ki ne bodo odposredovali. Omenjeni trije gospodje bodo morali za vsak zločin zalagati policijsko oblast z najbolj uspešnimi idejami. Preračunati bodo morali kaj hitro iz zločina najbolj verjetni razvoj dogodkov in ustaviti zločinca takorekoč že na prvi poti s kraja, kjer je zagrešil zločin.

Kakor vse kaže, so spremembe v londonski policiji naravnost velikanske. Prostovoljne in neprostovoljne demisije se množijo neprestano. Zdi se, da se bo osebje že danes najbolj zmožne in krasno organizirane londonske varnostne službe popolnoma izmenjalo. Novi predsednik je že preje, preden je nastopil svoje mesto, dobro preštudiral položaj londonske policije in je našel na najrazličnejših nižjih mestih sposobne uradnike, na mnogih višjih mestih pa nesposobne. Zato je zahteval, da mu dovoli vlada, da podeli napredovanja uradnikom ne več po službenih letih, kakor doslej, ampak po zmožnostih. Starejše pa, ki so postali že nekretni kljub temu, da so služili dolga leta, pa bo brez usmiljenja penzioniral. Ves London pričakuje, da bodo stopili v kratkem na važna mesta sami mladi, pogumni in sposobni ljudje, ki bodo še vse drugače obračunali z zločinci, kakor dosedanja policija. Brez dvoma je ta prva ideja »D 2« nekaj sijajnega in če bodo še druge tako dobre, potem bo londonskim zločincem res trda predla.

40 let na vlakih

V današnjih časih človek ne premore toliko čvenka in cvenka v žepu, da bi se vozil po svetu okrog z ekspresnimi vlakci. Službena dolžnost pa vsi požene človeka tudi na ekspresni vlak, kjer bi se človek prav dobro počutil, če bi lahko v vsem drugem posnemal potnike, ki imajo natrpane listnice. Vstopil sem v znani Mitropa ekspres in se lepo udomačil v svojem kupeju. Na udobnem službenem sedežu je sedel mož, ki je že s svojimi sivimi lasmi, lepo sivo brado in prijaznim pogledom vzbudil mojo pozornost. Po našitkih na njegovih rokavih sem spoznal, da je nadkontrolor v ekspresnih vlakih. Kmalu sva se zapletla s starčkom v razgovor.

Bil je spovednik v ekspresnih vlakih s spalnimi vozovi. Več ko polovico življenja je prebil v spalnih vagonih in videl ter doživel toliko, kot le malokdo. Celih 86 let se je vozil kot spovednik v ekspresih po mednarodnih železniških progah. Po 6 let je služil na progi Pariz—Carigrad in Ostende—Petrograd. Pa tudi vse druge države je videl iz svojih spalnih vagonov. Spremljal je dvorne in luksuzne vlake in povprečno vsak mesec prevozil 20—25.000 km. V vsem svojem življenju je prevozil najmanj 12 milijonov kilometrov v spalnih vagonih. Če bi vso to progo napeljal v ravni črti krog in krog zemlje, bi prišla kar 250 krat krog in krog ekvatorja. Mnogokrat se je vozil z vladarji in kralji v istih vlakih. Nemškega cesarja je zlasti često spremljal ponoči. Vozil se je z ruskimi velikimi knezi in drugimi evropskimi kralji. Ni skoro kneza v Evropi, ki ga ne bi osebno poznal. Zadnje čase pa se je vozil z nemškim državnim kancelerjem von Papenom. Skoro našel bi lahko vsa večja evropska mesta, v katerih še ni bil.

Najbolj zanimive so bile vožnje s Simplon-Orient ekspresom. Saj je v Carigradu videl, kako podaja vzhod roko zabodu in na teh progah se je večkrat vozil z indijskimi knezi in najbogatejšimi maharadži, ki so potovali kar s celim haremom. Tudi napitnine so bile pri teh naravnost bajne. Na

Terpetinovo „Hubertus“ milo

za žehlto v avgusta

progi skozi Italijo pa je imel večkrat sitnosti s trgovci z belim blagom. Navadno so taki tiči najraje uporabljali italijanska pristanišča in so zato bahavo potovali iz vseh držav Evrope v Italijo. Mnogokrat pa so jih že v vlakih prijeli. Ob takih slučajih dobi spovednik vedno sila nepotrebnega dela, zlasti še zato, ker mora igrati izkušenega detektiva.

Na teh dolgih vožnjah mu seveda nesreče niso prizanesle. Doživel je 4 strašne železniške nesreče in jih k sreči tudi preživel. Trikrat je ležal v prevrnjenem spalnem vozu, ob vnožju železniškega nasipa. Trikrat so nosili iz istega voza, v katerem je bil on, mrličje in težko ranjene, toda bela žena mu je prizanesla. Največji strah pa je preživel pri Belovaru na Hrvaškem. Ko je vozil ekspres po hudi strmini navzgor, se je utrgala polovica vagonov od vlaka in začela drveti z vedno vedno hitrostjo po bregu. Sekunde, ki jih je takrat preživel, so bile najstrašnejše in dolge kot ure. Vendar je bila nesreča manjša, kakor je pričakoval. Strahu pa, ki ga je doživel takrat pred 32 leti, ne bo pozabil nikdar.

Za ta nemirni poklic se je odločil zato, ker je bil njegov oče vlakovodja. Oče mu je sicer odsvetoval in mu dokazoval, da ni človeka na svetu, ki bi imel tako nemirno življenje, kakor železničar. Hodil je v gimnazijo in prišel nato v trgovino za vajenca. Vendar mu ni dala žilca miru, pustil je vse in šel k železnici. Ker se je že v srednji šoli naučil več jezikov, je bil takoj dodeljen k mednarodni prometni službi. V svetovni vojni pa je pustil drago železniško progo in kopal s tovariši pionirji jarke in gradil mostove. Sedaj pa vozi kot nadzornik zopet z vlakci iz dežele v deželo in bo vozil vse dotlej, dokler ga ne vzame smrt na zadnjo vožnjo. Človek se pač tudi ozkega in zibajočega domovanja v železniškem vagonu tako navadi, da mu je na stara leta ljubše, kakor mehak sedež v mirnem zatišju.

Strelna ubija

V zgornji Italiji so ob jezeru Orta vedrili med nevihto trije duhovniki pod drevesom. Strelna je udarila v drevo in ubila vse tri. Kmetje so našli skoraj popolnoma sezgana trupla. — V Romuniji je v neki vasi v okraju Somes ubila strelna tri otročiče in težko poškodovala njihovega očeta.

Američan Ed. Gordon, ki je zmagal na olimpijadi v skoku na daljavo. Skočil je 7,62 m daleč in si priboril zlato kolajno.

Anton Cermak, župan mesta Chicaga, ki je poto največje mesto na svetu, je prišel v Evropo, po kateri bo potoval dalj časa.

Drugi Piccardov polet

Profesor Piccard bo v kratkem drugič poletel v stratosfero. Pred nekaj dnevi se je odpeljal v Švico, kamor je že prišel in kjer vodi zadnje priprave na letališču Dübendorf v bližini Curiha, odkoder bo odletel. Z njim se je pripeljal tudi dr. Kipfer, ki ga je spremljal na prvem poletu, in njegov asistent Max Colyns, ki ga bo spremljal sedaj. Točnega dneva za vzlet profesor Piccard ne more določiti, ker je vse odvisno od lepega vremena. Računa pa z možnostjo, da bo prišel tako visoko, da bo zanašal veter s hitrostjo 200 km na uro, tako da je verjetno, da bo pristal najbrž kje v Afriki. Prav radi tega pa je njegov asistent uredil v gondoli majhno, toda precizno radio-oddajno postajo na kratke valove. Prvič bosta oddajala poročila iz višine 6000 m. Profesor Piccard je prepričan, da bo s pomočjo tega radio aparata hitro lahko obvestil radovedni svet, kje in kako je pristal. Odletel bo najbrž eno uro pred sončnim vzhodom in bo ostal v zraku do 6 popoldne. Upajmo, da se mu bo polet posrečil.

4 milijoni sužnjev

Angleški škofje so izdali okrožnico, v kateri pozivajo svojo vlado, da stori vse, kar ji je mogoče, da se enkrat za vselej odpravi suženjstvo, ki ponekod še vedno vlada. V okrožnici omenjajo škofje, da je še danes na svetu 4 milijone sužnjev, katere njih lastniki kupujejo in prodajajo kakor živino. Številke so točne in okrožnica omenja, da se Zvezi narodov ni posrečilo, da bi odpravila to največjo sramoto 20. stoletja. Največ sužnjev je seveda v Afriki. Nekako ob istem času pa je abesinski cesar ustanovil posebno policijo, ki bo skušala zatreti kupčevanje s sužnji. Policijo bo vodil neki abesinski princ, kateremu bo v vseh težavnih vprašanjih svetloval neki Anglež.

Začetek Kreugerjevega procesa

V Stockholmu se bo začela 19. t. m. sodnijska razprava proti osmim članom nadzorstva Kreugerjeve družbe »Kreuger & Tolle«. Za razpravo vlada po vsem svetu velikansko zanimanje.

Anglež Hampson, ki je pri olimpijskih tekmah postavil svetovni rekord v teku na 800 m. Tekel je 1 minuto in 49,8 sekund (desno). — Američanka Copeland, ki je zmagala na olimpijskih tekmah v metanju diska (levo).

Poljakinja Stela Walasiewicz, ki je dosegla v teku na 100 m nov svetovni rekord.